

Programmabegroting 2022-2025

08 november 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Voorwoord	7
Leeswijzer	17
1. Programma Inwoners en Bestuur	19
1.1 Burgerparticipatie en Overheidsparticipatie	19
1.3 Klantgerichte dienstverlening.....	21
1.4 Samenwerken met overheden	22
2. Programma Veiligheid	26
2.1 Criminaliteit	26
2.2 Fysieke veiligheid/ rampenbestrijding en crisisbeheersing	27
2.3 Sociale veiligheid	28
2.4 Handhaving	30
3. Programma Openbare Ruimte, Verkeer en Parkeren	32
3.1 Verkeersveiligheid.....	32
3.2 Leefbaarheid	33
3.3 Innovatie en duurzame mobiliteit	34
3.4 Bereikbaarheid.....	35
3.5 Toegankelijkheid.....	36
3.6 Parkeren	37
3.7 Samenwerken	37
4. Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	40
4.1 Veilig en duurzaam ingerichte omgeving.....	40
4.2 (Duurzame) economische ontwikkeling	45
4.3 Goed wonen in Gooise Meren.....	48
4.4 Gemeentelijk vastgoed	50
5. Programma Duurzaamheid, Water en Groen	54
5.1 Duurzaamheid.....	54
5.2 Klimaatadaptatie	57
5.3 Groen, natuur en milieu	58
5.4 Begraafplaatsen.....	59
5.5 Goede grondstofinzameling bij huishoudens.....	59

5.6 Grip op water	60
6. Programma Werk en Inkomen	67
6.1 Werk	67
6.2 Inkomen	68
7. Programma Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd	73
7.1 Optimale dienstverlening sociaal domein	75
7.2 Opgroeien en kansen krijgen - inwoners jonger dan 18 jaar	77
7.3 Sterke sociale voorzieningen: samenleven en een leven lang meedoen	78
7.4 Omzien naar elkaar	79
7.5 Gezonde leefomgeving & leefstijl	80
7.6 Bescherming en Opvang	80
7.7 Dierenwelzijn.....	82
8. Programma Sport, Cultuur en Recreatie	86
8.1 Kunst en Cultuur	87
8.2 Cultureel Erfgoed	87
8.3 Sport	89
8.4 Spelen en recreëren	90
9. Programma baten en lasten	93
9.1 Sluitende begroting	93
9.2 Belastingen	94
Financiële begroting.....	99
Financiële recapitulatie programma's	99
Overzicht incidentele baten en lasten	101
Balans.....	111
Financiële positie	119
Paragrafen	121
Paragraaf Lokale heffingen.....	121
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	133
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	142
Paragraaf Financiering.....	150
Paragraaf Bedrijfsvoering	154
Paragraaf Verbonden partijen.....	159
Paragraaf Grondbeleid	175
Bijlagen	177

Bijlage 1 Overzicht Investeringsen.....	178
Bijlage 2 Taakvelden	185
Bijlage 3 Beleidsnota's	188
Bijlage 4 Beleidsindicatoren.....	190

Voorwoord

Aan de Raad

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2022-2025 aan.

Met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht is dit de laatste begroting die wij mogen presenteren. Ook in deze begroting vindt u de waarden uit het coalitieakkoord terug: duurzaam, sociaal, veilig en vitaal. Ondanks de financiële uitdaging blijven deze uitgangspunten leidend bij de ontwikkeling van Gooise Meren.

Het presenteren van een structureel sluitende Programmabegroting 2022-2025 is niet zonder slag of stoot gegaan. Allereerst begonnen we met een taakstelling uit de vorige begroting om € 600.000 structureel te vinden. Ook waren er tegenvallers in het sociaal domein en de openbare ruimte en was er de wens om ruimte te maken voor nieuw beleid. De in de Perspectiefnota 2022 opgenomen maatregelen vanuit het traject 'Duurzame balans in de begroting' bleken niet voldoende om dit op te lossen. Daarnaast leidden de aangenomen amendementen bij de vaststelling van de perspectiefnota tot een extra tekort van bijna 3 ton.

Met aanvullende voorstellen, het bijstellen van ambities, geen reserveringen op te nemen voor nog niet uitgewerkte investeringen en de inzet van de extra rijksmiddelen Jeugd is het ons gelukt een meerjarig sluitende meerjarenbegroting aan u voor te leggen. Wij hebben hierbij nadrukkelijk niet gekozen voor lastenverhoging van onze inwoners. Hiermee houden wij ons aan de afspraak in het coalitieakkoord, maar laten wij inkomsten liggen.

Een sluitende programmabegroting neemt onze financiële zorgen niet weg. Er staan ons nog flinke (financiële) uitdagingen te wachten, doordat ambities zijn geschrapt, waardoor zaken blijven liggen. Daarnaast kunnen we niet voorzien wat de landelijke politieke ontwikkelingen betekenen voor onze begroting.

We vinden het belangrijk dat een volgend college begint met financiën die op orde zijn. Het college is dan ook blij een sluitende meerjarenbegroting aan de raad te kunnen presenteren. Daarnaast hebben wij de begroting duurzaam in balans gebracht, door nagenoeg te voldoen aan de minimale streefwaarde, zoals die is bepaald in de nota beoordeling kengetallen.

Het college van Burgermeester en Wethouders,

Geert-Jan Hendriks, wethouder Financiën

1. Hoofdpijnen

Beleid

1.1 Samen werken aan een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren

In deze hoofdpijnen presenteren we onze koers voor het begrotingsjaar 2022. We constateren dat de waarden die ten grondslag liggen aan ons coalitieakkoord nog steeds van toepassing zijn op ons dagelijks werk. Dit staat echter wel in een ander perspectief door de financiële opgave die we hebben om de begroting duurzaam in balans te brengen.

Het is een belangrijke stap om de begroting structureel sluitend te krijgen, maar dit betekent niet dat daarmee de begroting ook al duurzaam in balans is. De grote incidentele tekorten, leidend tot een afnemend eigen vermogen, en het investeringsvolume, maken dat we nog niet voldoen aan de minimale waarde (laat staan streefwaarde) zoals die is bepaald in de nota beoordeling kengetallen die dit jaar door de raad is vastgesteld.

Door geen nieuwe ambities en geen reserveringen voor nog niet uitgewerkte investeringen op te nemen, is het nagenoeg gelukt om op de minimale streefwaarde te komen. Dit is een fragiel evenwicht en geeft ons daarmee voor de toekomst de opgave dit ook duurzaam in balans te brengen. Hieronder lichten wij de keuzes nader toe.

1.2 Structureel sluitende begroting en duurzame balans

Het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 begon met een taakstelling uit de vorige begroting om € 600.000 structureel te vinden. Onder andere tegenvallers in het sociaal domein, een beter inzicht in het beheer van de openbare ruimte en ruimte voor nieuw beleid maakten de financiële opgave groter. Deze opgave is er niet alleen op gericht om de begroting structureel sluitend te krijgen, maar ook om de begroting duurzaam in balans te brengen.

In 2021 heeft de raad de nota beoordeling kengetallen vastgesteld. Hierin wordt integraal gekeken naar de verschillende kengetallen waarbij de ambitie ligt op een rapportcijfer 7, en de ondergrens bepaald is op een rapportcijfer 6. Het is gelukt om een sluitende begroting op te stellen. Het is gelukt om door het nemen van enkele maatregelen een stap te zetten richting het minimaal gewenste rapportcijfer. Maar met deze begroting voldoen we hier nog niet helemaal aan. De beleidsmatige keuzes die we gemaakt hebben lichten we graag hieronder toe.

Perspectiefnota 2022-2025

Vroeg in het voorjaar begonnen we met gesprekken met de raad over inhoudelijke keuzes die we kunnen maken. Dit heeft in de perspectiefnota geleid tot inhoudelijke keuzes die financiële ruimte gaven. De keuzes die gemaakt zijn in de perspectiefnota hebben ertoe geleid dat we bepaalde ambities niet hebben kunnen opnemen in deze begroting. Concreet gaat het hier om een handhavingsjurist Bibob, herdenking 1572-1672, uitvoeringsprogramma erfgoedvisie, herstel vlaglocaties, mobiliteit, beheerplannen op huidige niveau houden en de collectieve voorziening Sociaal domein.

PM-posten

De perspectiefnota had nog enkele PM-posten die nader uitgewerkt moesten worden en mogelijk extra financiële ruimte geven. Concreet gaat het hier om onder andere hybride werken, het moderniseren van de parkeerketen, extra inkomsten bij ligplaatsen, het aanboren van meer (Europese) subsidies, de adoptie van rotondes, minimabeleid, bijzondere bijstand, het kostendekkend maken van de weekmarkt en de kosten voor

zwerfafval. Deze onderwerpen vragen afgewogen inhoudelijke beleidskeuzes, hoge eenmalige investeringen of nader onderzoek van de effecten. Deze posten zijn daarom niet in deze begroting verwerkt, maar worden ieder in een eigen tempo uitgewerkt en komen al dan niet als beleidsvoorstellen naar de raad toe.

Geen reserveringen voor nog niet uitgewerkte investeringen zonder dekking

Tot op heden werd in de begroting rekening gehouden met geschatte kapitaallasten van investeringen waar nog geen definitieve berekening onder ligt en waar ook nog geen besluitvorming over heeft plaatsgevonden. De begrote kapitaallasten van deze reserveringen dragen bij aan het toekomstige investeringsniveau en hebben daarmee een negatief effect op het streefcijfer van de kengetallen. In lijn met de besluitvorming in de perspectiefnota zijn nieuwe, mogelijke investeringen niet opgenomen in deze begroting, zoals verkeersmaatregelen, bruggen en het 3^e hockeyveld Bredius. Dit heeft tot gevolg dat op het moment dat er besluitvorming in de raad plaatsvindt over een nieuwe investering, dat dan de financiële effecten duidelijk moeten zijn en er dan een afweging gemaakt moet worden hoe deze kapitaallasten in de begroting te dekken.

Motie raad extra personele inzet

Bij het vaststellen van de perspectiefnota is in de raad gesproken over de stijgende krapte op de arbeidsmarkt en de wens om de medewerkers van onze organisatie zich beter te laten ontwikkelen. Hiertoe is een motie opgenomen, die oproept om hier structureel € 500.000 voor vrij te maken, al dan niet met een ingroeimodel. De gemeente Gooise Meren heeft bewust een slanke organisatie. Door de bovengemiddelde leeftijdsopbouw verwachten we de komende jaren een forse uitstroom. De motie geeft ons de mogelijkheid ons op deze toekomstige ontwikkeling voor te bereiden.

We willen ruimte geven voor groei van talent. Voor medewerkers die door willen groeien naar een andere functie, maar nog niet op het gewenste niveau zitten, willen we tijdelijke ontwikkelfuncties creëren. Zo kunnen we (jonge) talenten binden en ons voorbereiden op toekomstige vacatures. Ook willen we voor onze medewerkers ruimte creëren, zodat zij zich bezig kunnen houden met hun eigen ontwikkeling en eigen loopbaan en de begeleiding hiervan. In deze begroting hebben hiervoor in 2022 € 200.000 opgenomen, oplopend tot € 500.000 in 2025. Deze extra ruimte is niet bedoeld om extra ambities uit te kunnen voeren.

Extra middelen Jeugdzorg

De afgelopen jaren bleken de kosten voor jeugdzorg groter dan de middelen die we van het Rijk kregen. Dit heeft ertoe geleid dat we de afgelopen jaren zelf in onze eigen begroting incidentele en structurele middelen hebben moeten vinden om deze kosten te dekken. Dit jaar heeft het Rijk erkend dat zij te weinig middelen beschikbaar stelt en komen er extra middelen naar de gemeente. Aangezien we een deel van het tekort al binnen de bestaande begroting hadden opgelost, is het niet noodzakelijk om alle extra middelen ook in te zetten voor Jeugd. Wij hebben een prognose gemaakt voor de verwachte uitgaven en besloten om de incidentele jeugdgelden die overblijven in de algemene middelen te laten landen.

Inkomsten

Ook aan de inkomstenkant hebben we de nodige maatregelen genomen. Van veel diensten aan onze inwoners is gekeken hoe we die kostendekkend kunnen uitvoeren. Er is een benchmark gehouden ten aanzien van onze parkeertarieven. Met beleid op buitenreclame proberen we extra inkomsten te generen. In lijn met de afspraak in het coalitieakkoord voeren we geen verhoging van de OZB door.

Effecten op duurzame balans

Met bovenstaande keuzes en maatregelen hebben wij twee effecten bereikt. We verlagen het investeringsniveau. Dit heeft een positief effect op onze kengetallen. Doordat we elk boekjaar een positief begrotingsresultaat hebben, groeit ons eigen vermogen. Ook dat heeft een positief effect op onze kengetallen.

Ook in de volgende P&C-cyclus zullen we weer bewuste keuzes moeten maken om dichterbij onze streefwaarde te komen.

1.3 Opgaven voor 2022

Ondanks de keuzes die we hebben moeten maken om een sluitende begroting te krijgen en dichterbij een duurzame balans te komen, blijft 'Duurzaam, Sociaal, Veilig en Vitaal' ons uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van Gooise Meren. De termen duurzaam, sociaal, veilig en vitaal staan niet los van elkaar maar vormen een elkaar versterkend geheel waarmee we de opgaven van Gooise Meren kunnen aanpakken.

1.3.1 Duurzaam

Ten aanzien van de duurzaamheid streven wij een evenwicht tussen mens, milieu en economie na. We hebben tot doel om duurzaamheid hoger op de agenda te plaatsen, te integreren in zoveel mogelijk activiteiten en onze ideeën te concretiseren en tot uitvoering te brengen.

Concreet gaan we in 2022 verder met de (inter)nationale klimaatdoelstellingen (reductie uitstoot CO₂ door duurzame opwek van energie), het klimaatbestendig maken van de buitenruimte (vergroening, vergroten biodiversiteit en vasthouden water), het opstellen van Wijkuitvoeringsplannen (volgt na vaststelling Transitie Visie Warmte), werken we de Regionale Energiestrategie Strategie uit naar ruimtelijke plannen en projecten, vernieuwen we het grondstoffenbeleid en verwachten we een definitief akkoord te kunnen geven op de aanleg van het warmtenet in Muiderberg.

1.3.2 Sociaal

Ten aanzien van onze sociale ambities streven wij een aantal zaken na. We werken verbindend en versterkend, streven een inclusieve arbeidsmarkt na, willen dat iedereen mee kan doen en zijn talenten kan ontwikkelen, waarbij we (tijdelijke) inkomensondersteuning bieden voor mensen die niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien en willen we dat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien

Concreet gaan we in 2022 aan de slag met het uitvoeren van de lokale inclusieagenda, ontwikkelen we een visie op het gebied van wonen en zorg, voeren we de nieuwe wet inburgering uit, voeren we de uitbreiding van de wettelijke taken op het gebied van schuldhulpverlening uit, starten we een pilot over het intensiveren van de samenwerking met scholen en actualiseren we de Wmo-verordening. De gemeente investeert in sociaal verbonden gemeenschappen en zo nodig ook in aanvullende inzet lichte hulp- en ondersteuning waar het kan, geïndiceerd maatwerk Jeugd/Wmo waar het moet.

1.3.3. Veilig

We streven naar een goed en prettig leefklimaat, waar inwoners niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen. Preventie en handhaving zijn van belang om het gevoel van veiligheid te vergroten en vast te houden.

Concreet zetten we zo in 2022 de succesvolle aanpak ondermijning voort, zetten we door de samenwerking met de politie in op het de kop indrukken van inbraken, insluipingen, autokraken en fietsendiefstallen, versterken we de samenwerking met bewoners om hun buurt veiliger te maken en zetten we de persoonsgerichte aanpak voort voor mensen met verward gedrag.

1.3.4 Vitaal

Om de vitaliteit te vergroten, streven wij naar een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de leefomgeving, vanuit een integrale afweging van de belangen en behoeften van de inwoners. We zoeken ruimte voor nieuwe woningbouwontwikkelingen, met aandacht voor betaalbaarheid en kwetsbare doelgroepen. We streven economische ontwikkeling na, met ruimte voor bedrijven, passend bij ontwikkelingen zoals werken aan huis en met oog voor werkgelegenheid. We versterken het toerisme en recreatie, voor economische versterking en een aantrekkelijke woonomgeving.

Concreet geven we in 2022 uitvoering aan het actieplan geluid om de leefbaarheid te vergroten. Ook zullen we een Manager Vitale Kernen aantrekken die samen met de gemeente, ondernemers en de vastgoedsector aan een gunstig economisch en investeringsklimaat in de kernen werkt.

1.3.5 Verdere uitwerking

Dit is een greep uit de opgaven van 2022. In de verschillende programma's en paragrafen staat beschreven en uitgewerkt hoe we hier verder invulling aan geven.

Financiën 2022-2025

2.1 Solide begroting

Zoals hiervoor aangegeven, presenteert het college een structureel en reëel sluitende Programmabegroting 2022-2025. Dit is geheel in lijn met de koers van het college: een goed voorzieningenniveau, geen hogere lasten voor onze inwoners, maar wel financieel gezond.

Ons meerjaren financieel beeld staat al enige jaren onder druk. Het college is, ondanks alle uitdagingen, blij in haar laatste bestuursjaar een sluitende begroting aan de raad te kunnen presenteren. Daarbij dienen wel kanttekeningen te worden geplaatst. Er is nauwelijks ruimte voor nieuwe ambities en de kosten voor met name het Sociaal domein blijven dagkoersen die sterk kunnen fluctueren met de bijbehorende significante impact op het financieel beeld.

In paragraaf 2.2 lichten we de opbouw toe vanaf de vastgestelde Perspectiefnota 2022-2025 tot aan het voorliggend begrotingssaldo. In paragraaf 2.3 gaan we in op de financiële positie aan de hand van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen. Tenslotte beoordelen we in paragraaf 2.4 of de begrotingssaldi leiden tot een structureel en reëel begrotingsevenwicht.

2.2 Financieel beeld Programmabegroting 2022-2025

2.2.1 Perspectiefnota 2022-2025

Met de Perspectiefnota 2022-2025 bent u geïnformeerd over het financieel perspectief voor de komende jaren. Ondanks de maatregelen vanuit het traject 'Duurzame balans in de begroting' bleek dat we nog niet tot een meerjarig sluitende begroting waren gekomen. Ook de meicirculaire, waarover u separaat bent geïnformeerd, leidde niet tot een gunstiger perspectief voor de toekomstige jaren. Uw aangenomen amendementen hebben die uitdaging verder versterkt. Daarmee was onderstaand financieel beeld het vertrekpunt voor de begroting.

Tabel 1 - Financieel beeld	2022	2023	2024	2025
Saldo Perspectiefnota 2022-2025	N 2526	N 1214	N 494	V 252
Amendementen raad bij perspectiefnota	N 182	N 282	N 282	N 282
Meicirculaire	V 807	N 6	N 610	N 672
Vertrekpunt financieel beeld Begroting 2022-2025	N 1900	N 1501	N 1385	N 702

2.2.2 Moties, Jeugdmiddelen en beheerplannen

Na de vaststelling van de Perspectiefnota 2022-2025 is sprake van enkele ontwikkelingen die zorgen voor een gewijzigd financieel beeld. Dit betreft de uitwerking van aangenomen moties, de extra Rijksmiddelen Jeugd en het bestuurlijk traject om te komen tot vaststelling van geactualiseerde beheerplannen.

Tabel 2 - Financieel beeld	2022	2023	2024	2025
Vertrekpunt financieel beeld Begroting 2022-2025	N 1900	N 1501	N 1385	N 702
Uitwerking moties raad	N 230	N 300	N 400	N 500
Extra Rijksmiddelen Jeugd	V 2959	V 2456	V 2306	V 2125
Meerjarig lastenbudget Jeugd	N 750	N 434	N 329	N 269
Beheerplannen				
Actueel vertrekpunt Begroting 2022-2025	V 79	V 221	V 192	V 654

Toelichting

Uitwerking moties raad

Tijdens de besluitvormende raad zijn een aantal moties aangenomen met financieel effect. De bedragen voor stembelp en geluidbelastingkaarten (2 x € 15.000) worden in 2022 incidenteel toegevoegd aan de exploitatiebegroting. De motie inzake de structurele invulling van extra personele inzet wordt stapsgewijs ingevoerd, zoals in deel 1 van deze Hoofdlijnen beschreven.

Extra Rijksmiddelen Jeugd

De problematiek op het gebied van de hulpvraag Jeugd is een landelijk issue en daarom onder de aandacht gebracht van de politiek. Na overleg met de bestuurlijke partners heeft het Rijk een toezegging gedaan voor 2022. De doorvertaling na 2022, zoals door de zogenoemde Commissie van Wijzen voorgesteld, wordt overgelaten aan een nieuw Kabinet. Echter, voor de meerjaren begroting mogen gemeenten wel 75% inboeken, mits daar tegenover ook een reëel uitgavenbudget is opgenomen.

Meerjarig lastenbudget Jeugd

Gooise Meren kiest er voor om de extra Rijksmiddelen Jeugd meerjarig in te zetten. Hierbij hoort een uitgavenbudget dat aansluit bij de praktijk. Op basis van prognoses, gebaseerd op de ervaringscijfers van de afgelopen jaren, is een inschatting gemaakt van het benodigde uitgavenbudget. We verwachten € 1 mln. structureel meer te moeten uitgeven dan opgenomen in onze huidige begroting. Hiervan is € 250.000 al in de Perspectiefnota 2022 verwerkt. Tegelijkertijd worden er lokaal en regionaal actieplannen ontwikkeld om de behoefte aan zorg op termijn te beperken. De te verwachten positieve effecten hiervan zijn verwerkt in de in tabel 2 genoemde benodigde extra middelen. Omdat daarmee de extra middelen niet volledig hoeven te worden ingezet, kan een deel van de extra Rijksbijdragen als vrij besteedbaar worden gebruikt.

Beheerplannen

In de Perspectiefnota 2022-2025 zijn de financiële effecten opgenomen voor 2022 tot en met 2025 van de door het college vastgestelde geactualiseerde onderhoudsbeheerplannen. Hierbij is gekozen voor scenario 1a; sober, doelmatig, veilig en duurzaam. De formele besluitvorming door de raad moet nog plaatsvinden. Eventuele aanpassingen naar aanleiding van de besluitvorming worden meegenomen bij de behandeling van de begroting.

2.2.3 Aanvullende voorstellen

Tijdens de uitwerking van de begroting is nog een aantal onderwerpen nader geanalyseerd en beoordeeld. Dit leidt tot de volgende aanvullende voorstellen. We kunnen met deze voorstellen aan uw raad een meerjarig sluitende begroting presenteren, zoals te zien in de volgende tabel.

Tabel 3 - Financieel beeld	2022	2023	2024	2025
Actueel vertrekpunt Begroting 2022-2025	V 79	V 221	V 192	V 654
<i>aanvullende voorstellen:</i>				
Meerjarig lastenbudget WMO	N 500	N 347	N 312	N 262
Technisch administratieve effecten	V 179	N 184	V 22	N 381
Mobiliteitsimpulsen	N 83	N 46	N 26	N 6
Buurtspportcoaches verminderen	N 23	V 30	V 30	V 30
Toeristenbelasting	V 20	V 20	V 20	V 20
Div kleinere voorstellen	V 89	V 34	V 37	V 33
Modernisering parkeerketen	V 0	V 375	V 375	V 375
Aanvullende voorstellen	N 318	N 118	V 146	N 191
Programmabegroting 2022-2025	N 239	V 103	V 338	V 464

Toelichting bij de aanvullende voorstellen

Meerjarig lastenbudget WMO

Gelijk als bij Jeugd is ook voor de kosten van de WMO middelen een prognose gemaakt. De verwachte uitgaven worden geschat op € 500.000 structureel. Vanuit de lokaal en regionaal te ontwikkelen actieplannen verlagen we de extra benodigde middelen vanaf 2023.

Technisch administratieve effecten

Zoals elke jaar bij de begroting levert de feitelijke verwerking van nieuwe informatie financiële effecten op. Te denken valt aan een andere urenverdeling over de producten, herberekening van kapitaallasten, het toepassen van nieuwe rentepercentages e.d.

Mobiliteitsimpulsen

Op 18 maart 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Mobiliteitsplan Gooise Meren 2040 Goed en Veilig op Weg. Dit plan bevat tevens een Uitvoeringsagenda waarin voor de komende 5 jaar meerdere kleinere projecten zijn opgenomen. De als noodzakelijk geprioriteerde kleinere projecten hebben gemeen dat ze elk slechts een kleine uitgave vereisen en worden daarom via een ophoging van exploitatiebudgetten gerealiseerd.

Deze projecten gaan over, deelnemen aan landelijke verkeersveiligheidscampagnes, instellen schoolzones, fietsvoorzieningen aanleggen bij nieuwe bushaltes, , aanschaf Snelheid Indicatie Panelen (SID's of Smileys), faciliteren verkeersexamen basisscholen en aanleg van basisvoorzieningen voor deelauto's of deelfietsen.

Buurtspportcoaches verminderen met 1 fte extra

In de zoektocht naar financiële ruimte wordt voorgesteld om, in plaats van de in de perspectiefnota voorgestelde vermindering met 1 fte, het aantal buurtspportcoaches aanvullend met 1 fte te verminderen. Hiermee vervalt ook de cofinanciering van het Rijk. De vermindering (incl. de eerdere aanname in de Perspectiefnota 2022) pas wordt geëffectueerd vanaf 2023.

Benchmark toeristenbelasting

In de duurzame balans is al een voorstel gedaan om de toeristenbelasting met € 0,20 te verhogen. Gekozen was om qua benchmark aan de onderkant in te zetten. We stellen nu voor om dit met € 0,20 extra te verhogen. Reden is dat we vinden dat onze gemeente een dusdanig uniek karakter heeft dat een verhoging gespiegeld aan de bovenkant van de benchmark op zijn plaats is.

Diverse kleinere voorstellen

In aanvulling op bovenstaande specifiek toegelichte voorstellen wordt voorgesteld om de leges van enkele activiteiten, zoals invalide parkeren, grote evenementen en kinderopvang, op te nemen dan wel te verhogen. Waarbij wij ervoor zorgen dat onze minima, binnen de bestaande minima regelingen, hierin worden tegemoetgekomen.

Daarnaast zijn de bedragen voor buitenreclame bijgesteld en besparen we enigszins op het budget regionale economie door betere afstemming van activiteiten.

Modernisering parkeerketen

Onderdeel van de in het voorjaar vastgestelde parkeer- en mobiliteitsvisie is de modernisering van de parkeerketen. Gelet op deze modernisering wordt voorgesteld de parkeertarieven vanaf 2023 te verhogen met ca. 20% (Bussum van € 1,20 naar € 1,50 en Muiden van € 2,40 naar € 3,00).

Biodiversiteit

Conform de motie van de raad bij de Perspectiefnota 2022-2025 is dekking gezocht en binnen het programma gevonden om het Biodiversiteitsactieplan Gooise Meren uit te kunnen voeren. Het plan wordt uitgevoerd in 6 jaar in plaats van de eerder voorgestelde 4 jaar. In de berekening van het beheerplan Groen is rekening gehouden met de uitvoering van het Biodiversiteitsactieplan. Zonder uitvoering van dit plan is een groot deel van de geplande besparing op groenonderhoud niet mogelijk.

2.3 Financiële positie

Om te kunnen spreken van een duurzame balans in onze begroting is het, naast financiële resultaten, ook van belang om te kijken naar ons weerstandsvermogen en financiële kengetallen. Voor deze laatste is in 2021 een nota beoordeling kengetallen door uw raad vastgesteld, waarin de uitgangspunten zijn geformuleerd.

2.3.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bepaalt of we als gemeente in staat zijn om incidentele dan wel meer structurele risico's binnen onze begroting op te vangen.

De ratio van Gooise Meren valt, voorafgaand aan deze begroting, voor zowel incidenteel (2,3) als structureel (3,3) in klasse A (>2,0). Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Tegelijkertijd zien we die ratio wel gedurende de afgelopen jaren afnemen (van 4,2 in 2020 naar 2,6 in 2025). Enerzijds door een hogere kwantificering van de risico's, anderzijds door afname van ons eigen vermogen.

2.3.2 Kengetallen

De nota beoordeling kengetallen geeft aan hoe de afzonderlijke financiële kengetallen in samenhang gebracht en beoordeeld kunnen worden middels een rapportcijfer met een streefwaarde (7,0) en een minimumwaarde (6,0). Dit rapportcijfer tendeeft, in de lopende begroting, naar een cijfer onder de minimumwaarde (4,9 in 2025). Dit is met name te relateren aan het hoge voorgenomen investeringsvolume en de eerder genoemde afname van ons eigen vermogen. Dit vertaalt zich in een hoge schuldquote en een lage solvabiliteit.

2.3.3 Maatregelen

Voor een duurzame balans in de begroting zijn een goede ratio weerstandsvermogen en een goed rapportcijfer kengetallen essentieel. Om de dalende tendens te keren zijn maatregelen nodig. Die vinden wij in een aantal richtingen.

We verwerken de gevolgen van de ontwikkeling van het Hocras terrein, inclusief de bouw van een school, waarbij de eerder ingestelde Reserve tijdelijke huisvesting Onderwijs niet meer nodig is. Met daarnaast het toevoegen van het positieve begrotingssaldo aan de Algemene Reserve wordt de daling van de solvabiliteit significant beperkt en stijgt de ratio weerstandsvermogen. In dit begrotingssaldo zijn incidentele nadelen verwerkt die de versterking van het eigen vermogen afremmen. Om hieraan een positieve impuls te geven zullen we in 2022 tot concrete voorstellen komen voor de verkoop van vastgoed, welke leiden tot incidentele voordelen. Ook de incidentele en structurele financiële effecten van een alternatieve zwemvoorziening worden hierbij integraal afgewogen.

Daarnaast worden in het meerjaren investeringsplan weloverwogen keuzes gemaakt door alleen voorstellen met concreet uitgewerkte plannen voor de komende jaren financieel te vertalen. Door de nog onzekere toekomstige investeringen niet mee te nemen verbetert de ratio schuldquote. Deze maatregel heeft mogelijk gevolgen voor de invulling van de ambities. Dat zal zichtbaar worden in een volgende perspectiefnota waarbij opnieuw keuzes moeten worden gemaakt op basis van integrale afwegingen.

Het doorvoeren van deze maatregelen leidt ertoe dat de individuele ratio's zichtbaar verbeteren. De rapportcijfers in 2022 en 2023 komen daarmee uit op een 6,9 en in 2024 en 2025 op een 5,9 en voldoen daarmee aan de minimum waarde (6), maar zijn lager dan de streefwaarde (7).

2.4 Structureel en reëel evenwicht van de meerjarenbegroting als één van de uitgangspunten van het financieel beleid

In het gepresenteerde financieel beeld is sprake van incidentele effecten. De provincie, als toezichhouder, heeft kaders opgesteld voor de beoordeling van onze begroting. Er wordt onder andere getoetst op structureel en reëel begrotingsevenwicht. Dat kader sluit aan op ons eigen financieel beleid inzake een solide houdbare financiële huishouding. Daartoe is het volgende overzicht opgesteld, waarbij het begrotingssaldo wordt ontdaan van die incidentele effecten (zie voor details het overzicht van incidentele baten en lasten in de financiële begroting).

Tabel 4 - Structureel begrotingssaldo 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022-2025	V 35	V 103	V 338	V 464
Waarvan: incidentele baten en lasten	N 274	V 0	V 0	V 0
Structureel begrotingssaldo 2022-2025	N 239	V 103	V 338	V 464

Met alle voorliggende voorstellen in deze begroting realiseren we een structureel en reëel sluitende begroting.

Leeswijzer

Leeswijzer

Drie W-vragen

In de programma's vindt u antwoord op de zogenaamde drie W-vragen. Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? En wat mag het kosten? Met behulp van verbinding tussen doelen en maatregelen is een en ander inzichtelijk gemaakt.

Verplichte indicatoren en eigen indicatoren

Met de raad is afgesproken om in de Programmabegroting 2022-2025 zoveel mogelijk programma's te voorzien van eigen beleidsindicatoren, die informatie geven over de effectiviteit van het beleid en daarmee sturingsmogelijkheden geven. De ontwikkeling van eigen beleidsindicatoren vordert gestaag, maar het proces is nog niet afgerond. In deze begroting zijn in programma 2 Veiligheid, programma 5 Duurzaamheid, Water en Groen en programma 6 Werk en Inkomen al eigen beleidsindicatoren opgenomen. Daar waar mogelijk zijn deze ook voorzien van een streefwaarde. Naast deze indicatoren zijn relevante kengetallen opgenomen om de indicatoren / het programma in perspectief te plaatsen.

De vanuit de regelgeving verplichte beleidsindicatoren per programma, die over het algemeen onvoldoende zeggen over de effectiviteit van het beleid, zijn opgenomen in bijlage 4.

Financiële toelichting per programma

Aan het einde van elk programma vindt u een tabel met de toelichting op de belangrijkste financiële verschillen tussen de Programmabegroting 2021 en 2022, zoals wettelijk vastgelegd in het BBV ¹. De toelichting op deze verschillen kan ook betrekking hebben op (incidentele) uitgaven en inkomsten in 2021 die in 2022 niet meer voorkomen.

Financiële begroting

Na programma 9 wordt de financiële begroting gepresenteerd, waaronder de financiële recapitulatie, het overzicht van incidentele baten en lasten inclusief het structurele begrotingssaldo, de financiële positie en de balansontwikkeling, waaronder het overzicht met het EMU-saldo² en de staat van Reserves en Voorzieningen. Deze laatste is een belangrijk onderdeel voor de paragraaf Weerstandsvermogen.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een specifieke invalshoek. U vindt hier de informatie over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Meerjareninvesteringsplan en verplichte taakvelden

In de begroting is het meerjaren investeringsplan opgenomen. In de toelichtingen bij de programma's is aangegeven voor welke investeringen direct bij vaststelling van deze begroting goedkeuring door de raad wordt gevraagd. De grens hiervoor ligt, conform de financiële verordening, bij € 250.000. Voor investeringen in de bedrijfsvoering (tractie en automatisering) alsmede voorbereidingskredieten ligt die grens bij € 500.000. Ook zijn de verplichte taakvelden opgenomen die de nieuwe BBV-regeling voorschrijft, om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling te versterken.

¹ Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

² Economische en Monetaire Unie (EMU)

Technische uitgangspunten bij Programmabegroting 2022-2025

1. De raming van de uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2021. De cijfers zijn gebaseerd op constante prijzen.
2. Voor het jaar 2022 is, zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2022-2025, uitgegaan van onderstaande verwachte indexaties:
 - een loonstijging van 2,4% incl. nacalculatie 2021 en sociale lasten;
 - voor goederen en diensten een inflatie van 1,7%;
 - inflatie van de tarieven en belastingen van 1,7%;Voor de jaren na 2022 zijn alle baten en lasten (incl. loon en prijzen) gebaseerd op het basisjaar 2022 en is geen meerjarige indexatie verwerkt.
3. Een interne rekenrente van 1,5%.

1. Programma Inwoners en Bestuur

Ambitie

Vernieuwing van de democratie is één van de ambities van dit programma. Hoe kunnen we samen aan de slag met de opgaven die er liggen en maken we optimaal gebruik van de aanwezige kennis in de samenleving? Hoe kunnen we goed omgaan met alle initiatieven vanuit de samenleving? Hoe krijgen en houden we de beweging gaande? We hebben in het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet en veel geleerd. Zo geeft onze 'participatieleidraad' uit 2021 handen en voeten aan onze visie op Burgerparticipatie en beschrijft deze dat onze gemeente een samenwerking met de omgeving ambieert op de hoogst mogelijke treden van de participatieladder. Hoogst mogelijke' is wat anders dan 'de hoogste treden'. Wat mogelijk is, daarover gaan we met elkaar in gesprek. Participatie staat bij ons nog steeds hoog in 't vaandel.

Ten aanzien van onze dienstverlening zijn we klantgericht en ondersteunend en streven we naar kwaliteit en efficiëntie. We willen meer doen met digitale mogelijkheden. We willen ook dat inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving. Elk mens moet kunnen leren, wonen, werken, sporten, deelnemen aan activiteiten, vrienden maken en houden. De gemeente kan de inclusieve samenleving niet alleen realiseren. Dat lukt alleen sámen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Daarom voeren we een programma Inclusie uit. Tot slot streven we naar een krachtige doeltreffende samenwerking met mede-overheden, waarbij we zelfbewust en kritisch zijn op doelen en middelen.

1.1 Burgerparticipatie en Overheidsparticipatie

1.1.1 Doelstelling – Meedenken en Meedoen

We willen inwoners goede informatie verstrekken en indien mogelijk de gelegenheid bieden mee te denken, mee te doen en mee te beslissen, in een zo divers mogelijke samenstelling en indien het onderwerp relevant voor ze is.

Maatregelen

Professionaliseren van participatie in onze organisatie

Passende participatie draagt bij aan ons professioneel handelen en loont. Het resultaat is: beter bruikbare inbreng, meer doorwerking van de inbreng, meer tevredenheid over het proces en meer draagvlak voor uiteindelijke besluiten. Kortom: betere besluitvorming. Het is geen garantie voor instemming en tegenstellingen van belangen zullen blijven bestaan, maar zorgt wel voor meer duidelijkheid en begrip. Het verder professionaliseren van de participatie is dan ook een noodzaak. In 2022 zullen binnen de gemeentelijke organisatie weer trainingen Participatie worden gegeven en zal de participerende manier van werken die in de participatieleidraad staat beschreven steeds meer worden toegepast. We willen als organisatie de beweging maken van dure inhuur naar het meer zelf inzetten van participatie. Opzet is om het participatieproces tussentijds en aan het einde te evalueren. Dit draagt onder andere bij aan een effectiever leer-en ontwikkelklimaat.

In 2022 leggen we aan de raad een besluit voor over de mate van participatie bij de verschillende type bouwprojecten in het kader van de Omgevingswet. Ook worden de participatie- en inspraakverordening ter besluitvorming voorgelegd.

Vernieuwend Samenwerken

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen en vraagt ons dit ook te doen. De Omgevingswet betreft het fysieke domein en brengt op dit terrein

allerlei veranderingen met zich mee: nieuw beleid, nieuwe regels, nieuwe instrumenten, nieuwe procedures, nieuwe rollen en nieuwe mogelijkheden. Een groot deel van onze organisatie krijgt er in meerdere of mindere mate mee te maken. Het jaar 2021 was vooral het jaar van oefenen, bijvoorbeeld hoe organiseren we de omgevingstafel? Onze ervaringen passen we toe in 2022.

Jongeren kennis laten maken met hoe de democratie werkt

De gemeente Gooise Meren neemt jongeren serieus en wil weten wat hen bezighoudt, hoe zij tegen zaken aankijken en wat zij belangrijk vinden. Jongerenparticipatie betekent dat jongeren leren mee te denken en te beslissen over hun omgeving en verantwoordelijkheid leren te nemen voor hun keuzes en inbreng. Dit betekent dat we jongeren actief betrekken bij hun omgeving en hier mogelijkheden voor scheppen. Vandaar dat we ook in het schooljaar 2021-2022 het interactieve spel Democracy aan scholen aanbieden. Met dit spel maken kinderen uit groep 7 of 8 uit het basisonderwijs voor het eerst kennis met hoe democratie werkt.

1.1.2 Doelstelling - Werken aan vitale en leefbare wijken

De gemeente wil samen met bewoners een buurt of wijk maken. Vitaliteit van de wijken is wezenlijk voor het succes van Gooise Meren. Daarom zijn we voortdurend in gesprek met de wijkbewoners en luisteren we naar hun behoeften.

Maatregelen

Opstellen wijkagenda's

Elk gebied in Gooise Meren is anders. Daarop inspelen vraagt maatwerk en flexibiliteit van onze organisatie en van onze partners in de samenleving. We luisteren naar wat de inwoners in een buurt of wijk belangrijk vinden. En we kijken goed naar beschikbare data van elke wijk en buurt. We spelen in op kansen en problemen. En voeren een continue dialoog over wat de belangrijkste opgaven in de wijk zijn die om actie vragen. De wijkagenda's helpen daarbij.

In 2022 maken wij voor een aantal wijken een initiële wijkagenda. Deze bestaat uit een wijkprofiel en een 'praatplaat', dat wil zeggen een op analyse en plannen gebaseerd overzicht van welke kant het met de wijk op kan gaan: van grote zorgen/opgaven tot goede voornemens. De uiteindelijke wijkagenda zal bestaan uit een overzicht van plannen van gemeenten, partners en inwoners die deze zorgen/opgaven adresseren en de voornemens in plannen hebben omgezet.

De wijkagenda's bieden aldus overzicht en inzicht en zijn een hulpmiddel voor het goede gesprek. De wijkagenda's zijn wel een stap in het komen tot een meer wijkgerichte aanpak en het samen bepalen wat goed is voor de wijk. De wijkaanpak zal op wijkniveau de verwevenheid tussen diverse opgaven zoals onderwijs, openbare ruimte, wonen, leefbaarheid, veiligheid zichtbaar maken.

1.1.3 Doelstelling - Stimuleren van initiatieven uit de samenleving

Wat inwoners – met hun burens en andere netwerken - investeren in hun buurt vinden wij van onschatbare waarde. Deze krachten willen wij ook in 2022 versterken en ondersteunen.

Maatregelen

Initiatieven meer faciliteren

Initiatiefnemers en de gemeentelijke organisatie zijn er bij gebaat duidelijkheid te hebben hoe de financiering geregeld is voor kansrijke initiatieven vanuit bewoners (overheidsparticipatie). In 2022 streven wij naar één nieuw budget dat zal bestaan uit (deels) bestaande budgetten om budgettair neutraal te blijven.

1.2 Inclusie

1.2.1 Doelstelling - Zoveel mogelijk inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving

We willen dat inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving. Elk mens moet kunnen leren, wonen, werken, sporten, deelnemen aan activiteiten, vrienden maken en houden.

Maatregelen

Uitvoeren van de lokale inclusie agenda 'Iedereen doet mee, 2022-2025'

De gemeente kan een inclusieve samenleving niet alleen realiseren. Dat lukt alleen samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Daarom voeren we de lokale inclusieagenda 'Iedereen doet mee, 2022-2025' uit. Dit beleidsplan is in samenspraak met inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners opgesteld en wordt in december 2021 door de Raad vastgesteld.

In 2022 werken we in Gooise Meren aan:

- Het vergroten van de bewustwording binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
- Het versterken van de inzet van ervaringsdeskundigheid, in het bijzonder die van de doelgroep LHBTI.
- Het vergroten van de (digitale) toegankelijkheid van de gemeentelijke organisatie.
- Het ontwikkelen van een aanpak voor de uitsluiting van laaggeletterden.
- Inclusief Bouwen en Wonen.
- Toegankelijkheid van vrijetijdsvoorzieningen, in het bijzonder sporten.

1.3 Klantgerichte dienstverlening

1.3.1 Doelstelling - Dienstverlening meer digitaal

De digitalisering binnen de dienstverlening staat niet stil. Door in te zetten op online dienstverlening kan de dienstverlening aan inwoners en bedrijven verder verbeterd worden. Het streven is om in 2022, 80% van de aanvragen/ aangiften van de Burgerzaken/ Frontoffice producten digitaal te ontvangen.

Maatregelen

Digitale aanvragen producten Burgerzaken

Wij zorgen dat het aanvragen van producten via de website zo gebruiksvriendelijk en efficiënt mogelijk is ingericht en dat er korte afhandelingstermijnen zijn. Door doelgerichte communicatie proberen wij de digitale dienstverlening te promoten. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de minder digivaardige inwoners en wordt maatwerk aangeboden waar dat nodig is.

1.3.2 Doelstelling - Archief bij de tijd

Bij het gemeentearchief zijn de afgelopen jaren stappen gezet in de ontwikkeling van de digitale dienstverlening. Het is van belang hiermee verder te gaan. Daarnaast is het van belang dat de archieffunctie in de regio ingericht wordt op de duurzame opslag van digitale documenten.

Maatregelen

Besluitvorming fusie Archiefdienst

Het college heeft al eerder de urgentie benoemd rondom de besluitvorming over de toekomst van de archiefdienst. Op dit moment is de archiefdienst een maatje te klein om zich goed door te ontwikkelen naar een moderne archiefdienst. Eind 2021 wil het college een voorstel over de fusie van de beide regionale

archiefdiensten ter besluitvorming voorleggen. Het voorstel geeft ook inzicht in de incidentele implementatiekosten, die nodig zijn voor een gezamenlijk archief.

1.3.3 Doelstelling - Verbeteren van onze dienstverlening

We willen kwalitatief goede dienstverlening verlenen die aansluit bij de behoefte en verwachting van onze inwoners en ondernemers.

Maatregelen

Inrichten bredere frontoffice dienstverlening

In 2022 zullen de klantvragen en klantaanvragen van de afdelingen VTH en BORG worden toegevoegd aan de Frontoffice. Daarna is de brede Frontoffice ingericht zoals gepland en worden alle standaard (aan)vragen van alle afdelingen door de afdeling Burgerzaken & Frontoffice afgedaan.

Verbeteren managementinformatiesystemen

We verbeteren en/of ontwikkelen managementinformatiesystemen waardoor organisatiebreed betere sturingsinformatie ontstaat over de dienstverleningsprocessen. In 2021 zijn belangrijke stappen gezet om inzicht te krijgen in de sturing- en monitoring op de dienstverleningsprocessen voor zowel de frontoffice als de backoffices. Er zijn al wat dashboards gemaakt die gebruikt worden door de managers. In 2022 wordt deze basis verder uitgebreid om vanuit een abstract kader verder in te kunnen zoomen naar detailinformatie.

Het meten van klanttevredenheid

In 2022 worden klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd voor de kanalen "balie" en "telefonie". Dit om de tevredenheid van inwoners/ bedrijven over onze dienstverlening op deze kanalen te meten en daar waar mogelijk te verbeteren.

1.4 Samenwerken met overheden

1.4.1 Doelstelling - Een strategisch perspectief op samenwerking

Het doel van samenwerking tussen overheden is om de (lokale) maatschappelijk doelen te helpen realiseren, waar dat zelfstandig niet of (veel) minder goed kan. De door de Raad vast te stellen nota verbonden partijen (herfst 2021) biedt hiervoor het kader.

Maatregelen

Er is een strategisch perspectief op samenwerking

Gooise Meren heeft bestuurlijke samenwerking hoog in het vaandel staan. Tegelijkertijd is het voor Gooise Meren van belang een scherp beeld te hebben van de resultaten die samenwerking moet opleveren. De vastgestelde nota verbonden partijen (voorzien: herfst 2021) biedt een strategisch perspectief op samenwerking, op de doelen die we hierbij voorstaan en de inzet die we zelf willen doen om die doelen te realiseren.

Uitvoering strategische nota verbonden partijen

We hanteren de strategische nota verbonden partijen als een kader voor de sturing op verbonden partijen.

Uitvoering geven aan de Regionale samenwerkingsagenda

De Raden in de regio Gooi en Vechtstreek werken in de periode 2022 - 2025 aan de speerpunten voor regionale samenwerking op het vlak van het fysiek en sociaal domein. Daarbij gaat het eerst om het bepalen van de onderwerpen waarop samenwerking nadrukkelijk meerwaarde heeft voor alle betrokken gemeenten. Dit proces zal in 2022 door het nieuwe college en de nieuwe raad in samenspraak met de Regio vorm krijgen. Dit proces vergt van de betrokken raden een passend vorm van intergemeentelijk samenwerking, met heldere beslisregels. Het vraagt ook van de raden een helder beeld van de doelen van de onderwerpen en beoogde effecten van samenwerking. Hiermee zijn de opgaven voor 2022 geschetst.

Uitvoering MRA agenda

De MRA (Metropool Regio Amsterdam) is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 33 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Doel van de MRA is het versterken van de regio, opdat zij een aantrekkelijk vestigingsgebied blijft om te wonen, werken en ontspannen, zowel voor huidige als toekomstige inwoners en bedrijven. In februari 2020 is de MRA agenda 2020 - 2024 vastgesteld. In het najaar van 2021 wordt gekozen voor een nieuwe governancestructuur, inclusief aangepast samenwerkingsafspraken. Deze voorzien in een meer transparante vorm van samenwerken en een grote rol van de betrokken raden. Door deze ontwikkeling wordt de begroting 2022 medio oktober vastgesteld, met hier aan gekoppeld het werkplan MRA voor 2022. Inhoudelijk zal de lijn uit de MRA agenda 2020 - 2024 worden gevolgd, met 16 uitvoerende onderdelen. De regiogemeenten zijn trekkerschap van het onderdelen landschap, wonen en duurzame mobiliteit.

Verbeteren besluitvorming Regio

De Werkgroep Verbetering Besluitvorming Regio, bestaande uit een vertegenwoordiging uit gemeenteraden en colleges uit de regio, heeft op verzoek van het Algemeen Bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek in 2020 voorstellen gedaan voor de verbetering van en uniformering van besluitvormingsprocessen bij de regiogemeenten. Deze voorstellen zijn in 2021 ingevoerd. Het proces van het vaststellen van de RSA 2022 - 2025 is echter nog niet goed geregeld en vraagt in 2022 aandacht, omdat dan de nieuwe RSA moet worden vaststelt. De werkgroep zal hiervoor een advies opstellen. Een eventuele aangepaste vorm van vaststellen van de RSA zal onderdeel worden van de aangepaste gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek, die aan de Raden in 2022 ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Versterken samenwerking MRA

In 2021 is gewerkt aan een voorstel voor de verbetering van de samenwerking in de MRA. Dit leidt tot een andere governance, met een meer prominente positie van de raad als onderdeel van een algemene vergadering die besluit over kaders en financiën. Deze nieuwe structuur zal in 2022 ingevoerd worden, met de raad in een nieuwe rol en de opgave om deze lokaal gestalte te geven. Bepaald zal moeten worden op welke wijze de Raad de vertegenwoordiging in de algemene vergadering inricht. De insteek van de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek blijft om als regio impact te hebben binnen dit grote geheel. Om deze impact te behouden, zullen gemeenten in de Gooi en Vechtstreek hun inbreng goed moeten blijven afstemmen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
601 Bestuur	2.788	2.030	2.256	2.273	2.289	2.307
602 Bestuursondersteuning	1.082	487	1.356	1.335	1.328	1.328
603 Burgerzaken	1.540	1.396	1.414	1.423	1.673	1.753
604 Raadsondersteuning	407	610	584	584	584	584
647 Samenkracht en burgerparticipatie	63	48	49	49	49	49
Totaal Lasten	5.880	4.570	5.660	5.664	5.923	6.021
Baten						
601 Bestuur	-18	0	0	0	0	0
602 Bestuursondersteuning	-114	-137	-101	-179	-85	-85
603 Burgerzaken	-644	-673	-664	-551	-1.040	-1.115
604 Raadsondersteuning	-5	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-781	-810	-765	-730	-1.124	-1.200
Resultaat voor bestemming	5.099	3.760	4.895	4.934	4.799	4.822
Resultaat na bestemming	5.099	3.760	4.895	4.934	4.799	4.822

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 1	Vershil (x € 1.000)	V/N (V = Voordeel, N = Nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	272	N
<i>Bestuur</i> Extra uitgaven in het kader van de Wet Open Overheid (het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld in de uitkering uit het Gemeentefonds)	136	N
<i>Bestuursondersteuning</i> Vanaf 2022 wordt het KCC niet meer doorbelast naar alle producten in de begroting maar centraal binnen dit programma verwerkt (N € 1.006.000). In 2021 was nog sprake van incidentele budgetten voor het archief en programma dienstverlening (V € 150.000)	856	N
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	-130	V
Totaal	1.134	N

2. Programma Veiligheid

Ambitie

Veiligheid blijft voor de gemeente Gooise Meren een belangrijke prioriteit voor een goed en prettig leefklimaat. Als gemeente willen we dat inwoners, ondernemers en bezoekers niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen. We hebben daarbij oog voor het belang van zowel verlaging van de criminaliteit en overlast, als ook een verhoogd veiligheidsgevoel van onze inwoners. Dit doen we onder meer door de sociale cohesie en betrokkenheid in de buurt te versterken, en samen met de inwoners te kijken naar preventie en verbeteringen in de wijken. Eigen verantwoordelijkheid is daarbij een belangrijk aspect. Daarnaast zetten we samen met andere betrokken hulpdiensten (ketenpartners), zoals de politie, in op betere handhaving.

Als het gaat om veiligheid werken we 'cyclisch'; eerst preventie, dan maatregelen, dan nazorg en evaluatie. Op basis daarvan vervolging aanpassing op preventie. Veiligheid is een continu proces, je moet er aan blijven werken.

2.1 Criminaliteit

2.1.1 Doelstelling - Aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Met de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning willen wij voorkomen dat de onder- en bovenwereld (verder) verweven raken, dat het lokale gezag ondermijnt wordt, dat de veiligheid en leefbaarheid verslechtert, dat er normvervaging plaatsvindt en dat ondermijnende criminaliteit bonafide ondernemers schade oplevert.

Maatregelen

Voortzetten van de aanpak ondermijning

Er wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een regionaal Bibob-team in de Gooi- en Vechtstreek om na te gaan in hoeverre het juridisch mogelijk is om een dergelijke samenwerking te organiseren, wat de kosten hiervan zijn, welke formatie noodzakelijk is (regionaal en lokaal) en de bereidwilligheid tot een dergelijke samenwerking van gemeenten te onderzoeken.

Er wordt een privacy protocol ingesteld voor interne gegevensdeling. Voor een effectieve aanpak van ondermijning is het belangrijk dat signalen en informatie samenkomen. Hiervoor is binnengemeentelijke samenwerking en gegevensdeling essentieel.

2.1.2 Doelstelling - Aanpak van vermogens criminaliteit/high impact crimes

We voeren regie op de gezamenlijke aanpak van vermogenscriminaliteit, high impact crimes en cyberveiligheid vanuit een goede informatiepositie en analyse van cijfers uit het Veiligheidsinformatiesysteem.

Maatregelen

Aanpak inbraken, insluipingen, autokraken en fietsendiefstallen

Door in samenwerking met de politie te monitoren zijn wij op de hoogte van de ontwikkelingen rond deze misdrijven. Op hotspots wordt ingezet om misdrijven de kop in te drukken. Personen die in het bezit zijn van inbrekerswerktuig, krijgen op basis van de APV een last onder dwangsom opgelegd. Door in te zetten op Burgernet en bewoners te stimuleren om verdachte situaties te melden, proberen wij de heterdaadkracht te

vergroten. Met de controle op het digitaal opkopers register (DOR) gaan wij de illegale verkoop van gestolen goederen tegen.

Versterken samenwerking met inwoners om buurten veiliger te maken

Samen met bewonersgroepen krijgen wij beter zicht op wat er speelt in de buurt. Wij zijn gemakkelijk te benaderen bij vragen. Bewoners worden indien nodig geïnformeerd over het nemen van preventieve maatregelen. Wij helpen bewoners bij het vormen van een georganiseerde groepen.

Aanpak cybercrime

Het doel is om bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen te vergroten, om zo de effectiviteit en hopelijk de omvang ervan in te perken. De aanpak van digitale onveiligheid en criminaliteit moet net zo normaal worden als de huidige aanpak van de traditionele criminaliteit.

2.2 Fysieke veiligheid/ rampenbestrijding en crisisbeheersing

2.2.1 Doelstelling - Kennis en vaardigheden rampenbestrijding en crisisbeheersing verder ontwikkelen

Het doel is de kennis en vaardigheden van het eigen personeel op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing verder ontwikkelen voor een inzet tijdens een ramp of crisis. Ook willen we inwoners bewust maken van participatie en inzet voor eigen veiligheid.

Maatregelen

Samenwerken met buurgemeenten, deelnemen aan regionale piketten en opleiden en trainen

De gemeenten werken binnen de Veiligheidsregio en Bevolkingszorg al samen en zoeken de samenwerking op met de directe buurgemeenten. Zo kan men elkaar ondersteunen en waar nodig vervangen wanneer er een ramp of crisis is in een gemeente. Wij stimuleren dat het eigen personeel ook deelneemt aan regionale piketten voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Wij trainen de sleutelfunctionarissen en medewerkers. Regionale trainingen worden aangeboden vanuit Bevolkingszorg. We bieden, waar nodig, maatwerk aan door middel van in-company trainingen.

Vergroten bewustwording inwoners voor de eigen veiligheid

We willen inwoners bewust blijven maken van de verantwoordelijkheid voor hun eigen veiligheid. Dit doen we door het nemen van de volgende maatregelen:

- inzet van wijkbrandweer
- informatie op de website van de gemeente
- informatie in lokale bladen
- promoten van lokale en regionale initiatieven.

2.2.2 Doelstelling - Brandveilig leven bevorderen

Het landelijke programma van de brandweer - brandveilig leven – heeft als doel om de activiteiten rond fysieke en sociale veiligheid van verschillende doelgroepen in hun eigen omgeving te verbeteren. Kwetsbare groepen, zoals (zelfstandige wonende) ouderen en personen met een beperking hebben in het bijzonder onze aandacht.

Maatregelen

Inzet van de wijkbrandweer

De wijkbrandweer zal brandveilig leven bevorderen door samen te werken met de partijen die de meeste invloed hebben op de risicogroepen. De kennis en expertise van de brandweer kan via organisaties, die achter de voordeur van de kwetsbare groepen komen, worden overgebracht.

Verbinden van partijen

Door verbinding te zoeken en te onderhouden met o.a. burgers, woningcorporaties, zorginstanties en verzekeraars, maar ook met interne partners zullen we de bewustwording vergroten van de participatie in eigen veiligheid.

2.2.3 Doelstelling - Samenwerking tussen Veiligheidsregio's

We bieden ondersteuning aan de verregaande samenwerking en versterking van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek door de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland op basis van de samenwerkingsovereenkomst.

Maatregelen

Opstellen en aangaan samenwerkingsovereenkomst

We zetten de ingezette ondersteuning aan de samenwerking van de Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek en de GGD-en voort. De samenwerking met Flevoland geschiedt op basis van een samenwerkingsovereenkomst (SOK).

2.3 Sociale veiligheid

2.3.1 Doelstelling - Effectieve aanpak van personen met ernstige veiligheidsproblemen

Om de zorg voor kwetsbare mensen en hun omgeving te verbeteren en veiligheidsproblematiek aan te pakken is intensieve samenwerking tussen sociaal domein- en veiligheidsprofessionals nodig.

Maatregelen

Voorkomen en bestrijden van overlast in de woonomgeving

Wij werken integraal aan de aanpak van woonoverlast met het team maatschappelijk zorg van de Uitvoeringsdienst Sociaal domein, de afdeling Mens en Omgeving, de politie en met zorgpartners om de overlast in de woonomgeving te voorkomen en te bestrijden. Zorgpunt is de toename van woonoverlast door verwarde, zorgmijdende personen en de beperkte invloed die we hierop hebben. In het uiterste geval kunnen wij instrumenten inzetten zoals een last onder dwangsom, een tijdelijk huisverbod of een woningsluiting.

Voortzetten persoonsgerichte aanpak

Wij zetten de persoonsgerichte aanpak (PGA) voort door te werken aan de aanpak voor:

- personen die in aanraking geweest zijn met de politie;
- personen die overlast veroorzaken in de woonomgeving;
- personen met verward gedrag.

Hiervoor is de inzet en expertise van de beleidsterreinen zorg en veiligheid vereist.

2.3.2 Doelstelling - Zorg- en Veiligheidshuis

Wij werken in het Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek (ZVHGV) met jeugd- en zorginstellingen, politie en justitie samen bij de persoonsgerichte aanpak van plegers van overlast en criminaliteit.

Maatregelen

Inzet Zorg- en Veiligheidshuis

Het Zorg- en Veiligheidshuis is het escalatiepunt als in reguliere uitvoering geen oplossing gevonden kan worden. Het Zorg- en Veiligheidshuis richt zich op het bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit, door recidive en maatschappelijke uitval te voorkomen. Het Zorg- en Veiligheidshuis vormt de verbinding tussen straf en zorg. De meerwaarde van de samenwerking zit in de keten overstijgende aanpak, die de afzonderlijke aanpakken versterkt. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden

2.3.3 Doelstelling - Integrale aanpak (kwetsbare) jongeren

Wij willen voorkomen dat (kwetsbare) jongeren overlast veroorzaken, zich misdragen of (verder) in de criminaliteit verzeild raken.

Maatregelen

Verminderen overlast jongeren

Wij brengen in samenwerking met de politie, Boa's, de outreachend jeugdconsulent Gooise Meren, jongerenwerk Versa proactief in beeld waar jeugdoverlast speelt. Jongeren op straat worden proactief benaderd door de politie, Boa's, het jongerenwerk van Versa en de outreachende jeugdconsulent Gooise Meren. Bij aanhoudende overlast worden de dynamiek en personen binnen een jeugdgroep in kaart gebracht. Indien nodig wordt er handhavend opgetreden of worden gebiedsontzeggingen opgelegd.

Voortzetten integrale aanpak van risicojongeren

Wij zetten de integrale aanpak van risicojongeren voort. Doel van de integrale aanpak is om de signalen van risicojongeren vroegtijdig op te pakken.

2.3.4 Doelstelling - Radicalisering en polarisatie

Wij zetten ons samen met de ketenpartners in op de (lokale) aanpak radicalisering en polarisatie.

Maatregelen

Inzetten op preventie, repressie en nazorg en deelnemen aan diverse overleggen

In de lokale aanpak radicalisering en polarisatie staat een combinatie van preventie, repressie en nazorg centraal. De gemeente werkt samen met de ketenpartners uit het veiligheids- en Sociaal domein. In regionale overleggen wordt informatie gedeeld en afgestemd om signalen van radicalisering en polarisatie in een vroeg stadium met alle ketenpartners te delen en voortijdig op te kunnen handelen.

Opleiden en trainen van medewerkers

In 2022 zetten wij de trainingen aan ketenpartners voort om inzicht te krijgen en te behouden in het proces van radicalisering en het herkennen en duiden van signalen. Waar mogelijk sluiten we aan bij regionale trainingen, waar nodig zullen we dit ook lokaal organiseren.

2.4 Handhaving

2.4.1 Doelstelling - Verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid

We willen dat de leefbaarheid en veiligheid in Gooise Meren optimaal is door toezicht te houden, te handhaven en met andere afdelingen, inwoners en organisaties samen te werken.

Eigen indicatoren Veiligheid

Nr.	Omschrijving indicator	2017	2018	2019	2020	Streef-waarde	Bron
1.	Percentage inwoners dat zich 's avonds onveilig voelt	1,4%	-	0,9%	-	Nog bepalen	Veiligheidsmonitor 2019 - VM 2021
2.	Percentage inwoners dat sociale overlast ervaart	8,7%	-	9,1%	-	Nog bepalen	Veiligheidsmonitor
3.	Totaal aantal geregistreerde misdrijven GM ≤ voorgaand jaar	2.695	2.856	2.975	2.771	Nog bepalen	RVS - politie

De wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in bijlage 4.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
605 Brandweer en rampen	5.213	5.398	5.284	5.350	5.347	5.344
606 Handhaving	1.751	1.299	749	734	734	734
Totaal Lasten	6.964	6.696	6.033	6.084	6.081	6.077
Baten						
605 Brandweer en rampen	-15	0	0	0	0	0
606 Handhaving	-65	-195	-66	-66	-66	-66
Totaal Baten	-80	-195	-66	-66	-66	-66
Resultaat voor bestemming	6.885	6.501	5.967	6.018	6.015	6.011
Resultaat na bestemming	6.885	6.501	5.967	6.018	6.015	6.011

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 2	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-88	V
<i>Handhaving</i> In 2021 incidenteel budget bommenregeling	-447	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	1	N
Totaal	-534	V

3. Programma Openbare Ruimte, Verkeer en Parkeren

Ambitie

In dit programma geven wij aan wat we lokaal en in regionaal verband doen aan het verkeer, het parkeren en de openbare ruimte. Het programma ziet er anders uit dan in de afgelopen jaren. De op 18 maart 2021 vastgestelde Mobiliteits- en Parkeervisie Gooise Meren 2040 is 'vertaald' naar de begroting 2022.

Met de vastgestelde visie is gekozen voor een veilige en leefbare openbare ruimte, een duurzame samenleving met ruimte voor innovaties voor duurzame mobiliteit, een optimale bereikbaarheid als randvoorwaarde voor een vitale gemeente, een infrastructuur waardoor iedereen zich goed en veilig kan verplaatsen en een modern en dynamisch parkeerbeleid dat past bij lokale behoeften.

Gevoelens van verkeersveiligheid hangen direct samen met de weginrichting en het gedrag en de vaardigheid van verkeersdeelnemers. Men moet dus juist opgeleid zijn om goed te kunnen deelnemen aan het verkeer. De drie E's zijn hier van groot belang: Education, Engineering, Enforcement. Naast opleiding dienen de wegen op de juiste manier te zijn vormgegeven en is handhaving op de wetten en regels noodzakelijk. Met een Strategisch Plan Verkeersveiligheid streeft de landelijke overheid naar nul doden in het verkeer. Lokaal geven wij daar invulling aan door verkeersveiligheid risico-gestuurd te benaderen; maatregelen ontwikkelen voor locaties of gebieden waar men de meeste risico's loopt.

Op weg naar een duurzame samenleving met duurzame mobiliteit willen wij fietsgebruik en elektrisch vervoer stimuleren. Woongebieden willen wij daarbij verkeersveiliger en leefbaarder maken. Ongewenst doorgaand verkeer hoort daar niet bij. Doorgaand verkeer rijdt over de hoofdwegenstructuur. Voor winkel- en werkgebieden is het van vitaal belang dat ze goed bereikbaar zijn. Daarvoor is doorstroming op de hoofdwegenstructuur een voorwaarde, ook voor ons openbaar vervoer.

Goede doorstroming op fietspaden is net zo goed van groot belang: hoe zijn mensen anders te verleiden zich duurzaam en gezond te verplaatsen.

Fietsen en auto's dienen in of nabij woon-, werk- en/of winkelgebieden te kunnen worden gestald. Wij willen auto's naar de juiste parkeergelegenheid leiden en met een modern en dynamisch parkeerbeleid zorgen voor een gastvrij 'parkeerklimaat', op maat voor elke kern.

In de Uitvoeringsagenda van het Mobiliteitsplan is aangegeven waar wij in de komende jaren op in willen zetten.

3.1 Verkeersveiligheid

3.1.1 Doelstelling - Er is in 2040 een hoge mate van verkeersveiligheid bereikt.

Wij streven naar een hoge mate van verkeersveiligheid in Gooise Meren in 2040 vooral rondom scholen en in verblijfsgebieden.

Maatregelen

Onveilige plekken risicogericht aanpakken

De Rijksoverheid heeft in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV2030) een nieuwe visie op de verkeersveiligheidsaanpak ontwikkelt. In 2021 is samen met de regiogemeente een risicoprofiel gemaakt. Op basis van het risicoprofiel worden risico-indicatoren ontwikkelt om verbetering uniform te kunnen meten. In 2022 wordt samen met de provincie en de regiogemeenten een uitvoeringsprogramma gemaakt. De reeds in de begroting opgenomen ongevallenknelpunten als die in de Bollelaan worden aangepakt en afgerond.

Aanleren juist verkeersgedrag door verkeerseducatie

Er zijn diverse lespakketten voor scholen ontwikkeld om verkeerslessen te geven. Wij moedigen scholen aan deze te gebruiken.

Ook in 2022 maken wij het mogelijk dat basisscholieren aan een praktisch verkeersexamen kunnen deelnemen.

Schoolomgevingen verkeersveiliger maken

Rond de aanvangstijden van scholen is er regelmatig sprake van enige verkeerschaos. Omdat ouders de situatie als erg onveilig ervaren, wordt er vaak voor gekozen om de kinderen met de auto naar school te brengen. Dit is één van de oorzaken van de chaos omdat er geen ruimte is voor al die auto's. Naast het stimuleren om met de fiets te komen, draagt een duidelijk herkenbare schoolzone met een lagere maximum snelheid bij aan verkeersveilig gedrag. In 2022 wordt de evaluatie van reeds aangelegde schoolzones uitgewerkt tot een standaard vormgeving van schoolzones in Gooise Meren. Vervolgens wordt een start gemaakt met de realisatie van schoolzones, daarvoor wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Verkeersgedrag beïnvloeden

Veel klachten gaan over snelheidsovertredingen. Wij gaan door met de inzet van Snelheid Indicatie Displays (SID's). Een aantal van de bestaande displays zijn echter verouderd. Vanaf 2022 starten we met de aanschaf van nieuwe apparatuur.

Verder participeren wij opnieuw in landelijke verkeersveiligheidscampagnes (smartphones in verkeer, fietsverlichting) door landelijk gebruikte actieposters in de gemeente op te hangen.

3.2 Leefbaarheid

3.2.1 Doelstelling - Er is in 2040 sprake van een optimale kwaliteit van de leefomgeving

Leefbaarheid en verblijfskwaliteit zijn leidend in de openbare ruimte en gaan boven parkeerruimte op straat. De auto heeft niet vanzelfsprekend het eerste recht op een plek. Bij het verdelen van de openbare ruimte wordt steeds rekening gehouden met de wensen van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

Maatregelen

Terugdringen geluidshinder

Het actieplan leefbaarheid is in hoofdlijnen in 2020 opgesteld. Het accent ligt enerzijds op de gemeentebrede thema's schone leefomgeving, (lokaal) verkeer/geluid, vergroening, biodiversiteit en Schiphol. Oogmerk daarbij is samen met inwoners stappen te zetten die leiden tot aanpak van rommel op straat, stappen om geluidsoverlast te verminderen, de luchtkwaliteit te meten, en een actieve bijdrage aan meer (gevarieerd) groen in de wijk. Anderzijds omvat het actieplan het werken aan wijkplannen. De raad heeft in de vorm van een motie verzocht de plannen meer te enten op de wijk en de samenwerking met inwoners en het actieplan aan de Raad voor te leggen. Dit is uitgewerkt in het actieplan dat de Raad in het najaar van 2021 wordt voorgelegd. Dit betekent voor het begrotingsjaar 2022 dat de ontwikkeling van wijkplannen wordt voortgezet. Daarvoor wordt voor iedere wijk een wijkprofiel opgesteld, waarin de opvallende zaken uit de wijken worden belicht. De thema's uit het actieplan krijgen hierbij een plan. Aan de hand van het wijkprofiel wordt het gesprek met de wijk gevoerd, hetgeen resulteert in een wijkagenda. De wijkagenda benoemt de opgaven die inwoners en gemeente voor de wijk waarnemen en die gemeente en inwoners ter hand zullen nemen, al dan niet in samenwerking. Het actieplan zal echter niet voor een deel van de thema's behouden die een gemeentebrede aanpak nodig vragen, ofwel omdat het vraagstuk niet op wijkniveau speelt (Schiphol of de bevordering van biodiversiteit bijvoorbeeld), ofwel omdat de wetgever een gemeentebrede aanpak vraagt (dit geldt bijvoorbeeld voor lokaal verkeer/geluid). Het actieplan leefbaarheid geeft aan hoe we komen tot wijkplannen en benoemt acties voor gemeentebrede opgave op het vlak van leefbaarheid.

We geven in 2022 uitvoering aan het Actieplan Geluid. Een Actieplan Geluid is een verplichting vanuit de Europese Unie. Het plan omvat geluidsnormen voor lokale wegen en industrie en beschrijft de plannen van de lokale overheid om aan de normen tegemoet te komen, als er niet aan voldaan zou worden. We kijken naar normen voor geluid vanuit een breder leefbaarheidsperspectief, conform het actieplan leefbaarheid. In een proces van co-creatie komen we tot verbeterplannen voor geluidsoverlast in het algemeen.

Terugdringen geuroverlast en verbeteren luchtkwaliteit

De gemeente Gooise Meten gaat in gesprek met de provincie Noord-Holland om te bezien waar wij op kunnen inhaken op het project Leefbaarheid, met name op het gebied van burgermetingen van geur, luchtkwaliteit en geluid.

Stimuleren van burgerinitiatieven

De gemeente steunt het burgerinitiatief Zonnegeluidswal bij het Naarderwoonbos en werkt samen met de initiatiefnemers om dit idee tot een succes te maken. Het initiatief behelst een geluidswal die als een oplossing dient voor geluidsoverlast en zonnepanelen in kader van duurzaamheid. Het voorbereidingskrediet voor dit project is door de raad vastgesteld, wat betekent dat we de verdere uitwerking van het project en ontwerp van de geluidswal kunnen voortzetten.

In balans houden van leefbaarheid en bereikbaarheid

De auto is zeer dominant in het ruimtegebruik. Het is straks niet meer vanzelfsprekend dat de auto de eerste rechten heeft op het gebruik van de openbare ruimte. Hoewel wij het belangrijk vinden dat bewoners en bezoekers een parkeerplaats kunnen vinden, kan dat soms lastiger worden. Er wordt een start gemaakt met parkeerwijzingen naar parkeerterreinen (parkeerroutes) en het verminderen van de hoeveelheid auto's in Naarden Vesting (autoluw).

3.3 Innovatie en duurzame mobiliteit

3.3.1 Doelstelling - In 2040 is 50% van de voertuigen 'zero emissie'

Omwille van het klimaat, de gezondheid en leefbaarheid moet de uitstoot van voertuigen teruggedrongen worden. In Gooise Meren stimuleren we innovatieve en duurzame middelen van vervoer en haken we aan op innovatieve vervoermogelijkheden.

Maatregelen

Inrichten van 'zero emissie zones'

In 2022 verkennen wij de mogelijkheden om in sommige delen van de gemeente werkzaamheden aan wegen alleen te laten uitvoeren door voertuigen met een zero emissie. Wij volgen de experimenten in andere steden met zones waar alleen stadsdistributie is toegestaan die volledig emissie vrij is (Green Deal ZES).

Ontwikkelen laadpalenbeleid

Vanuit het Klimaatakkoord wordt de plaatsing van vele oplaadpalen voor auto's als noodzakelijk gezien. Volgens de Nationale Agenda Laadinfrastructuur moeten vanaf 2030 alle nieuwe auto's emissieloos rijden. In 2022 gaan wij verder met het 'vraag-gestuurd' plaatsen van oplaadpalen. Bij oplaadpalen die zo intensief worden gebruikt dat er wachtrijen ontstaan, worden 'data-gestuurde' palen bijgeplaatst. Alleen op grotere parkeerterreinen en bij nieuwbouwwontwikkelingen worden 'aanbod-gestuurde' oplaadpalen geplaatst (op voorhand). Wij volgen daarbij de richtlijnen van de MRA. Ook in 2022 houden wij het gebruik van de oplaadpalen nauwlettend in de gaten. In 2022 komen we met een plan hoe in de komende jaren tot 2030 voldoende oplaadpunten gerealiseerd kunnen worden.

3.3.2 Doelstelling - Vergroten gebruik deelvoertuigen

We zijn in transitie naar een ander mobiliteitssysteem dat doelen verenigt voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Deelconcepten voor mobiliteit worden een vanzelfsprekendheid in onze woon- en werkomgeving.

Maatregelen

Bevorderen gebruik deelfietsen, deelauto's en andere deelconcepten

Om het aantal ongewenste autoverplaatsingen te verminderen, worden kansen voor deelauto's en deelfietsen onderzocht. Allereerst worden plaatsingscriteria opgesteld, waarna voorstellen worden ontwikkeld voor het aanwijzen van geschikte locaties.

3.4 Bereikbaarheid

3.4.1 Doelstelling - Gooise Meren is goed bereikbaar per weg en per spoor

Bereikbaarheid van woon-, werk- en recreatiegebieden is essentieel voor een aantrekkelijke, gastvrije en economisch vitale gemeente. Bevoorrading is daarbij essentieel. Wij willen Gooise Meren dus goed bereikbaar houden per fiets, openbaar vervoer, te voet en per auto

Maatregelen

Optimaliseren/ realiseren van een hoogwaardig fietsnetwerk

Uit het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam (2016) blijkt dat er rond 2030 sprake is van een toenemende druk op het infrastructuurnetwerk in de Gooise Meren. In Gooi en Vechtstreek neemt uitgaande pendel over de weg en het spoor toe als gevolg van de krimp van werkgelegenheid. Het is belangrijk de verbeterde doorstroming van de A1 te behouden. Het stimuleren van fietsgebruik en openbaar vervoer wordt gezien als middel om het wegverkeer te verminderen. Met de MRA en de Regio Gooi en Vechtstreek hebben wij de intentie om het fietsgebruik te bevorderen en OV knooppunten beter bereikbaar te maken door aanleg van een hoogwaardig fietsroute netwerk. Inmiddels zijn wij ook een inspanningsverplichting aangegaan. In 2022 zullen wij samen met provincie en regio routes prioriteren en verder uitwerken naar straatniveau, zodat er concrete voorstellen komen, voorzien van kostenraming en planning. Er zijn twee routes zeer kansrijk: dit zijn de routes van Hilversum naar Amsterdam en van Huizen naar Bussum (station Naarden-Bussum).

Creëren van voldoende en passende mogelijkheden om fietsen (en fietsachtigen) te parkeren

Om fietsgebruik aan te moedigen zijn goede en veilige parkeervoorzieningen nodig bij stations, bushaltes, in het centrum en bij winkels en sportvelden. Goede parkeervoorzieningen dragen bij aan de toegankelijkheid voor voetgangers en mindervaliden. In 2022 start de inventarisatie waar welke voorzieningen gewenst zijn en tegen welke investering.

Versterken van OV knooppunten

We stimuleren de ontwikkeling van de stations Naarden-Bussum, Bussum-Zuid en P+R Muiden tot OV-knooppunt. Ook stimuleren we mobiliteitshubs onder meer om zoveel mogelijk mensen gebruik te laten maken van de buslijnen, als onderdeel van hun totale ketenreis. In 2022 participeren wij in de ontwikkeling van de stations door NS en ProRail. De provincie Noord-Holland ontwikkelt plannen voor de P+R Muiden. Wij zullen bezien welke kansen dit ons biedt.

Ontwikkelen van mobiliteitshubs met voorzieningen voor deelvoertuigen en distributie (pakketten)

Mobiliteitshub is een nieuwe term die een locatie aanduidt waar overgestapt wordt op een ander vervoermiddel. Dat kan een lokale bushalte zijn, een NS station of een P+R voorziening. Zo'n overstaplocatie biedt gelegenheid om deelvoertuigen aan te bieden. Wij volgen de ontwikkelingen op dat gebied.

Autoluw maken van het winkelgebied Bussum centrum, Naarden-Vesting en Muiden centrum

Wij vinden een goede balans tussen bereikbaarheid en leefbaarheid belangrijk. Het drukke autoverkeer wordt in centrumgebieden als last ervaren. Daarom ontwikkelen wij plannen om centrumgebieden autoluw te maken. Verkeer dat daar geen bestemming heeft, laten we waar mogelijk om de kern heen rijden. Hiervoor kunnen verkeerscirculatiemaatregelen (instellen éénrichtingverkeer) en het weren van bezoekersparkeren worden toegepast. Er is een start gemaakt met het verminderen van de hoeveelheid auto's in Naarden Vesting (autoluw).

Tegengaan van ongewenst doorgaand verkeer door verblijfsgebieden

Bereikbaarheid van woon-, werk- en winkelgebieden is essentieel voor het goed kunnen functioneren van een stad. Tegelijkertijd willen wij dat woongebieden niet worden gebruikt als 'sluiproute'. Duidelijk aangeven waar het verblijfsgebied begint is daarbij van belang. Overgangen naar 30 km zones zijn vaak 'sober' vormgegeven. In 2022 inventariseren wij locaties die verbetering behoeven.

3.5 Toegankelijkheid

3.5.1 Doelstelling - In 2040 is de fysieke buitenruimte veilig en gemakkelijk toegankelijk

Door de veilige, obstakelvrije en uitnodigende inrichting is de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk en stimuleren we wandelen en fietsen. Ontmoeting en een gezonde leefstijl bevorderen we op deze manier.

Maatregelen

Toegankelijkheid leidend maken bij het uitvoeren van onderhoud wegen

De leefbaarheid wordt vergroot door een veilige en toegankelijke openbare ruimte. We zorgen voor goed beheer van onze waardevolle voorzieningen zoals wegen, straatmeubilair, verlichting, verkeersvoorzieningen en bouwwerken. Dagelijks worden er kleinschalige werkzaamheden verricht binnen het beheerareaal van de gemeente Gooise Meren om de ruimte schoon, heel en veilig te houden. Het gaat hierbij om het herstellen van bijvoorbeeld trottoirtegels die door wortelgroei omhoog zijn gedrukt of het herstellen van oneffenheden in het straatwerk zodat er geen water meer op straat blijft staan. Trottoirs zijn vlak, stroef, voldoende breed en aaneengesloten. Veelal worden dit soort werkzaamheden uitgevoerd op basis van klachten zoals deze worden gemeld door de eigen dienst of door inwoners.

Inzetten van alternatieve vormen van vervoer

We stimuleren andere (particuliere) vormen van vervoer in aanvulling op het reguliere openbaar vervoer (zoals het Automaatje van de ANWB, vervoersinitiatieven zoals St. Zonnebloem en St. Rolstoelbus of de carpoolachtige app 'Slinger').

3.6 Parkeren

3.6.1 Doelstelling - In 2040 is een gastvrij parkeerbeleid gerealiseerd dat op hoofdlijnen voor heel de gemeente geldt en tegelijkertijd maatwerk biedt per woonkern, doelgroep en soort gebied

Parkeermogelijkheden en -beperkingen sluiten aan bij de omgeving en behoeften. De auto heeft niet vanzelfsprekend het eerste recht op een plek. Leefbaarheid en verblijfskwaliteit gaan boven parkeerruimte.

Maatregelen

Optimaliseren van bestaande parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen.

Bestaande parkeervoorzieningen optimaliseren we door een parkeerverwijssysteem in te richten om beschikbare parkeerplaatsen beter te benutten en de route aan te geven. Hiermee wordt zoekverkeer verminderd. Wij gaan systemen onderzoeken om te bepalen wat passend is voor Gooise Meren. Een ander instrument om een betere benutting van parkeerterreinen te bereiken, is het toepassen van tariefdifferentiatie. Door verschillende tarieven te hanteren voor parkeren op straat of in garages, kunnen parkeerstromen gestuurd worden.

Modernisering van de gehele parkeerketen

De modernisering betreft het vaststellen van parkeernormen, gedifferentieerd naar woonkern, doelgroep en/of soort gebied, het op maat inzetten van parkeerregulering, het digitaliseren van betalingen en te komen tot een eigentijdse vorm van handhaving en dienstverlening. Hiertoe wordt onderzocht welke kansen kenteken-parkeren ons biedt, waarbij handhaving met scanauto's mogelijk wordt. Verder wordt er een vervangingsschema opgesteld voor verouderde parkeerapparatuur.

De parkeerverordening wordt dusdanig aangepast dat het mogelijk wordt toekomstige bewoners minder of geen parkeervergunningen te verstrekken.

3.7 Samenwerken

3.7.1 Doelstelling - In 2040 werkt een betrokken samenleving samen met de gemeente aan vraagstukken op gebied van mobiliteit en parkeren.

Samenwerken is geen doel op zich. Het heeft meerwaarde om verschillende belangen bij elkaar te brengen. Overheden, markt en samenleving kunnen gezamenlijk tot creatieve en innovatieve initiatieven komen die een bijdrage leveren aan het oplossen van bereikbaarheidsvraagstukken in samenhang met andere opgaven.

Maatregelen

Realiseren van een gelijkwaardige samenwerking met inwoners, ondernemers, convenantpartners en maatschappelijke partijen

Participatie bij werkzaamheden in de openbare ruimte is belangrijker dan ooit. Wij nemen elke reactie serieus, zonder aanzien des persoons.

Bieden van krachtig samenspel met medeoverheden als Regio Gooi en Vechtstreek, Metropoolregio Amsterdam en de provincie Noord-Holland

Wij dragen bij aan het opstellen van regionale visies, waaronder de Regionale Samenwerkingsagenda Regio Gooi en Vechtstreek.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
607 Wegen en straatmeubilair	7.439	7.964	7.072	7.137	7.214	7.353
608 Verkeer	1.071	919	905	867	845	824
609 Parkeren	1.623	1.799	1.628	1.629	1.746	1.968
647 Samenkracht en burgerparticipatie	26	344	80	0	0	0
Totaal Lasten	10.159	11.026	9.685	9.632	9.804	10.145
Baten						
607 Wegen en straatmeubilair	-369	-296	-185	-185	-185	-185
608 Verkeer	-83	-21	-21	-21	-21	-21
609 Parkeren	-2.169	-2.566	-2.748	-3.123	-3.123	-3.123
Totaal Baten	-2.622	-2.883	-2.954	-3.329	-3.329	-3.329
Resultaat voor bestemming	7.537	8.143	6.732	6.303	6.476	6.816
Resultaat na bestemming	7.537	8.143	6.732	6.303	6.476	6.816

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 3	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-399	V
<i>Wegen en straatmeubilair</i> In het eerste voortgangsverslag 2021 zijn onderhoudsbudgetten voor de wegen en bruggen incidenteel opgehoogd (€772k). De actualisatie van beheerplannen leidt tot verhoging van de dotaties voorziening Wegen en Civieltechnische kunstwerken (€28k). De kapitaallasten stijgen in 2022 met circa €323k. De geraamde baten en lasten voor het Aanpak zwerfvuil (per saldo neutraal) zijn in 2022 €112k lager. Middels voortgangsverslag in 2022 zullen deze budgetten geactualiseerd worden.	-492	V

<i>Parkeren</i> In 2021 incidenteel budget €66k voor procesplan digitalisering parkeerorganisatie.	-66	V
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i> In 2020 is €192k budget leefbaarheid overgeheveld naar 2021. Het totale budget voor 2021 komt daarmee op € 344k . Het budget voor 2022 is conform het CUP € 80k.	-264	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	-190	V
Totaal	-1.411	V

Investerings

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2022 bedraagt € 5,3 miljoen (Herinrichting wegen, civieltechnische kunstwerken, Openbare verlichting, Gebiedsontwikkeling en Parkeervoorzieningen). Met het vaststellen van de begroting worden voor de in de onderstaande tabel opgenomen investeringen kredieten gevoteerd. Voor de andere voorgenomen investeringen worden in 2022 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Investeringsbedrag * in €
Programma 3	
Aanpassing Amersfoortse straatweg/Godelindeweg	150.000
Autoluw Naarden-Vesting	250.000
Totaal	400.000

* Investeringsbedragen exclusief bijdragen van derden

4. Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

Ambitie

We streven naar een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de leefomgeving, geënt op de behoeften van inwoners. We zetten in op groei van de werkgelegenheid, duurzaam toerisme en een voldoende en passend woonaanbod. Kernbegrippen zijn: samenwerken, participatie, verder kijken (lange termijn) en breder kijken (integraal, samenhang). We gaan voor gedifferentieerde, duurzame en betaalbare woonruimte voor alle inkomensgroepen en huishoudens die toekomstbestendig en passend is. Hierbij willen we de kansen voor starters vergroten en de doorstroming stimuleren.

In dit programma komen verschillende beleidsvelden bij elkaar die zich richten op de (fysieke) leefomgeving van onze inwoners. We streven naar een goed woon-, werk en leefklimaat. Daarom is het van belang om maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen integraal en in samenhang te bezien. En keuzes te maken die bijdragen aan een goede balans en duurzaamheid.

Een van de opgaven waar we voor staan is te zorgen voor voldoende woonaanbod, dat aansluit op de verschillende woonbehoeftes die er zijn. Er liggen concrete opgaven voor betaalbare woningen, wonen met zorg en huisvesting van statushouders.

Op het gebied van economie ligt er een opgave om de gevolgen van corona in beeld te krijgen en waar nodig maatregelen te treffen om onze centra vitaal te houden. Daarnaast speelt de opgave om te zorgen dat onze gemeente een aantrekkelijk vestigingsklimaat biedt voor bedrijven om zodoende de werkgelegenheid te borgen en te stimuleren.

Toerisme draagt ook bij aan de levendigheid en een kan een impuls geven aan onze economie als we er voor zorgen dat toeristen langer verblijven in binnen de gemeentegrenzen. Dat kan bijvoorbeeld door het promoten van het cultureel erfgoed en het versterken van het kustgebied.

Ons gemeentelijk vastgoed wordt ingezet om onze culturele en historische waarden te versterken en een goede infrastructuur te bieden voor maatschappelijke voorzieningen. Ook hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een prettig leefklimaat waar aandacht is voor alle inwoners.

In dit licht bezien biedt de omgevingswet kansen om de integraliteit tussen de beleidsvelden nog een stap verder te brengen. Immers het doel van deze wet is een bijdrage aan het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke functies te vervullen. In de omgevingsvisie worden alle doelen en ambities die een impact hebben op de (fysieke) leefomgeving integraal gepresenteerd en afgewogen. In 2022 bereiden bestuur en organisatie zich voor op nog meer integraal denken en werken, in nauwe afstemming en samenspraak met onze inwoners.

4.1 Veilig en duurzaam ingerichte omgeving

4.1.1 Doelstelling - Klaar voor de omgevingswet

Met de Omgevingswet wordt het wettelijk kader voor verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving vereenvoudigd. Doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden.

Maatregelen

Instellen van een Omgevingstafel

In 2021 wordt gewerkt met Omgevingstafels. De Omgevingstafel wordt ingezet bij initiatieven, die een grote rol spelen bij de directe woonomgeving van omwonenden. Door naast interne en externe adviseurs ook te praten met (een vertegenwoordiging van) omwonenden wordt het project verrijkt.

Opstellen routekaart

De routekaart voor de implementatie van de Omgevingswet bestaat uit de sporen: Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Programma's en Implementatie (DSO, houding en gedrag, werkprocessen).

Vaststellen Omgevingsvisie en opstellen Omgevingsplan

In 2021 is met de regiopartners een regionale koers opgesteld. Deze is als bouwsteen voor de lokale Omgevingsvisie voorgelegd. In 2022 stellen we onze lokale Omgevingsvisie vast. In deze Omgevingsvisie is aandacht voor de grotere ontwikkelingen op ruimtelijk gebied (economie, wonen, buitenruimte etc.). Op basis van de lokale Omgevingsvisie wordt gewerkt aan een Omgevingsplan Gooise Meren en worden programma's uitgewerkt.

Werken met proces vroegtijdige burgerparticipatie

Binnen de Omgevingswet worden initiatiefnemers geacht zelf hun participatie vorm te geven. We stellen vast in welke projecten de gemeente samen met de initiatiefnemers de regie voert bij de participatie en in welke projecten de initiatiefnemer zelf de participatie verzorgt.

Kwalitatieve verbetering bouwen

Gelijktijdig met het invoeren van de Omgevingswet, 1 juli 2022, is de invoering van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) gepland; voor bouwwerken in gevolklasse I. Voor het grootste deel van de aanvragen om een Omgevingsvergunning bouwen zal de Wkb van toepassing zijn. De bouwtechnische toets wordt vanaf dan gedaan door een erkende, private, kwaliteitsborger. Dit moet leiden tot een betere bouwkwaliteit. Hierdoor heeft de gemeente Gooise Meren minder werk aan het toetsen van de vergunning en moet dus ook minder leges in rekening brengen. Naar verwachting zal dit 25% minder legesopbrengsten betekenen. Naast het toetsen door de kwaliteitsborger zal het huidige systeem van toetsen door de gemeente nog enige jaren voort blijven bestaan voor gevolklasse II en III. Hiervoor zal geschoolde capaciteit beschikbaar moeten blijven.

4.1.2 Doelstelling - Gebiedsontwikkeling met kwaliteit

Binnen Gooise Meren wordt veel ontwikkeld. Het betreft integrale gebiedsontwikkelingen met woningbouw en de herinrichting van de buitenruimte, of infrastructurele opgaven rondom wegen en spoor. Naast aandacht voor de bouwopgave is het ook van belang dat de leefomgeving van de nieuwe situatie en de aansluiting op de bestaande leefomgeving duurzaam en veilig wordt ingericht.

Maatregelen

Onderzoeken projecten op PAS regelgeving

Per project wordt bekeken of het project qua onderbouwing inzake stikstof uitsluitend op PAS regelgeving is gebaseerd of dat er al naar andere mogelijkheden is gekeken, bijvoorbeeld via de ADC toets. De ADC toets houdt in dat de gemeente onderbouwt dat er geen alternatieven zijn voor het betreffende project, dat er dwingende redenen zijn om het project uit te voeren en dat compensatie plaatsvindt voor de schade aan de natuur.

Voorzien in een website over duurzaam bouwen en duurzaam verbouwen

Een speciale website helpt inwoners, bedrijven en projectontwikkelaars bij het maken van duurzame keuzes bij (ver)bouw. De website www.duurzaam.gooisemeren.nl laat inspirerende voorbeelden zien op het gebied van klimaatadaptief bouwen, de energietransitie en circulair bouwen. Ook is er aandacht voor biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. Voor projectontwikkelaars is een speciaal onderdeel beschikbaar om hen te helpen bij de toepassing van duurzame keuzes die wij graag minimaal zien. Vanzelfsprekend worden de ontwikkelaars uitgedaagd om de meest duurzame keuzes te maken. In het duurzaamheidsprogramma nemen we een paragraaf op voor natuur-inclusieve ontwikkeling. We stimuleren bewoners en ontwikkelaars bij bouwaanvragen om gebouw bewonende diersoorten mee te nemen in de planvorming (onderdeel van Duurzaam ontwikkelen).

4.1.3 Doelstelling - Uitvoeren ruimtelijke projecten

We managen onze eigen projecten en die van derden met aandacht voor planning, financiën, communicatie, participatie en risico's.

Maatregelen

Participatie en communicatie

We zorgen dat de adviesorganen aangehaakt zijn bij alle ruimtelijke ontwikkelingen. Het convenant Adviestraject Adviesorganen is onderdeel van de processen. De tool vroegtijdige burgerparticipatie wordt ingezet bij de ruimtelijke projecten.

Uitvoering projecten

Hieronder zijn enkele projecten opgenomen, die in voorbereiding en uitvoering zijn. Enkele van deze projecten zijn ook in het projectenboek opgenomen, dat met het tweede voortgangsverslag 2021 naar de raad wordt gestuurd.

1. Achterlaatlocaties Emmaschool

De voormalige locaties van de Koningin Emmaschool aan de Fortlaan en de Slochterenlaan (inclusief het speelveld) krijgen een nieuwe invulling. Samen met de buurtbewoners stelt gemeente Gooise Meren vast wat er op deze locaties nodig en gewenst is. Zo ontstaat een gezamenlijk plan. De basis ervoor is gelegd in de Projectopdracht waar de gemeenteraad in 2021 mee instemde. In 2022 werkt een Ontwikkelteam, waarin ook omwonenden vertegenwoordigd zijn, in samenspraak met de klankbordgroep burgerparticipatie van de gemeenteraad aan de uitwerking van de Projectopdracht naar een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) In 2022 verwachten wij het SPvE aan de raad ter vaststelling aan te bieden. Daarbij wordt ook een voorstel gevoegd hoe de volgende projectfase eruit kan komen te zien.

2. Bensdorp

Als gevolg van het faillissement van de aannemer zijn onderdelen van het project vertraagd. Ondanks het faillissement is de kwaliteit van het gebied overeind gebleven. Het project Bensdorp is in 2020 alsnog volledig opgeleverd. Nog niet alle commerciële ruimtes en ruimtes voor cultureel/maatschappelijke functies zijn ingevuld. Waar mogelijk werken wij mee aan alternatieve invullingen die passen bij de ambitie van het project.

3. BOR-gronden

Het ontwerp bestemmingsplan en concept Beeldkwaliteitsplan zijn na de zomer 2021 ter inzage gelegd. Eind 2021 is gewerkt aan het verwerken van de ingebrachte zienswijzen.

Aan de raad zullen beide documenten inclusief de nota's van zienswijzen eerste kwartaal 2022 ter vaststelling worden aangeboden. Het streven is dit voor de verkiezingen te hebben afgerond. De anterieure overeenkomst is opgesteld. Hierin is een dekking voor de plankosten en kosten bovenwijkse voorzieningen vastgelegd.

4. Brandweerkazerne Muiden

Na de vaststelling van de visie 'Landschappelijke en stedenbouwkundige visie Muiden Zuidwest' in 2019 zijn met de betrokken partijen afspraken gemaakt. Het bestemmingsplan voor de brandweerkazerne naast P1 is inmiddels onherroepelijk en het ontwerp is gemaakt. Net voor de zomer van 2021 is het uitvoeringskrediet voor de kazerne gevoteerd door de raad.

De aanbesteding start 2e helft 2021. Bij een gunning zoals beoogd staat 2022 in het teken van de bouw. Deze start dan in het voorjaar van 2022 .

5. Bredius

In mei 2019 is de stedenbouwkundige opzet van de Bredius door de raad goedgekeurd met een programma van 90 woningen waarvan een groot deel sociaal. Het bestemmingsplan voor de 90 woningen is voor de zomer van 2021 vastgesteld door de raad en de beroepsperiode loopt.

Intussen worden de nog te ontwikkelen projectonderdelen verder uitgewerkt. Zo is de aanbesteding voor de sporthal afgerond en zal 2022 in het teken staan van de bouw.

De uitvraag voor het onderdeel met de woningen komt in het najaar 2021 op de markt. Na de beoogde gunning in het voorjaar 2022 volgt de verdere uitwerking. De verwachting is dan dat 2023 en 2024 in het teken van de realisatie staan.

6. Crailo

Eind 2017 zijn de gronden van Crailo aangekocht door de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren. De GEM Crailo B.V. is op 1 mei 2018 opgericht om de Gebiedsontwikkeling uit te voeren. Op 7 juli 2021 zijn het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan voor het buurtschap door de drie gemeentes vastgesteld. De GEM werkt nu aan het operationaliseren van de ontwikkelstrategie, het inrichtingsplan voor het openbaar gebied, het uitwerken van het energie- en mobiliteitsconcept en het opzetten van een beheerorganisatie.

7. De Krijgsman

In 2021 worden, volgens de huidige planning, ongeveer 150 woningen gerealiseerd. Het eerste deelgebied is in beheer genomen door de gemeente. Voor de Krijgsman wordt jaarlijks een werkplan opgesteld en een meerjarenbegroting gemaakt. Dit geeft inzicht in de kosten/opbrengsten verbonden aan de inzet.

8. De Vonk

Uw raad heeft in 2020 het college opdracht gegeven te starten met de voorbereidende werkzaamheden tot behoud van het pand de Vonk. Het college legt, op basis ervan, in 2021 een Projectplan aan uw raad voor, waarin het toekomstscenario voor het pand De Vonk is opgenomen. 2022 zal in het teken staan van de uitvoering van het Projectplan.

9. Gemeentehuizen

Het project in Naarden is succesvol afgerond.

In Muiden zijn de bouwwerkzaamheden nu volop aan de gang.

10. Keverdijk

Begin 2020 is de bouw van het nieuwe multifunctioneel centrum (MFC) Keverdijk gestart. Het gebouw wordt eind 2021 opgeleverd en in gebruik genomen door de partijen uit de gezondheidszorg, Versa Welzijn, wijkcentrum De Schakel en de bibliotheek Gooi- en Meer. Hierna wordt de resterende oude bebouwing gesloopt en kan ook de woningbouw starten. Er worden 57 sociale huurwoningen gerealiseerd door Dudok Wonen. Ook de bouw van de nieuwe moskee kan van start in 2021. Aan het project is een intensief participatieproces voorafgegaan. In 2022 is het project helemaal afgerond.

11. Mariënborg

Mariënborg aan de Brinklaan 82 te Bussum is al geruime tijd niet meer in gebruik als pensionaat. Het gemeentelijk monumentale pand is gedurende 2018 leeg komen te staan. Op dit moment wordt het pand anti-kraak bewoond en gebruikt, in afwachting van de definitieve transformatie van het pand naar woningen en publiek aantrekkende functies. Afhankelijk van de planning van de eigenaar van het pensionaat, Slokker Vastgoed BV, zijn de plannen voor een duurzame herontwikkeling van Mariënborg in **2024 klaar. De plannen zijn een nadere uitwerking op het door de gemeenteraad vastgestelde** Ontwikkelingsvisie (dec. 2019). In 2022 sluiten we daarvoor de benodigde overeenkomsten af met Slokker Vastgoed bv en faciliteren we de procedure om te komen tot een nieuw bestemmingsplan. Het bestemmingsplan wordt vervolgens aan de raad ter vaststelling aangeboden.

12. Naarden buiten de Vesting

In 2020 is gekozen voor het afschalen van dit programma. In 2022 werken we, samen met de convenantpartners en belanghebbenden, aan de twee overgebleven projecten: Optimalisatie van de Naardertrekvaart en de Havenkom te Naarden om te komen tot aangepaste plannen, waarbij de verkregen bijdrage van Rijkswaterstaat uitgangspunt is voor de haalbaarheid.

13. Stationsomgeving Naarden-Bussum

De sporen zijn verwijderd en de overwegen zijn in augustus 2019 aangepast. Ook de verbouwing van station Naarden Bussum is in uitvoering. Er is in juli 2019 een Intentieovereenkomst (IOK) met NS en ProRail aangegaan om de inrichting van de westzijde van het station Naarden Bussum zo spoedig mogelijk te realiseren. In 2020 en 2021 realiseert NS de nieuwe Pen R locatie, legt ProRail de nieuwe fietsvoorzieningen aan de westzijde aan en realiseert ook de Westelijke entree naar het station. Aansluitend realiseren wij als gemeente de herinrichting van de Slochterenlaan (naar verwachting medio 2021).

14. Stork locatie

Beide scholen in deze ontwikkeling zijn inmiddels gereed en in gebruik genomen. Uni-locatie Godelindeschool oktober 2018, Wellant college na de zomervakantie 2019. In maart 2020 is de sloop van het oude Wellant voltooid. Op 23 januari zijn de te bouwen 42 woningen in het dure segment in de verkoop gegaan. Medio juli was de vereiste 70% behaald en de omgevingsvergunning onherroepelijk. In november is de bouw van start gegaan en heeft de nabetaling plaatsgevonden. Het bouwrijp maken was voor de zomer 2020 gereed. De Alliantie heeft Latei aangetrokken voor de ontwikkeling van de woningen en de inrichting van het openbaar gebied. Wij begeleiden het proces en zien toe op de naleving van de gemaakte afspraken met externe partijen. De inrichting van het speelveld gaat samen met de kinderen uit de buurt en de nieuwe kinderen die er komen wonen tot stand komen.

15. Gebiedsontwikkeling rondom Naarderheem in Naarden

Het ontwerp bestemmingsplan is na de zomer 2021 ter inzage gelegd. In het bestemmingsplan is voor het nieuwe Naarderheem de bestemming geregeld. Voor de fase 2, het resterend deel van de kavel, is een flexibele bestemming opgenomen, waarvan in 2024/5 duidelijk zal worden hoe deze ingevuld zal gaan worden. Het wordt in ieder geval een mix van wonen en maatschappelijke functies.

Eind 2021 is gewerkt aan het verwerken van de ingebrachte zienswijzen.

Aan de raad zal het definitieve bestemmingsplan inclusief de nota van zienswijzen eerste kwartaal 2022 ter vaststelling worden aangeboden. Het streven is dit voor de verkiezingen te hebben afgerond.

De anterieure overeenkomst is opgesteld. Hierin is een dekking voor de plankosten en kosten bovenwijkse voorzieningen, passend bij dit project, opgenomen.

16. Transformatie Hocras-locatie, Bussum

Voor de transformatie van het bedrijfsterrein van Hocras is in 2021 een concept stedenbouwkundig plan opgesteld. Het plan is opgesteld met participatie van omwonenden en belanghebbenden. Het plan voorziet in circa 150 woningen, een VO school (huidige Willem de Zwijger en Vitus Mavo samen) voor 1200 leerlingen en bedrijfsunits. Na de vaststelling van het stedenbouwkundig plan door de gemeenteraad wordt een anterieure overeenkomst opgesteld met de ontwikkelende partij/eigenaar en start de bestemmingsplanprocedure naar verwachting begin 2022. Parallel aan de planologische procedure worden in 2022 de bouwplannen voor de school, de woningen en de bedrijfsunits verder uitgewerkt. Start van de eerste werkzaamheden is voorzien in 2023. De totale bouwtijd zal circa 2 jaar bedragen.

17. Verder met de vesting Muiden entree Muiden zuidwest

Er wordt onderzoek gedaan naar de koppelkansen in het benutten van de Groene Uitweg middelen.

4.2 (Duurzame) economische ontwikkeling

4.2.1 Doelstelling - Meer vitale wijken en kernen

De gemeente wil samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en bewoners aantrekkelijke, economisch vitale en toekomst bestendige buurten / wijken realiseren of behouden.

Maatregelen

Gemeente ondersteunt ondernemers

Wanneer een samenleving deels tot stilstand komt, zijn de economische gevolgen groot. Bedrijven kunnen tot (tijdelijke) sluiting overgaan en werknemers gaan verplicht thuiswerken. Van de ene dag op de andere drogen inkomstenbronnen op, komen banen in gevaar, stoppen mensen met geld uitgeven uit angst voor slechtere tijden en krijgen daardoor nog meer bedrijven het moeilijk. Deze vicieuze economische cirkel willen we als overheid zo veel mogelijk voorkomen. Daarom zijn er naast de maatregelen op rijksniveau door Gooise Meren maatregelen getroffen om bedrijven zo veel mogelijk te ondersteunen om zodoende werkgelegenheid te behouden. In 2022 kijken we wederom wat nodig is en spelen daar op in binnen de mogelijkheden die er zijn.

Kernwinkelgebied centrum Bussum

We zetten in op de uitvoering van de Gebiedsvisie en het Centrumplan Bussum. Hierbij moet worden gedacht aan concrete en zichtbare acties op korte termijn en transformatie van winkels naar woningen en andere functies.

Om het kernwinkelgebied Bussum compacter, aantrekkelijker en economisch vitaler te maken werken met de provincie mee in het 'Project woningen voor winkels'. Het project heeft als doelstelling meer woningen te realiseren in centrumgebieden en saneren van (leegstaande) detailhandel vierkante meters.

Marketingorganisatie Gooise Meren

De Stichting Gooise Meren Marketing brengt in opdracht van de gemeente het rijke aanbod van de kernen samen. Ze brengt de rijke geschiedenis, cultuur, natuur en lifestyle van de gemeente actief onder de aandacht van inwoners en bezoekers. Per kern, per activiteit, per dienst, per product én als geheel. De marketingorganisatie heeft een initiërende en ondersteunende rol: ze verbindt, informeert, activeert, inspireert en amuseert.

We zetten met deze organisatie in op een gemeente waar werken en ondernemen hand in hand gaan met wonen en ontspanning. De marketingorganisatie brengt op een professionele manier het tot nu toe gefragmenteerde aanbod bij elkaar en presenteert het aanbod overzichtelijk. Ze organiseert en stimuleert de samenwerking tussen belanghebbende organisaties om optimale synergie te bereiken met de bestaande middelen.

In 2021 is het gelukt om een vijfkoppig –onbezoldigd- bestuur te werven en er zijn 3 professionals aangetrokken. Hoewel er sprake is van een deskundige organisatie met een goed netwerk is ondersteuning vanuit de gemeente noodzakelijk ter verdere professionalisering van deze organisatie.

Aantrekken Manager vitale kernen

Ter vervanging van de voormalige dorpsmanager Bussum gaan we werken met een Manager Vitale kernen. Deze functionaris bouwt samen met de gemeente, ondernemers en de vastgoedsector aan een gunstig economisch en investeringsklimaat in de kernen. De manager Vitale kernen is medeopsteller van plannen om de formele en informele werklocaties in de gemeente aantrekkelijk, vitaal en toekomst bestendig te maken. Als belangrijke taak heeft de Manager vitale kernen het zoeken naar passende invulling van vastgoed om zodoende de leegstandscijfers te verminderen.

Aanbesteding Buitenreclame

Op basis van het vastgestelde reclamebeleid Gooise Meren starten we een aanbesteding.

4.2.2 Doelstelling - Werken aan meer werkplekken

We willen dat werklocaties - en daarmee de werkgelegenheid in Gooise Meren behouden blijven en waar mogelijk worden uitgebreid.

Maatregelen

Onderzoek Toekomstbestendigheid Bedrijventerreinen

We onderzoeken de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen in Gooise Meren. De resultaten van dit onderzoek dienen ook als input voor het Omgevingsplan.

Aandacht voor schuifruimte en behoud van werklocaties

Op zowel bestaande als op nieuwe ontwikkellocaties hebben we aandacht voor schuifruimte van bedrijven. De ruimte in Gooi en Vechtstreek is schaars en de druk vanuit wonen, werken en andere functies (zoals recreatie en energietransitie) is groot. In de afgelopen jaren zijn meerdere kwantitatieve en kwalitatieve analyses uitgevoerd en zijn doelstellingen geformuleerd met betrekking tot economie en werkgelegenheid. Regionaal zetten we dan ook in op de herijking van het Transformatie uit 2009. Kern van dit instrument is dat ontwikkelaars bij transformatie van een bedrijventerrein naar woningen een (aanzienlijk) bedrag per hectare in een fonds moeten afdragen.

Regionaal: Werkplan werklandschappen

In de regio geven we uitvoering aan het Werkplan Werklandschappen. Dit plan richt zich op het versterken van het vestigingsklimaat op zowel de formele als informele werklocaties, met als doel het mogelijke maken van economische groei en groei van werkgelegenheid.

Visie op transformatie

Om antwoord te geven op transformatie-verzoeken vanuit de samenleving / ontwikkelaars (van bedrijvigheid naar woningen) stellen we een kader op om Transformatie vraagstukken doordacht en strategisch te kunnen beantwoorden.

4.2.3 Doelstelling - Verbeteren dienstverlening aan ondernemers

We zetten ons voortdurend in voor het verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers, waardoor Gooise Meren een aantrekkelijke vestigingsgemeente blijft.

Maatregelen

Proactief accountmanagement en inzet Manager Vitale Kernen

De accountmanager ondernemers houdt doorlopend proactief contact met bedrijven, de bedrijvenfederatie en ondernemersvertegenwoordigers. Hierdoor hebben we een goed beeld van de dynamiek binnen ons bedrijfsleven.

Om het accountmanagement en het economisch beleid verder te verbeteren en te ondersteunen zetten we een Manager Vitale Kernen in (voorheen Dorpsmanager genoemd).

4.2.4 Doelstelling - Bevorderen recreatie en toerisme

We zorgen dat we aantrekkelijk zijn en blijven voor bezoekers, recreanten en toeristen. We streven daarbij naar het behouden en versterken van onze kwaliteiten op het gebied van natuur, cultuur en erfgoed.

Maatregelen

Opstellen Ligplaatsenverordening

Op basis van de visie "Aan de Gooise Kust" en het vooronderzoek naar verschillende scenario's voor een ligplaatsenverordening dat afgelopen jaar is uitgevoerd, stellen we voor Gooise Meren een ligplaatsenverordening op. Deze verordening biedt een toetsingskader voor de uitgifte van ligplaatsvergunningen.

Activiteiten gemeentebrede marketingorganisatie

De gemeentebrede marketingorganisatie zal zich ook op toeristisch gebied inzetten door het opzetten van een digitaal platform dat de bezoekers aan Gooise Meren informeert over de kernen. Maar ook door het bedenken van nieuwe aantrekkelijke evenementenconcepten, het ondersteunen van bestaande evenementen en het opzetten en onderhouden van een groot vrijwilligersnetwerk.

Samen met de regio toerisme en recreatie bevorderen

Vanuit het regionale programma CERT (Cultuur, Erfgoed, Recreatie, Toerisme) wordt vanuit de regionale culturele identiteit gewerkt aan de bevordering van toerisme en recreatie. Samen met de Regio Gooi en Vecht wordt invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma Cultuur en Recreatie 2020-2023 dat in 2019 is vastgesteld.

Uitvoering Visie aan de Gooise Kust

Door uitvoering te geven aan de in de Visie Aan de Gooise Kust benoemde kansen en aanbevelingen, geeft Gooise Meren een impuls aan (water)recreatie en toerisme aan de kust, aan de hand van de versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed

4.3 Goed wonen in Gooise Meren

4.3.1 Doelstelling - Passend (meer en beter) woningaanbod

Gooise Meren is een gemeente die een aantrekkelijke plek is om te wonen en te leven. We willen dit ook graag voor toekomstige generaties behouden met aandacht voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen en duurzaamheid als uitgangspunt. Dit vraagt van ons dat we continue werken aan de beschikbaarheid van passende en betaalbare woonruimte voor alle inkomensgroepen en huishoudentypen in Gooise Meren.

Maatregelen

Bijdragen aan de verduurzaming van ons woningvoorraad

Dit doen we door:

- Het aardgasloos bouwen van alle nieuwbouw sociale huurwoningen.
- Het realiseren van aardgasvrije wijken in samenwerking met onze regionale partners vanuit de Regionale Energie Strategie.
- Continueren en intensiveren van de ondersteuning van de buurtgerichte aanpak voor het verduurzamen van particuliere woningen. Hierbij werken we samen met onze partners binnen Samen Sneller Duurzaam zoals WattNu en georganiseerde bewonersnetwerken in de wijken.
- Duurzaamheidsleningen te verstrekken die particuliere woningeigenaren kunnen gebruiken om hun woning te verduurzamen. We verhogen het budget van de duurzaamheidslening met 5 ton van € 600.000 naar € 1.100.000. Bijkomende kosten zijn de rentelasten (circa 1% op jaarbasis) en per 2022 een vaste vergoeding voor de basisdienstverlening vanuit SVn van € 3.750 (ex btw). Deze laatste kosten worden vanuit bestaand budget gedekt. De duurzaamheidslening voorziet in een behoefte. Met deze ophoging kan het revolverend fonds voor de duurzaamheidslening weer vooruit. Onderzocht gaat worden wanneer het fonds revolverend is en of aanpassing van de verordening nodig is om maximaal effect te bereiken wat betreft de verduurzaming van woningen in particulier bezit.

Doorstroming, minder druk op de (sociale) woningmarkt en vergroten kansen voor starters

Dit doen we door:

- Betreffende inwoners van Gooise Meren een starterslening aanbieden voor de aankoop van de eerste woning in de gemeente.
- Afspraken maken met corporaties over 1e toewijzing bij nieuwbouw van sociale huur om doorstroming te stimuleren.
- Prestatieafspraken maken met corporaties over liberalisatie t.b.v. middenhuur en toewijzing sociale koopproducten.

Opstellen doelgroepenverordening

De woningmarkt in Gooise Meren staat onder druk. Bovendien is het aantal ontwikkellocaties in gemeentelijk bezit beperkt. In deze omstandigheden is het niet altijd vanzelfsprekend dat er voldoende woningen worden gerealiseerd in het betaalbare en middensegment. Hierop willen we meer regie voeren. Een van de manieren is het gebruik maken van de wettelijke mogelijkheid (Besluit ruimtelijke ordening) tot het vastleggen van percentages van bepaalde woningbouwcategorieën (sociale huur, middensegment) in nieuw vast te stellen bestemmingsplannen. In 2021 zijn we gestart met het opstellen van een doelgroepenverordening. Deze wordt

in 2022 afgerond. Door middel van de doelgroepenverordening kan de gemeente percentages vastleggen van bepaalde gewenste wooncategorieën in bestemmingsplannen.

Voldoende en gedifferentieerd woonaanbod en een toekomstbestendige woonvoorraad

Dit doen we door:

- Een verdeling van minimaal 1/3 betaalbare en 1/3 middensegment in nieuwbouwprojecten.
- Prestatieafspraken met corporaties monitoren en evalueren over onder andere aantal sociale huurwoningen en ontwikkeling woningvoorraad.
- Inzet voor meer sociale en middeldure huurwoningen.
- Introductie van een lening voor woningbezitters die hun woning willen aanpassen met het oog op langer zelfstandig thuis wonen.
- Oprichten taskforce woningbouwlocaties samen met de corporaties om hiermee de afspraken in de productieafspraken invulling te geven.

4.3.2 Doelstelling - Wonen met zorg

We brengen wonen en zorg dichterbij elkaar. De vraag naar passende woonruimte, met allerlei varianten van ambulante zorg en ondersteuning, is toegenomen en is er een tekort. Inwoners blijven, als ze ouder worden, langer zelfstandig thuis wonen dan vroeger. Ook zijn er meer kwetsbare inwoners die na een begeleidingstraject, in bijvoorbeeld een instelling voor beschermd wonen of een pleeggezin, zelfstandig willen en kunnen wonen.

Maatregelen

Ontwikkelen visie op het gebied van wonen en zorg

In 2021 is de gemeente gestart met het verder ontwikkelen van een visie op het gebied van wonen en zorg. Hiervoor voeren we een onderzoek uit naar het huidige aanbod aan woon- en zorgvormen en de toekomstige behoefte van mensen die langer zelfstandig willen wonen en van kwetsbare groepen. De inzet van de visie wonen en zorg is de verwachte toekomstige vraag en het beschikbare aanbod meer met elkaar in balans te brengen, waar mogelijk per kern. Een gekoppeld uitvoeringsprogramma maakt het mogelijk de voortgang te monitoren.

Samenwerking vierhoek corporaties - gemeente - inwoners - zorgaanbieders

We werken samen met de regio aan een optimale samenwerking in de vierhoek corporaties – gemeente – inwoners – zorgaanbieders op het gebied van kwetsbare inwoners. Dat gebeurt nu al, maar zal door het ontwikkelen van de visie wonen met zorg meer richting krijgen. Afgewogen beleid is van belang om inwoners te ondersteunen bij het langer thuis blijven wonen en kaders te bieden voor nieuwe woon-zorg initiatieven.

4.3.3 Doelstelling - Huisvesting statushouders

De gemeenten moeten zorgen dat mensen met een verblijfsvergunning (vergunninghouders) woonruimte krijgen.

Maatregelen

Uitvoeren taakstelling

Twee keer per jaar legt de Rijksoverheid iedere gemeente een taakstelling huisvesting statushouders op. Voor 2021 is het aantal te huisvesten statushouders in Gooise Meren verdubbeld (76 personen ten opzichte van 44 personen in 2020). De woningcorporaties zetten zich in om ook in 2022 voldoende woningen beschikbaar te stellen.

4.3.4 Doelstelling - Bieden compensatieregeling

De gemeente streeft naar een goede spreiding van de betaalbare woningvoorraad over wijken en buurten. Bij de nieuwbouw willen we meer regie voeren op de realisatie van betaalbare woningen.

Maatregelen

Toepassen en monitoren compensatieregeling

Toepassen en monitoring van een compensatieregeling op alle nieuwe en zachte woningbouwplannen met drie of meer woningen en waarbij een afwijking op of aanpassing van het vigerende bestemmingsplan nodig, waarbij wordt uitgegaan van een verdeling van 1/3 betaalbaar, 1/3 middelduur en 1/3 duur.

4.4 Gemeentelijk vastgoed

4.4.1 Doelstelling - Doelmatige inzet maatschappelijk vastgoed

Wij willen ons vastgoed optimaal en effectief inzetten als middel om (maatschappelijke) doelen te realiseren.

Maatregelen

Gemeentewerven

Het aantal werven is teruggebracht naar 2. Zodra dat mogelijk is wordt de werf in Muiderberg ontmanteld en maakt plaats voor het IKC Muiderberg.

Onderzoek naar bezettingsgraad

Het makelen van huisvestingsvragen en -aanbod is een continu proces. Daarbij beogen we om locaties zo goed mogelijk te benutten zodat een optimale bezettingsgraad ontstaat.

Voor achterlaatlocaties wordt proactief naar een andere functie gezocht, als deze niet mogelijk of gewenst is, kan de locatie afgestoten worden.

Panden en gronden afgestoten

Conform het in het strategische accommodatiebeleidsplan vastgestelde en ander bovenliggend beleid, o.a. de erfgoedvisie en de kunst en cultuur visie is een portefeuilleplan opgesteld. Daarin is aangegeven wat in de kernportefeuille hoort. Panden die niet relevant zijn en geen bijdrage leveren aan de beleidsdoelen en niet maatschappelijk relevant zijn, zullen worden afgestoten.

Toepassen tijdelijke huisvesting onderwijslocaties

Tijdens renovaties wordt tijdelijke huisvesting ingezet als dat nodig is. Hiermee wordt het onderwijs zo goed mogelijk gecontinueerd.

4.4.2 Doelstelling - Helderheid, gelijkheid en compliance bij inzet van vastgoed

We willen dat ons vastgoed op een eerlijke manier het beleid ondersteunt. Dat betekent dat we zo min mogelijk onderscheid maken tussen gelijksoortige huurders, heldere overeenkomsten opstellen en de kosten die we maken doorbelasten.

Maatregelen

Gebruikskosten van gemeentelijk vastgoed doorbelasten naar gebruiker

De exploitatielasten worden inzichtelijk gemaakt en doorbelast aan de gebruikers als dat nog niet of niet volledig gebeurd. Daarbij beoordelen we of deze kosten mogelijk teruggebracht kunnen worden.

Huur- en erfpachtovereenkomsten onderzoek

De huur- en erfpachtovereenkomsten zijn getoetst aan de vigerende wetgeving, met name aan de wet Markt & Overheid.

Niet correcte huren zullen waar mogelijk worden gecorrigeerd.

Uitvoeren harmonisatiebeleid voor buitensport accommodaties

De harmonisatie van buitensportaccommodaties is in uitvoering. De financiële gevolgen hiervan worden verwerkt in de onderhoudsbegrotingen.

4.4.3 Doelstelling - Duurzame inzet van vastgoed

Met het oog gericht op de toekomst is het doel om de vastgoedportefeuille in 2030 energieneutraal te krijgen. Dit geldt ook voor het vastgoed dat we niet in eigendom hebben, maar waar we wel verantwoordelijk voor zijn, zoals de onderwijshuisvesting.

Maatregelen

Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan

Tijdens de uitvoering van het meerjarenonderhoud zullen, waar dat technisch en financieel mogelijk is, ook duurzaamheidsmaatregelen worden uitgevoerd. Zo kunnen we stapje voor stapje, ook met de opgedane kennis en ervaring uit de ESCo, ons vastgoed verduurzamen. Ons streven is om in 2030 het gemeentelijk vastgoed energieneutraal en vergroend te hebben.

Toegankelijkheid voor iedereen

We implementeren het beleid Toegankelijk Vastgoed Gooise Meren door eisen vast te leggen in het Programma van Eisen voor ons eigen nieuw vastgoed. En we maken afspraken over toegankelijkheid met projectontwikkelaars en woningcoöperaties die grond of locaties van ons verwerven.

Verduurzamen eigen vastgoed

De ESCo-pilot (Energy Service Company) is in 2021 geïmplementeerd. De duurzaamheidsmaatregelen worden in 2022 uitgerold. Door de ervaring die hier wordt opgedaan, doen we kennis op om ook de rest van het vastgoed verder te verduurzamen.

Het onderzoek in samenwerking met WattNu naar mogelijkheden voor zonnepanelen op de daken van gemeentelijk vastgoed, loopt door.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
610 Economie	1.274	1.628	1.272	1.272	1.272	1.272
611 Bestemmingsplannen	1.020	698	829	653	593	593
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	6.887	7.413	5.765	6.197	5.950	5.870
613 Ruimtelijke ontwikkeling	3.801	4.113	2.809	2.836	1.743	1.029
614 Projecten	1.155	828	836	836	836	836
615 Bouwen	1.845	1.354	1.249	1.249	1.249	1.249
Totaal Lasten	15.983	16.035	12.761	13.044	11.644	10.849
Baten						
610 Economie	-1.760	-642	-716	-740	-743	-754
611 Bestemmingsplannen	-26	-59	-60	-60	-60	-60
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	-2.699	-2.518	-2.629	-2.729	-2.729	-2.729
613 Ruimtelijke ontwikkeling	-2.901	-5.206	-2.262	-2.299	-1.091	-378
614 Projecten	-1.693	-837	-852	-852	-852	-852
615 Bouwen	-2.443	-1.429	-1.454	-1.454	-1.454	-1.454
Totaal Baten	-11.522	-10.692	-7.972	-8.133	-6.928	-6.227
Resultaat voor bestemming	4.461	5.343	4.789	4.911	4.715	4.623
Stortingen						
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	0	413	0	0	0	0
613 Ruimtelijke ontwikkeling	513	2.712	0	0	0	0
Totaal Stortingen	513	3.125	0	0	0	0
Onttrekkingen						
612 Beheer gemeentelijke gebouwen	-785	-1.850	-17	-167	-17	-17
613 Ruimtelijke ontwikkeling	-611	-545	0	0	0	0
614 Projecten	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-1.397	-2.395	-17	-167	-17	-17
Saldo reserves	-884	730	-17	-167	-17	-17
Resultaat na bestemming	3.577	6.074	4.772	4.744	4.698	4.605

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 4	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-591	V
<i>Kapitaallasten</i> De interne rekenrente is verlaagd van 2% naar 1,5%. Dit leidt tot lagere kapitaallasten bij alle producten.	-204	V
<i>Economie</i> In 2021 was er incidenteel extra budget voor de opstart van de marketingorganisatie Gooise Meren (V € 168.000). Duurzame balans Perspectiefnota (extra opbrengsten buitenreclame e; V € 60.000))	-228	V
<i>Bestemmingsplannen</i> Tijdelijke ondersteuning invoer Omgevingswet (N 235.000)	235	N
<i>Beheer gemeentelijke gebouwen</i> In 2021 was sprake van extra lasten voor de afkoop huur voor het MFC Keverdijk en inrichtingskosten (€ 2 miljoen). Hiertegenover stonden gelijke onttrekkingen uit de reserve, waardoor dit budgetneutraal is. In 2021 is een storting gedaan in de reseve voor dekking kapitaallasten Dak Zeezicht (V € 413.000)	-413	V
<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i> In 2021 is de verkoopopbrengst Jan ter Gouwweg (€ 2.455.000), na aftrek van de grondwaarde (€ 256.000), gestort in de Algemene Reserve Grondexploitatie (per saldo neutraal) alsmede de vrijval van een deel van de verliesvoorziening Grex Bredius (V € 506.000). De sloop van de noodgebouwen Emma locatie (N € 545.000) werden in 2021 onttrokken uit de Algemene Reserve Grondexploitatie. Daarnaast was in 2021 sprake van enkele incidentele budgetten. (V € 238.000)	-199	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	98	N
Totaal	-1.302	V

5. Programma Duurzaamheid, Water en Groen

Ambitie

"Duurzaamheid is een zodanig gebruik van de aarde en de bewoners van deze aarde dat er geen sprake is van uitputting en toekomstige generaties er ook plezier van kunnen hebben." Deze definitie van duurzaamheid (John Elkington, 1994) is richtinggevend voor de ambitie van het college en vertalen we in dit programma naar maatregelen die ten goede komen aan de kwaliteit van het klimaat, energie, groen en water. We geloven dat we het meeste kunnen bereiken door in te spelen op de kracht en energie in de samenleving: duurzaamheid is een thema dat veel inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aanspreekt en hen inspireert tot activiteiten en projecten die bijdragen aan een samenleving waar wij graag willen wonen, werken en recreëren.

We streven naar een duurzame, klimaatbestendige en toegankelijke buitenruimte. Een openbare ruimte die met aandacht en samen met de gebruikers is ingericht, en door ons wordt onderhouden en beheerd. Met meer groen en biodiversiteit en minder stenen. Dit draagt bij aan een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en we houden daarmee het stedelijk gebied koel in de zomer en we voorkomen het uitdrogen van de grond.

Groen is een kernkwaliteit van onze gemeente, die we willen houden en willen versterken, want een groene leefomgeving is essentieel voor de kwaliteit van gezondheid, het welbevinden van onze inwoners, voor de biodiversiteit, het opvangen van de effecten van de klimaatsveranderingen en de uitstraling van onze kernen, de buitenwijken en de buitengebieden. Onze ambitie is om als groene gemeente nog groener te worden. Samen met onze partners werken wij aan behoud en beheer van waardevolle natuurgebieden. Hierin hebben Goois Natuurreservaat, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten een grote rol. Veel natuurgebieden rondom Gooise Meren zijn in bezit en beheer van deze organisaties. Deze natuurgebieden zijn nationaal en internationaal van belang en zijn op rijksniveau (Natura 2000-gebieden) en provinciaal (Natuurnetwerk Nederland) beschermd.

We willen een betrouwbare en (kosten)efficiënte (afval)waterketen waarmee de volksgezondheid, de bodem en het grond- en oppervlaktewater worden beschermd. En waarmee we een bijdrage leveren aan een hoogwaardige, klimaatbestendige woon- en leefomgeving met mogelijkheden tot recreatie op en langs het water. Daarnaast focust dit programma op de (duurzame) uitvoering van taken op het vlak van milieu, natuur en afval.

5.1 Duurzaamheid

5.1.1 Doelstelling - Gooise Meren is in 2050 een energieneutrale gemeente

Doel van de energietransitie is om zoveel mogelijk energie te besparen en over te schakelen op alternatieve, duurzame energiebronnen. In 2050 moet Gooise Meren volledig energieneutraal zijn.

Maatregelen

Onderzoeken van concrete mogelijkheden binnen de zoekgebieden voor hernieuwbare energie

Bij het opstellen van de Regionale Energiestrategie (RES) is op regionaal niveau onderzocht welke gebieden geschikt zijn voor het opwekken van zon- en windenergie. In de RES 1.0 is vastgesteld dat in Gooise Meren het zoekgebied langs de A1, ter hoogte van Muiden en het Naarderbos, verder onderzocht gaat worden voor het opwekken van zon- en windenergie. Naast dit vastgestelde zoekgebied zijn er diverse informele zoekgebieden, waarvan we het potentieel voor energieopwekking gaan onderzoeken. Het Grote-dakenplan sluit hierbij aan. Het uitgangspunt van de gemeente is dat vooral de inwoners profiteren van de uiteindelijke projecten. Bij het onderzoek van zoekgebieden worden daarom belangrijke stakeholders, zoals inwoners en energiecoöperatie Wattnu, betrokken.

Wijkaanpak: bij elkaar brengen van inwoners en ondersteunen van collectieve inkoopacties

In samenwerking met energiecoöperatie Wattnu maken we inwoners energiebewust en ondersteunen we bij het besparen van energie. In de verschillende wijken worden door Wattnu, in samenwerking met de buurtplatformen en woningbouwverenigingen, activiteiten georganiseerd om het energiebewustzijn te vergroten en om besparingsmaatregelen te stimuleren. Door de inzet van energiecoaches van Wattnu, energiekusdagen, de 'energieklusser' en het organiseren van collectieve inkoopacties worden inwoners ontzorgd in het nemen van energiebesparende maatregelen.

Inzetten op zonnepanelen op daken

In Gooise Meren stimuleren we het plaatsen van zonnepanelen op daken van huiseigenaren via de duurzaamheidslening. Meer informatie over de duurzaamheidslening staat in paragraaf 4.3.1. Daarnaast kijken we ook naar de daken van bedrijven. Daarom wordt in samenwerking met Wattnu het project Grote-dakenplan uitgerold. Dit project heeft als doel om bedrijven met een geschikt dak van (>250m²) te stimuleren zonnepanelen te plaatsen.

5.1.2 Doelstelling - Alle wijken van Gooise Meren zijn in 2050 aardgasvrij

We ontwikkelen de Transitievisie Warmte (TVW) in samenwerking met andere gemeenten in de regio. In de TVW wordt aangegeven wanneer de verschillende wijken naar verwachting van het gas af gaan en welke warmtebronnen daarbij in beeld zijn.

Maatregelen

Uitwerken van de Transitievisie Warmte (TVW)

Eind 2021 wordt de besluitvorming over de Transitievisie Warmte (TVW) afgerond. In de TVW staan per wijk de mogelijke warmteoplossing(en) aangegeven. In 2022 wordt een start gemaakt met het betrekken van inwoners bij de Transitievisie Warmte (TVW). In dit proces worden inwoners meegenomen in de energietransitie en de overgang naar duurzame warmte in Gooise Meren. De bewustwording van energieverbruik is een heel belangrijk aandachtspunt dat we willen benadrukken. Hierin vindt ook een nauwe samenwerking plaats met Wattnu.

Het vaststellen van de meest realistische oplossing vraagt nader onderzoek in 2022. In de TVW zijn de afwegingscriteria vastgesteld om te bepalen welke wijken het eerst in aanmerking komen om over te gaan op duurzame warmte. In 2022 wordt op basis van deze criteria gekeken wat een mogelijke volgorde is van de wijken. In de TVW wordt tevens aangegeven hoe te komen tot een Wijkuitvoeringplan (WUP). In de kadernotitie TVW is de ambitie vastgelegd om voor 2026 te starten met de ontwikkeling van twee WUP's in Gooise Meren.

Aanleg warmtenet in Muiderberg

In 2021 zijn, samen met inwoners en energiecoöperatie Wattnu, stappen gezet om een warmtenet op basis van aquathermie te realiseren in Muiderberg. Wanneer begin 2022 een definitieve 'go' gegeven kan worden, zullen in 2022 verdere stappen worden gezet, waarbij het benutten van de koppelkans met geplande rioolwerkzaamheden een belangrijke rol speelt.

Opstellen van het eerste Wijkuitvoeringsplan

Na de definitieve vaststelling van de TVW kan gestart worden met het opstellen van de Wijkuitvoeringsplannen (WUP's). In een WUP wordt vastgelegd op welke manier een buurt aardgasvrij gemaakt gaat worden. Daar moet in ieder geval in komen te staan:

- a. De planning waarop de buurt (stapsgewijs) aardgasvrij wordt;
- b. Wanneer de toelevering van aardgas wordt beëindigd;
- c. Welk alternatief voor aardgas wordt gekozen;
- d. Welke concrete fysieke maatregelen daarvoor nodig zijn in de openbare ruimte en in de gebouwen;
- e. Welke investeringen er door wie gedaan moeten worden;
- f. Welke keuzeruimte er is voor individuele bewoners;
- g. Hoe de participatie heeft plaatsgevonden en welke partijen betrokken zijn bij deze planning en keuze voor aardgasvrij alternatief;
- h. Op welke wijze de keuze is gemaakt om voor deze strategie te gaan (met o.a. motivatie als er niet voor de variant met de laagste maatschappelijke kosten is gekozen).

Wanneer het aquathermie project in Muiderberg, afhankelijk van positieve besluitvorming hierover, in 2022 kan worden doorgezet, zal voor de kern Muiderberg begonnen worden met het eerste Wijkuitvoeringsplan.

5.1.3 Doelstelling - Opgavegericht werken aan een duurzame en gezonde manier van leven en werken in Gooise Meren

Door middel van het samenwerkingsverband Samen Sneller Duurzaam, waar de gemeente Gooise Meren met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties aan deelneemt, wordt gewerkt aan een duurzaam en gezond Gooise Meren, te weten: gebruik van niet-fossiele energie, slimmere en groenere mobiliteit, een afvalloze samenleving / circulaire economie, biodiversiteit / een gezond ecosysteem, gezond lokaal voedsel, duurzaam onderwijs.

Maatregelen

Het faciliteren van projecten en activiteiten

We versterken en professionaliseren het samenwerkingsverband met Samen Sneller Duurzaam door:

- De beschikbare middelen van het Initiatievenfonds Duurzaamheid met prioriteit, maar niet uitsluitend, te besteden aan initiatieven met een focus op circulaire economie, stadslandbouw, vergroening en versterking biodiversiteit. Daarnaast onderzoeken we of de middelen van het Initiatievenfonds in de loop van de komende jaren afgebouwd kunnen worden.
- Het netwerk van Ambassadeurs Samen Sneller Duurzaam te verbinden met het netwerk van ondernemers in Gooise Meren. Hiermee creëren we meer verbondenheid, betrokkenheid en initiatiefkraft van en bij ondernemers.
- De Stichting Gerben Struik te ondersteunen in haar ontwikkeling en zoektocht naar externe fondsen die ingezet kunnen worden voor de duurzame opgaven in Gooise Meren.

5.1.4 Doelstelling - Gemeente Gooise Meren geeft het goede voorbeeld

De gemeente Gooise Meren streeft naar een duurzame gemeentelijke organisatie. Dat wil zeggen dat duurzaamheid een steeds intergraler onderdeel wordt van onze werkzaamheden.

Maatregelen

Gemeente Gooise Meren gaat naar 50% circulair inkopen in 2025

Om als gemeente in 2025 50% circulair in te kunnen kopen, stellen we een actieplan op waarvan in 2021 de eerste stappen zijn geïmplementeerd. Circulair inkopen staat gelijk aan innovatief inkopen. Specifieke projecten hebben altijd extra expertise nodig op gebied van circulair inkopen. Om de kosten hiervoor laag te houden werken we samen met de MRA. Hier worden steeds meer standaarden ontwikkeld die gebruikt kunnen worden voor circulair inkopen. De lokale inkoopkalenders en de verwachte impact op CO₂- en grondstoffenreductie zijn leidend voor wat er in de MRA wordt ontwikkeld.

5.1.5 Doelstelling - Inwoners en organisaties bewust maken van het belang van Fairtrade

Gooise Meren is vanaf januari 2016 Fairtrade Gemeente, waarmee we aangeven dat in onze gemeente winkels, horeca, bedrijven, organisaties, inwoners en de lokale overheid fairtrade een warm hart toedragen en door verkoop en gebruik van fairtrade producten bijdragen aan meer eerlijke handel.

Maatregelen

Communiceren over het belang van fairtrade

We wijzen op het belang van fairtrade in relatie tot keuzes bij koop en eerlijk ondernemen. Dit doen we door:

- De EerlijkWinkelen route op te schalen van Bussum naar Gooise Meren. Deze route brengt eerlijk en duurzaam winkelen onder de aandacht bij een groter publiek. Winkels die fairtrade producten verkopen maken onderdeel uit van deze route.
- Op 1 december 2022 een aanvraag voor verlenging van de titel Fairtrade gemeente in te dienen bij de landelijke organisatie Fairtrade gemeenten.

5.2 Klimaatadaptatie

5.2.1 Doelstelling - Het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte voor 2050

In het kader van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de (nog vast te stellen) Regionale en Lokale Adaptatiestrategie werken wij aan het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte om nadelige gevolgen van effecten van klimaatverandering (wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen) te beperken.

Maatregelen

Waterbestendig (her)inrichten en (ver)bouwen

Bij het uitvoeren van grote werken (nieuwe aanleg, reconstructie, e.d.) in de openbare ruimte maken wij het onderhanden gebied klimaatbestendig. De gemeente zet ook in op het klimaatbestendig inrichten van openbare gebouwen (denk aan het toepassen van groene daken en dergelijke). Daarmee wil de gemeente ook het goede voorbeeld geven.

Uitvoeren Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie

In 2022 beginnen wij met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie, welke wij in 2021 opstellen. Hierbij nemen wij maatregelen om aangewezen locaties in stedelijk gebied klimaatbestendig te maken.

5.2.2 Doelstelling - Stimuleren inwoners klimaatbestendige inrichting particuliere gronden

Maatregelen voor het klimaatbestendig maken van het stedelijk gebied is niet alleen een zaak van de gemeente. Een groot deel van het grondgebied van Gooise Meren is in particulier bezit. Door particulieren bewust te maken van de gevolgen van klimaatverandering en welke maatregelen zij zelf kunnen nemen op gebied van duurzaamheid, kunnen we samen het stedelijk gebied klimaatbestendig maken.

Maatregelen

Het stimuleren van inwoners om hun tuin te vergroenen

Wij zijn lid van Operatie Steenbreek. We communiceren breed over het belang van vergroening van percelen en stimuleren om tuinen te ontharden, groene daken aan te leggen, een regenton te plaatsen en/of af te koppelen. Te veel bestrating in de tuinen zorgt namelijk voor problemen tijdens hoosbuien en aanhoudende droogte, vermindert de biodiversiteit en zorgt voor opwarming van de kernen. Samen met Samen Sneller Duurzaam (SSD) plaatsen we in 2022 meerdere artikelen in de lokale kranten en op social media over dit onderwerp om inwoners hierover te blijven informeren en te stimuleren ook zelf aan de slag te gaan. Daarbij wordt ook de website duurzaam.gooisemeren.nl onder de aandacht gebracht. Ook organiseren we in samenwerking met IVN Gooi en omstreken een aantal workshops over een 'levende tuin'.

Inwoners informeren over klimaatadaptatie

We informeren bewoners over klimaatverandering, klimaat- / waterbestendig bouwen en inrichten, subsidieregelingen en dergelijke. Dat doen we via gemeentelijke (sociale) media zoals de website, Facebook, Twitter, flyers, folders, etc. Het doel van deze informatie: het moet voor bewoners en bedrijven duidelijk zijn wat de gemeente doet en waarvoor zij zelf verantwoordelijk zijn.

Mee-afkoppelen particulieren

Wanneer wij regenwaterriolering aanleggen in openbaar gebied, vragen wij bewoners om de dakoppervlakken, die afvoeren naar de straatzijde, af te koppelen van de riolering. Bewoners die mee willen werken, kunnen de werkzaamheden tijdens de looptijd van het project door (en op kosten van) de gemeente laten uitvoeren.

5.3 Groen, natuur en milieu

5.3.1 Doelstelling - Versterken van de biodiversiteit in de gemeente

Biodiversiteit, een variatie aan planten- en diersoorten, vervult een belangrijke rol bij een stabiel klimaat, een leefbare woonomgeving, vruchtbare grond en schoon water. Hoe groter de variatie, hoe beter de natuur in evenwicht is.

Maatregelen

Zorgdragen voor een gevarieerd, duurzaam bomenbestand

Het toetsingskader voor kapvergunningen willen wij beter laten aansluiten bij de huidige tijdgeest, het belang van bomen voor de biodiversiteit en de klimaatsveranderingen die wij ondervinden. Daarom wordt in 2022 een

onderzoek uitgevoerd naar de verspreiding van alle bomen (gemeentelijk en particulier). Daarbij wordt ook gekeken naar de bijdrage van de bomen in het kader van vermindering hittestress, wateropvang om overlast te beperken, CO₂-vastlegging etc. Bij noodzakelijke vervanging van boomstructuren, zoals bijvoorbeeld de populieren bij bedrijvenpark Gooimeer-Zuid vanwege veiligheid of gezondheid, wordt tijdig onderzocht welke diersoorten afhankelijk zijn van de bomen. In 2021 is onderzocht hoe de we de bomenrij kunnen vervangen met zo min mogelijk aantasting van de functie voor beschermde diersoorten, in 2022 worden de eerste bomen vervangen.

We geven uitvoering aan de maatregelen uit het Biodiversiteitsactieplan

In 2021 is de uitvoeringsnotitie Biodiversiteitsactieplan Gooise Meren opgesteld. Dit plan is een uitwerking van de ambities natuur en biodiversiteit uit de Visie Buitenruimte Het plan beschrijft aan de hand van gekozen doelsoorten welke maatregelen nodig zijn om het leefgebied van deze soorten en de volgsoorten te verbeteren. In eerste instantie wordt ingezet op verbetering van doorgaande verbindingen. In 2022 starten we met het verbeteren van deze doorgaande ecologische verbindingen door omvorming van delen van gazons naar kruidenrijke bermen en extra aanplant van struiken en bomen in de groene hoofdstructuur.

5.3.2 Doelstelling - Uitvoeren Milieubeheer

De meeste basis- en plustaken op milieugebied zijn door Gooise Meren ondergebracht bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). Zie voor meer informatie de paragraaf Verbonden Partijen.

Maatregelen

Opstellen nota bodembeheer

In 2021 wordt de nota bodembeheer afgerond met als basis de bodemkwaliteitskaart. De nota legt de beleidsmatige kaders uit met betrekking tot grondverzet in de gemeente en wordt integraal opgesteld zodat deze aansluit bij de Omgevingswet en de Omgevingsplannen.

5.4 Begraafplaatsen

5.4.1 Doelstelling - Instandhouden en zorgvuldig beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Begraafplaatsen zijn naast een plek waar geliefden een laatste rustplaats hebben gevonden ook groene oases, plekken voor rust, bezinning en natuurbeleving, waar bomen, bijzondere planten, mossen, kleine dieren en vogels goed gedijen. Het beheren, onderhouden en verzorgen doen we dan ook heel zorgvuldig met oog voor de aanwezige biodiversiteit. Daar waar mogelijk spelen wij in op veranderingen in de wensen van nabestaanden.

5.5 Goede grondstofinzameling bij huishoudens

5.5.1 Doelstelling - Opvolging van het regionaal uitvoeringsprogramma VANG

De regiogemeenten en de Grondstoffen- en Afvalstoffendienst (GAD), een uitvoeringsorganisatie van de Regio Gooi en Vechtstreek, hebben zich als doel gesteld om de gescheiden inzameling van afval te verbeteren en de hoeveelheid restafval terug te dringen (Van Afval Naar Grondstof, VANG-programma). Het VANG-programma loopt af en is in 2020 geëvalueerd. Aansluitend zijn de portefeuillehouders Milieu en Duurzaamheid samen met de gemeenteraden van de 7 regiogemeentes aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een nieuwe grondstoffenvisie voor na 2020. Dit sluit goed aan op het in 2018 gestarte Rijksbrede programma Circulaire Economie: 'Nederland circulair in 2050', dat ook volop in ontwikkeling is.

Maatregelen

Verder met afval en grondstoffeninzameling

De gemeenteraden hebben middels zienswijzen op de Grondstoffenvisie een duidelijke voorkeur aangegeven voor een nieuw ontwikkelperspectief en zich daarbij uitgesproken over Diftar, de inzameling van PMD en het benutten van kansen in relatie tot andere maatschappelijke opgaven. De visie beschrijft hoe we in de regio Gooi en Vechtstreek met onze grondstoffen en reststromen willen omgaan, en hoe we deze willen inzetten in de weg naar een circulaire en toekomstbestendige economie. De grondstoffenvisie vormt het kader voor het GAD-uitvoeringsplan van afval en grondstoffeninzameling dat eind 2021 zal worden opgesteld.

5.6 Grip op water

5.6.1 Doelstelling - Zorgdragen voor stedelijk water

De aanleg en het beheer van voorzieningen voor de inzameling en het transport van afval- en hemelwater zorgen ervoor dat verontreinigd water uit de directe leefomgeving wordt verwijderd en (grond-)wateroverlast zoveel als mogelijk wordt voorkomen.

Maatregelen

Beheer en onderhoud van riolering en gemalen

Voor het borgen van de afvoer van stedelijk water (huishoudelijk afvalwater en hemelwater) moet onderhoud worden gepleegd. Daarnaast dienen riolering en gemalen na het verlopen van hun levensduur te worden vervangen.

Beperken nadelige gevolgen voor het milieu

We beperken nadelige gevolgen voor het milieu, zoals de verontreiniging van oppervlaktewater door lozing van (gemengd) afvalwater. Dit doen wij onder andere door de regenwaterafvoer af te koppelen van het vuilwaterriool.

Opstellen Gemeentelijk Rioleringsplan volgende planperiode

Eind 2022 loopt het huidige Gemeentelijke Rioleringsplan (2019-2022) af. In een nieuw plan vertalen wij de doelstellingen van de Omgevingsvisie op het gebied van de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater) door naar strategie, activiteiten en kosten en bepalen wij de ontwikkeling van de rioolheffing voor 2023 en verder.

5.6.2 Doelstelling - Onderhoud van watergangen, oevers en waterbouwkundige objecten

Wij voeren onderhoud uit aan watergangen, oevers en duikers op basis van het in 2021 vastgestelde Beheerplan Water.

Maatregelen

Schoonmaken van stranden en watergangen

We garanderen de doorstroming van watergangen door waterplanten, drijfvuil, dode vissen en kadavers te verwijderen. Ook de stranden van Gooise Meren maken we meerdere malen per jaar schoon door drijfvuil en achtergelaten afval op te ruimen.

Vervangen van oeverbescherming

We onderhouden de oeverbescherming en houden daarmee de oevers in stand.

5.6.3 Doelstelling - Versterken waterrecreatief potentieel

Door samen te werken met gemeenten binnen het randmerengebied (Coöperatie Gastvrije Randmeren) en IJmeergebied (Samenwerkingsverband Maaien Waterplanten IJmeer - Markermeer) versterken we de recreatiemogelijkheden. De hiervoor opgestelde Integrale Uitvoeringsagenda Randmerengebied draagt bij aan het verbinden van belangrijke water-recreatieve assets zoals het water, de vaargeul, havens, eilanden, kusten, fietspaden en overnachtingsmogelijkheden langs het water.

Maatregelen

Maaien waterplanten Randmeren en IJmeer

Wij leveren onze bijdrage aan de Coöperatie Gastvrije Randmeren. De coöperatie zorgt onder andere voor het bevaarbaar houden van het Gooimeer. Voor het bevaarbaar houden van het IJmeer werken wij samen met belanghebbende gemeenten en de provincie Noord-Holland in het Samenwerkingsverband Maaien Waterplanten IJmeer - Markermeer.

Eigen indicatoren Duurzaamheid

Nr.	Omschrijving indicator	2017	2018	2019	2020	Streefwaarde	Bron
1.	% Woningen met geregistreerde zonnepanelen op het dak	3,2%	4,6%	6,4%	9,0%	N.v.t.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
2.	% Circulaire inkoop (euro's) ten opzichte van totale inkoop door eigen organisatie	-	brons	zilver	-	2025: goud	Spend-analyse, contractregistratie, afdeling Inkoop
3.	CO ₂ Footprint eigen organisatie	-	54 ⁸ ton CO ₂	595 ton CO ₂	n.n.b.	2050: energieneutraal	Milieubarometer

Toelichting

1. Hiermee wordt aangegeven op hoeveel procent van de woningen zonnepanelen liggen.
2. De meetmethodiek van de MRA is dusdanig opgezet dat gewerkt wordt met bandbreedtes:
Zilver: tussen 20 en 49% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.
Goud: tussen 50 en 79% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.
In het Actieplan Circulair Inkopen van augustus 2021 wordt aangegeven dat 1x per 2 jaar gemonitord wordt. In 2021 is dus een nieuwe indicator beschikbaar.
3. De CO₂ footprint geeft aan de hand van een aantal thema's inzicht in de CO₂ uitstoot van de gemeentelijke organisatie. In 2050 moet de eigen organisatie energieneutraal zijn.

De wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in bijlage 4.

Kengetallen Duurzaamheid

Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020	Bron
1.	Totaal elektriciteitsgebruik woningen (bemeten) (kWh)	78,2 mln. kWh	76,3 mln. kWh	75,3 mln. kWh	n.n.b.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
2.	Totaal aardgasverbruik woningen (m3) (temperatuur gecorrigeerd)	43,6 mln. m3	42,8 mln. m3	42,7 mln. m3	n.n.b.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
3.	Opbrengst zonneprojecten Wattnu	-	-	-	154.631 kWh	Wattnu
4.	Aantal duurzaamheidsleningen	-	-	-	55	Afdeling M&O

Toelichting

1. Dit cijfer geeft het totaal elektriciteitsgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In werkelijkheid is het elektriciteitsverbruik hoger, omdat stroom geleverd door zonnepanelen op het dak niet zijn meegerekend. Voor 2020 zijn nog geen gegevens bekend in de klimaatmonitor.
2. Dit cijfer geeft het totaal aardgasgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In de cijfers is rekening gehouden met de invloed van temperatuurschommelingen. Het daadwerkelijke gasverbruik ligt dus hoger of lager, omdat in een jaar veel meer koude dagen heeft geteld. Of juist heel weinig aantal koude dagen telt. Voor 2020 zijn nog geen gegevens bekend in de klimaatmonitor.
3. De totale opbrengst van zonne-energie geleverd door zonnepanelen geplaatst door de energievoorzijder Wattnu.
4. In een revolverend fonds is 6 ton beschikbaar gesteld. In 2020 zijn 57 aanvragen goedgekeurd. De gemiddelde lening is € 5.500 en 38 aanvragen betreft een lening voor de installatie van zonnepanelen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
616 Afval en afvalstoffenheffing	5.674	5.894	6.505	6.437	6.509	6.440
617 Riolering en rioolheffing	4.447	4.720	4.362	4.477	4.873	5.310
618 Begraven	1.131	1.282	1.136	1.139	1.128	1.124
619 Water	998	1.029	637	641	640	589
620 Groen	4.527	5.356	4.511	4.492	4.534	4.543
621 Natuur en milieu	1.868	2.041	1.928	1.887	1.906	1.927
643 Ongediertebestrijding	85	83	46	42	42	42
645 Duurzaamheid	888	999	594	357	357	348
Totaal Lasten	19.619	21.404	19.720	19.471	19.989	20.323
Baten						
616 Afval en afvalstoffenheffing	-6.997	-7.199	-8.002	-7.921	-7.924	-7.840
617 Riolering en rioolheffing	-6.045	-6.482	-6.018	-6.145	-6.587	-7.080
618 Begraven	-824	-785	-789	-789	-789	-789
619 Water	-274	-27	-28	-28	-28	-28
620 Groen	-248	-323	-328	-328	-328	-328
621 Natuur en milieu	-21	-1	-1	-1	-1	-1
643 Ongediertebestrijding	-1	0	0	0	0	0
645 Duurzaamheid	-277	-138	0	0	0	0
Totaal Baten	-14.686	-14.955	-15.166	-15.211	-15.657	-16.066
Resultaat voor bestemming	4.933	6.449	4.554	4.260	4.333	4.257
Stortingen						
620 Groen	0	130	0	0	0	0
Onttrekkingen						
620 Groen	-130	-130	0	0	0	0
621 Natuur en milieu	-21	-21	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-151	-151	0	0	0	0
Saldo reserves	-151	-21	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	4.782	6.428	4.554	4.260	4.333	4.257

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 5	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-806	V
<i>Afval en afvalstoffenheffing</i> Per saldo een voordelig verschil van €192k. Bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekking. De hogere bijdrage aan de GAD en de lagere onttrekking aan de egalisatievoorziening leidt tot een stijging van de tarieven met 17%. In de paragraaf lokale heffingen is een onderbouwing van de kostendekking opgenomen.	-192	V
<i>Riolering en rioolheffing</i> Ook de rioolheffing is een 100% kostendekkende heffing. De berekening tot volledige kostendekkendheid resulteert per saldo in een nadelig verschil van €106k. Voor een onderbouwing van de kostendekking wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.	210	N
<i>Water</i> In 2021 zijn er Baggerwerkzaamheden Singelgracht - Muiden uitgevoerd (incidenteel €400k). De actualisatie van het beheerplan Water leidt tot een verhoging van het budget voor onderhoud met €123k.	-317	V
<i>Groen</i> In 2021 was incidenteel budget; voor groen Mariahoeve € 130k (doorgeschoven van 2020), kleinschalige vervangingen € 36k, onderzoek bomen €40k en voor onderzoek 't Mouwtje €18k (totaal €224k V). Voor projecten leefbaarheid is in 2022 €177k minder begroot. Met ingang van 2022 is budget met €100k verlaagd als structurele dekking precario.	-512	V

<i>Reserve openbaar groen</i> Incidentele Dekking groen Mariahoeve door onttrekking aan bestemmingsreserve (€130k) doorgeschoven van 2020 naar 2021. Dit is budgettair neutraal.	0	
<i>Duurzaamheid</i> In 2021 is subsidie aquathermie Muiderberg toegekend en uitbetaald (€ 138k, per saldo € 0) Bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 zijn middelen voor energietransitie overgeheveld naar 2021 (€ 305k). Bij de perspectiegnota 2002 is het budget voor het Initiatievenfonds Duurzaam GM verlaagd met €38k.	-231	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	-26	V
Totaal	-1.874	V

Investerings

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2022 bedraagt € 5,2 miljoen (Herinrichting riolering en Groenvoorzieningen). Met het vaststellen van de begroting worden voor de in de onderstaande tabel opgenomen investeringen kredieten gevoteerd. Voor de andere voorgenomen investeringen worden in 2022 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Investeringsbedrag * in €
Programma 5	
VBK Riolering Olmenlaan	100.000
VBK Riolering Veerplein/Veerstraat	200.000
VBK Riolering Slochterenlaan e.o.	350.000
Uitvoering maatregelen kwetsbare locaties wateroverlast	230.000
Afkoppelen particuliere bij projecten openbare ruimte	230.000

Waterbestendig herinrichten en (ver)bouwen	46.000
Duurzaam ruimtelijk ontwikkelen (klimaatadaptatie)	115.000
Vergroenen openbaar gebied en gebouwen	57.500
Beschoeiingen 2022	90.000
Herinrichting Keverdijk	97.920
Vervangingsinvesteringen groen 2022	234.383
Totaal	1.750.803

* Investeringsbedragen exclusief bijdragen van derden

6. Programma Werk en Inkomen

Ambitie

Het beleid van Gooise Meren is erop gericht dat alle inwoners kunnen meedoen aan het maatschappelijke leven, betekenisvolle contacten kunnen opbouwen en zinvol bezig kunnen zijn. Meedoen heeft een positief effect op de ervaren gezondheid en welzijn van onze inwoners. Het draagt bij aan een gezonde en vitale samenleving waarin iedereen talenten kan ontwikkelen, waar kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en kansen krijgen, waar inwoners in verbinding staan met elkaar. Het Sociaal Domein wordt in deze programmabegroting beschreven in de hoofdstukken 6 (Werk en Inkomen) en 7 (Zorg en Welzijn). Het is bij het opmaken van deze Programmabegroting 2022-2025 nog niet ten volle bekend wat de effecten zijn van de coronacrisis. In 2020 nam de werkgelegenheid in een aantal sectoren sterk af maar in tweede helft 2021 is een kentering ingezet. Op basis van huidige cijfers en gegevens maken wij een inschatting van het gebruik en de bekostiging van de voorzieningen. Het is nog ongewis hoe de arbeidsmarkt zich in 2022 verder ontwikkelt en hoe voorzieningen gericht op re-integratie leiden tot uitstroom uit de uitkering naar werk. We bieden inwoners adequate voorzieningen om hen te ontwikkelen en zo veel mogelijk te begeleiden naar de arbeidsmarkt.

Arbeidsmarkt

Wij werken aan een inclusieve arbeidsmarkt en willen dat meer inwoners participeren op de arbeidsmarkt, hun talenten benutten en economische zelfstandigheid bereiken. De gemeente ondersteunt daarbij door een breed scala aan voorzieningen aan te bieden. Samen met ondernemers, Regio Gooi en Vechtstreek, Tomingroep, het onderwijs, het UWV en overige partners werken we aan de inclusieve arbeidsmarkt. Het pakket van voorzieningen houden wij goed in stand en laten wij zo goed mogelijk aansluiten op de nieuwe economische omstandigheden en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Inkomensondersteuning

Wij ondersteunen inwoners die (tijdelijk) niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Daarbij staan eigen kracht en deelname aan de samenleving voorop. Het vinden van betaald werk is het eerste doel. Is dat (nog) niet haalbaar, dan worden inwoners gesteund met een wettelijke inkomensvoorziening, zoals een bijstandsuitkering. Aan deze inkomensvoorzieningen zitten rechten en verplichtingen. Wij streven naar 100% rechtmatige verstrekkingen, waarbij inwoners precies ontvangen waar ze recht op hebben. Tevens ondersteunen wij inwoners met aanvullende minimaregelingen en schuldhulpverlening.

6.1 Werk

6.1.1 Doelstelling - Stimuleren inclusieve arbeidsmarkt

We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Wij creëren een breed palet van voorzieningen om te participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Wij werken langs drie sporen: van school naar werk, van werk naar werk, en van uitkering naar werk. Voor de nieuwe Wet inburgering stellen we als doel dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving, het liefst via werk. Onze aandacht voor volwasseneducatie ter bestrijding van laaggeletterdheid wordt beschreven in hoofdstuk 7 deelhoofdstuk 3.

Maatregelen

Van school naar werk

Op regionaal niveau vindt aansluiting plaats tussen werkgevers en opleidingsorganisaties. Op basis hiervan wordt vanuit het Leer-Werk-Loket een sluitend scholingsaanbod voor uitkeringsgerechtigden gecreëerd in kansrijke sectoren van de arbeidsmarkt. Dit vindt plaats in de vorm van werkplekken of leerwerkplekken in bijvoorbeeld de zorg en de techniek/energietransitie.

We bestrijden jeugdwerkloosheid op regionale schaal door jongeren middels een passende opleiding vaardig te maken voor de arbeidsmarkt. Opleidingen moeten aansluiten op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Daarbij vindt samenwerking plaats met het (MBO-)onderwijsveld, de werkgevers en het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL).

Van uitkering naar werk

Met Tomingroep worden voor de periode 2022-2025 nieuwe afspraken gemaakt over het bieden van werk en trajecten aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Tomingroep ontwikkelt zich tot een werk-leerbedrijf, waarbij Tomingroep niet langer enkel werk biedt in langdurige dienstverbanden, maar ook een werkgever wordt die werknemers wanneer mogelijk ontwikkelt naar werk buiten Tomingroep.

Van werk naar werk

Het regionale Werkgeversservicepunt (WSP) wordt in 2022 als platform voor een inclusieve arbeidsmarkt verder ontwikkeld. Het WSP biedt dienstverlening aan werkgevers, gemeenten, UWV en werkzoekenden en werkt samen met Tomingroep en het Regionale Mobiliteitsteam (RMT). Dit (tijdelijke) team blijft ook in 2022 operationeel en moet werkloosheid als gevolg van de coronacrisis en economische neergang voorkomen. Het RMT ondersteunt werkgevers met advies en matcht werknemers naar een nieuwe werkplek.

6.1.2 Doelstelling - Aandacht voor inburgeraars

Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet inburgering in. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk voor zowel het (taal)onderwijs als de participatie van inburgeraars. Het doel is dat zij zo snel mogelijk kunnen participeren in de samenleving.

Maatregelen

Begeleiden van inburgeraars

Wij zorgen voor goede inburgeringsvoorzieningen met de inkoop van taaltrajecten en participatieactiviteiten. Wij richten conform de wet een Brede Intake in (een onderzoek naar de individuele situatie, capaciteiten en mogelijkheden) om inburgeringsplichtigen te voorzien van adequaat advies en begeleiding. Wij bekostigen een consulent inburgering om de inburgeraars te begeleiden in hun inburgeringstraject.

6.2 Inkomen

6.2.1 Doelstelling - Bieden van inkomensondersteuning

Gooise Meren wil bijdragen aan de economische zelfstandigheid van alle inwoners. Wij bieden inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien een passende inkomensvoorziening. Wij bieden aanvullende miniregelingen om armoede te bestrijden bij de inwoners met een laag inkomen en wij helpen inwoners bij het voorkomen en aanpakken van schulden.

Maatregelen

Bieden van passende inkomensondersteuning

Wij bieden passende en rechtmatige inkomensondersteuning aan onze inwoners. Inburgeraars met een uitkering ontzorgen wij, bijvoorbeeld door de vaste lasten op de uitkering in te houden. Armoede kan een oorzaak en/of een gevolg zijn van sociaal isolement (eenzaamheid). De aanpak tegen sociaal isolement wordt nader beschreven in hoofdstuk 7 paragraaf 4.

Bieden van toegankelijke schuldhulpverlening

De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op gebied van schuldhulpverlening zijn uitgebreid met name op het gebied van preventief en stress-sensitief werken. De ontwikkelingen implementeren wij in onze organisatie; in 2022 is een uitgebreid team Schuldhulpverlening operationeel. Samen met hulpverlenende organisaties werken wij preventief met vroegsignalering bij betalingsachterstanden en vroegtijdige dienstverlening om (beginnende) schulden zo vroeg mogelijk aan te pakken. Ook in 2022 bieden wij maatwerk aan de gedupeerden van de Toeslagenaffaire. Daarnaast versterken wij het netwerk van dienstverlenende organisaties en brengen wij met een informatiecampagne voor intermediairs onze voorzieningen voor schuldhulpverlening breed onder de aandacht.

Eigen indicatoren Werk en Inkomen

Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020	Streefwaarde
1.	Het percentage klanten dat gedurende het poortproces 'afgevangen' worden (van melding tot start inkomen)	-	-	-	-	-
2.	Uitstroom naar betaald werk of opleiding als percentage van het aantal te bemiddelen personen	-	-	25%	23%	25%

Toelichting

1. Deze indicator (preventiequota) heeft als doel om zoveel mogelijk cliënten gedurende het poortproces aan het werk te krijgen. Vanaf 2022 komen hier cijfers voor beschikbaar.
2. Deze indicator toont de uitstroom uit de uitkering van jongeren (18 -27 jarigen) naar betaald werk en opleiding (dat is het doel van re-integratie activiteiten). Andere uitstroomredenen, zoals verhuizing of overlijden, worden niet meegenomen in dit percentage.

De wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in bijlage 4.

Kengetallen Werk en Inkomen

Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020	Bron
1.	Beroepsbevolking	-	-	30.000	29.000	CBS (databank Statline)
2.	Klanten Participatiewet	-	-	942	988	Administratie USD
3.	Klanten WSW	-	-	83	78	Administratie USD
4.	Inwoners met een WW-uitkering	-	-	804	999	UWV
5.	Aantal huishoudens dat gebruik maakt van een minimaregeling	-	-	879	908	Administratie USD
6.	Aantal meldingen inzake 'vroegsignalering'	-	-	-	-	Administratie USD
7.	Aantal verwezen klanten naar de Kredietbank	-	-	90	78	Administratie USD
8.	Aantal personen met schuldhulptraject bij Kredietbank Nederland	-	-	49	46	Administratie USD
9.	Aantal voorzieningen/trajecten dat is afgerond	-	-	245	390	Administratie USD

Toelichting

1. -
2. Dit kengetal toont het aantal personen met een Participatiewet-uitkering.
3. Dit kengetal toont het aantal personen dat binnen een WSW-dienstverband werkt.
4. Dit kengetal toont het aantal personen met een WW-uitkering (verstrekt door het UWV).
5. -
6. Registratie vindt plaats vanaf 2021. Dit kengetal betreft het aantal meldingen dat de gemeente ontvangt over achterstallige betalingen (van o.a. nutsbedrijven).
7. -
8. -
9. Dit kengetal toont het aantal afgeronde voorzieningen gericht op re-integratie. Het betreft re-integratietrajecten en ook (randvoorwaardelijke) voorzieningen zoals sociaal-medische adviezen, loonwaardemetingen, reiskosten en kinderopvang. Het kan zijn dat aan 1 cliënt meerdere voorzieningen worden toegekend

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
622 BUIG	23.801	14.614	15.040	14.952	14.952	14.952
623 Werkvoorziening	4.304	3.771	3.393	3.382	3.305	3.188
624 Minimabeleid	2.263	2.071	1.976	1.976	1.976	1.976
625 Sociale recherche	431	543	507	507	507	507
Totaal Lasten	30.799	20.999	20.916	20.817	20.741	20.623
Baten						
622 BUIG	-23.409	-12.558	-13.337	-13.337	-13.337	-13.337
623 Werkvoorziening	-46	0	0	0	0	0
624 Minimabeleid	-51	-28	-29	-29	-29	-29
625 Sociale recherche	-383	-402	-402	-402	-402	-402
Totaal Baten	-23.889	-12.988	-13.767	-13.767	-13.767	-13.767
Resultaat voor bestemming	6.910	8.012	7.148	7.050	6.973	6.856
Onttrekkingen						
622 BUIG	-115	-180	0	0	0	0
623 Werkvoorziening	-544	-135	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-659	-315	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	6.252	7.697	7.148	7.050	6.973	6.856

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 6	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelastingen</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 9.	-637	V
<i>BUIG</i> Op basis van het nader voorlopig budget vanuit het Rijk zijn de baten voor de uitkering in het kader van de BUIG verhoogd met 838k, op basis van deze prognose zijn daarmee ook de lasten verhoogd. Dit is budgettair neutraal.	51	N
<i>Overige verschillen</i> Diverse posten < € 70.000	37	N
Totaal	548	V

7. Programma Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd

Ambitie

Transformatie in het sociaal domein

Het leidende principe in het sociaal domein is de zogenaamde transformatiegedachte. Het doel is de zelfredzaamheid van mensen te versterken en hun participatie te verhogen, waardoor hun sociale en economische situatie verbetert. Dan neemt de druk op (intensieve) professionele of specialistische zorg of ondersteuning af en blijft er voldoende ruimte voor hen die daadwerkelijk zwaardere vormen van zorg en ondersteuning nodig hebben. Het gaat om het creëren van een nieuwe balans tussen de informele en de formele ondersteuning en zorg en daarnaast om het effectiever maken van de inzet van professionele ondersteuning om het stelsel op termijn houdbaar en betaalbaar te houden. Dit vergt een ander gedrag van professionals en burgers, een andere cultuur bij instellingen en professionals, andere werkwijzen en vooral ook het anders met elkaar omgaan van burgers/cliënten, professionals, instellingen en gemeenten.

Ambitie: inclusie

Bij meedoen aan het maatschappelijke leven gaat het om betekenisvolle contacten en zinvol bezig zijn (wonen, werken, sporten, vrienden maken e.d.). Meedoen heeft een positief effect op de ervaren gezondheid en welzijn van onze inwoners. Het draagt bij aan een gezonde en vitale samenleving waarin iedereen talenten kan ontwikkelen, waar kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en kansen krijgen, waar inwoners in verbinding staan met elkaar en mee kunnen doen aan het 'gewone' leven. Alle inwoners doen zo lang mogelijk zelfstandig, volwaardig en met een aanvaardbare kwaliteit mee aan de samenleving en worden ondersteund waar nodig. De mens staat centraal, niet de ondersteuningsbehoefte. De mensen moeten op hun krachten worden aangesproken. De Inclusie-agenda betreft meer terreinen dan het sociaal domein, zie daarvoor programma 1.

Krachtenveld

We hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat de praktijk echter weerbarstig is. De maatschappij is niet maakbaar. Er zijn autonome factoren die de transformatieproces in het sociaal domein complex maken, zoals de vergrijzing [bron: CBS], de toename van het aantal kleinere huishoudens [bron: CBS], en het feit dat kwetsbare inwoners steeds langer thuis wonen [bron: Nivel]. Wat de transformatie bemoeilijkt zijn in de eerste plaats het tekort aan passende woningen (met zorg) en de wachtlijsten in de specialistische hulp en ondersteuning (mede door personeelstekort in de zorg). Ook de volgende landelijke trends zijn van invloed op de transformatie: individualisme, de afname van de vrijwillige inzet [bron: NOV], en het feit dat minder mensen dan verwacht manteltaken op zich nemen [bron: SCP]. Daarnaast is in de praktijk de inzet van de eigen kracht van inwoners lastiger te realiseren dan gedacht [bron: SCP]. We zien tegelijk een toenemend beroep van inwoners op ondersteuning en hulp bij de gemeente. Ook kent de Zorgverzekeringswet (Zvw) minder dekking en is de toegang tot de Wet langdurige zorg (Wlz) verscherpt, waardoor er vaker en langer een beroep wordt gedaan op de gemeente (Jeugdwet/Wmo). De betaalbaarheid en houdbaarheid van de jeugdhulp en Wmo staan door dit alles onder druk. We zien een toename van het aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft en ook een stijging in de kosten per jeugdige. Ook doen volwassenen vaker een beroep op geïndiceerde begeleiding. De invoering van het inkomensafhankelijke abonnementstarief (vaste lage eigen bijdrage per huishouden) draagt hier negatief aan bij, zoals onder meer de toename van huishoudelijke hulp laat zien. Het voorgaande is een landelijk beeld.

Coronacrisis

Naast het boven geschetste krachtenveld is er de Coronacrisis. Het blijkt essentieel dat we binnen het sociaal domein kunnen terugvallen op een duurzame en solide structuur van samenwerking en afstemming. Lokaal (en regionaal) blijven we samen met onze maatschappelijke partners adequaat en flexibel inspelen op hulp- en ondersteuningsvragen van onze inwoners. De Coronacrisis is op dit moment niet voorbij en grijpt nog steeds fors in op de wijze waarop inwoners werken, leven, leren en zorgen. Zowel op de korte als de lange termijn. De bestrijding van de pandemie legt grote vraagstukken -in de arbeidsmarkt, in het onderwijs en in de zorg- onder een vergrootglas. De meervoudigheid van deze crisis maakt daarmee dat kwetsbare inwoners nog kwetsbaarder zijn geworden op het gebied van de arbeidsmarkt, inkomen, welbevinden en gezondheid (psychische druk, eenzaamheid).

Strategie voortzetten

We leggen meer nadruk op normaliseren en demedicaliseren (lees: niet problematiseren). Het is noodzakelijk te blijven investeren in de structuur van informele zorg, algemene voorzieningen, vrijwilligerswerk en mantelzorg. Met onze investeringen in een sterke sociale basis dragen we bij aan twee effecten, namelijk prettig samenleven in vitale en verbonden wijken en buurten én preventie en herstel: mensen in een kwetsbare situaties kunnen gewoon meedoen. We zetten onze budgetten in op terreinen waar we maatschappelijk rendement verwachten. Hoewel dit rendement een lange adem nodig heeft [bron: SEOR] en het effect ervan moeilijk in geld uit te drukken is [bron: SCP], blijven we geloven in de ingezette koers van hulp- en ondersteuning dichtbij. Inzet op preventie en vroegsignalering zijn daarbij essentieel, omdat we ervan overtuigd zijn dat problemen zo eerder in zicht zijn of liefs nog voorkomen worden (of verergering daarvan). Door vroegtijdig te signaleren, te bespreken en zo nodig in te grijpen kan duurder maatwerk vaak uitgesteld worden. We realiseren daarmee een verschuiving van dure individuele specialistische inzet naar de algemene voorzieningen in de wijk, die een breed pakket op het gebied van leefbaarheid, zorg en ondersteuning bieden. Als hulp- en ondersteuning echt nodig zijn zetten we de goedkoopst mogelijke adequate oplossing in. Samen met de Regio Gooi en Vechtstreek voeren we regionale maatregelen uit om daarmee zorgkosten van geïndiceerd maatwerk Jeugd/Wmo te beheersen (uit de 'Verkenning Naar een financieel gezond sociaal domein'). De kortetermijnmaatregelen voeren we zo snel mogelijk in. Met de Regio monitoren we de impact van deze beheersmaatregelen. Ook voeren we lokale maatregelen uit. De beheersmaatregelen hebben kort gezegd betrekking op de toegang, d.w.z. op in-, door- en uitstroom geïndiceerd maatwerk, het versterken van algemene voorzieningen, de effectiviteit van zorg (o.a. samenwerking tussen organisaties), en op het verder toerusten van consulenten. Zowel lokale als regionale maatregelen zijn verwerkt in de begroting. De extra gelden voor jeugdhulp zetten we lokaal en regionaal in voor een integrale aanpak, vanuit de eerder geschetste transformatiegedachte. De vraag daarbij zal zijn: Hoe willen we dat onze kinderen opgroeien? In plaats van: Hoe organiseren we de hulp goed?

Het bovenstaande is een langdurige opgave die vertaald is in diverse nieuwe nota's die na vaststelling, in 2022 in uitvoering gaan, zoals de Jeugdnota, Gezondheidsnota, en het Actieplan Mantelzorg.

7.1 Optimale dienstverlening sociaal domein

7.1.1 Doelstelling - Doelmatige inzet maatwerkvoorzieningen - inwoners jonger dan 18 jaar

We bevorderen de eigen kracht van onze jeugdigen en het gezinssysteem door bij een hulpvraag aan te sluiten bij wat onze jeugdigen en hun ouders zelf belangrijk en prettig vinden. Uitgangspunten daarbij zijn maatwerk, normaliseren en demedicaliseren.

Maatregelen

Voorkomen van zwaardere vormen van ondersteuning en inzetten lichtere ondersteuning

- We onderzoeken of we de samenwerking tussen het jongerenwerk en de scholen kunnen intensiveren. Mogelijk starten we met een pilot in schooljaar 2022-2023.
- Samen met de verwijzende huisartsen bezien we hoe ze vanuit de uitvoeringsdienst gefaciliteerd kunnen worden bij Jeugd GGZ verwijzingen én de verlengingen daarvan.
- In 2022 start een nieuw inkooptraject Jeugd Verblijf.
- We hebben onze deelname aan het Buitenshuisproject tussentijds geëvalueerd. Het blijkt dat het beoogd effect van het wegnemen van stress bij de kinderen in deelnemende gezinnen waarvan ouders psychische en/of verslavingsproblemen hebben, wordt behaald. Daarom hebben we het voornemen om het project vanaf 2022 structureel in te bedden. Versterken samenwerking rondom het gedwongen kader: regionaal komen er betere afspraken.

Inzet extra rijksmiddelen Jeugd voor oplossen knelpunten, in combinatie met transformatie jeugdhulp

Het Kabinet heeft in 2021 extra incidentele middelen voor de aanpak van de problematiek jeugdzorg beschikbaar gesteld. Wij zetten deze middelen ook in 2022 in om verder vorm te geven aan de transformatie van de jeugdhulp, en om bestaande knelpunten op te lossen. Zo is een verhoging van personele kosten opgenomen als investering in beleid en uitvoering, om op die manier passende dienstverlening te kunnen geven, ook daar waar het knelt. Deze versterking is nodig om verder vorm te kunnen geven aan de transformatie. Verder zetten we de gelden onder andere in voor de versterking van grip op de lokale huisartsenroute, verbetering/versnelling van de jeugdbeschermingsketen, de transformatie van Verblijf in een instelling naar 'Zo thuis mogelijk wonen'. En ook voor de bekostiging van de autonome stijging van vraag naar en verlening van individuele maatwerkvoorzieningen jeugdhulp. De inzet van Jeugd-GGZ stijgt naar verwachting ook i.v.m. Corona-effect.

Lokale en regionale maatregelen om zorguitgaven jeugdhulp te beheersen

Wij hebben relevante beheersmaatregelen Verkenning 'Naar een financieel gezond sociaal domein' (regionale studie) voor jeugd (en Wmo) vertaald in de begroting. Het jaar 2022 is een implementatiejaar waarvoor eerst nog kosten gemaakt worden.

We treffen in lijn met de Verkenning voorbereidingen voor maatregelen op de volgende thema's:

Lokaal: 1. Van vindplaats naar werkplaats regulier onderwijs; 2. Toegang aanscherpen begeleiding/

dagbesteding; 3. Grip op uitgaven; 4. Versterken kostenbewustzijn; 5. Vergroten uitstroom Jeugdwet.

Regionaal (coördinatie Regio): 1. In dialoog verwijzen effectieve jeugdhulp; 2. Uitvoeringsagenda jeugd verblijf; 3. Onderzoek toegang en bekostiging jeugd verblijf; 4. Eenvoudige zorg bij complexe situaties (pilot).

7.1.2 Doelstelling - Doelmatige inzet maatwerkvoorzieningen - inwoners 18 jaar en ouder

De hulpvraag van onze inwoners is het uitgangspunt. De klantreis van hulpvraag tot (verlengen) zorgplan en bijhorende beschikking én de evaluatie van casussen levert ons informatie op waarmee we op doelmatige inzet kunnen (bij)sturen. Langdurige indicaties lopen we steekproefsgewijs na.

Maatregelen

We monitoren uitgaven Wmo-maatwerk

- We monitoren maandelijks de uitgaven voor de individuele Wmo-hulpvoorzieningen door data te analyseren en te duiden.
- We benutten de Wet langdurige zorg (Wlz): we blijven scherp op welke zorg bij de Wlz hoort en welke bij de gemeente. Ook voorkomen we dat we als gemeente hulp- en ondersteuning betalen die onder een andere wet valt. Stichting MEE helpt cliënten bij de aanvraag van de Wlz-indicatie.

Lokale en regionale maatregelen om uitgaven Wmo-maatwerk te beheersen

Wij hebben relevante beheersmaatregelen Verkenning 'Naar een financieel gezond sociaal domein' (regionale studie) voor Wmo (en Jeugd) vertaald in onze begroting. Het jaar 2022 is een implementatiejaar waarvoor eerst nog kosten gemaakt worden.

We treffen in lijn met de Verkenning voorbereidingen voor maatregelen op de volgende thema's:

Lokaal: 1. Algemene voorziening huishoudelijke hulp; 2. Toegang aanscherpen begeleiding/ dagbesteding; 3. Grip op uitgaven; 4. Versterken kostenbewustzijn.

Regionaal: 1. Versoberen huishoudelijke hulp; 2. Verhogen reizigersbijdrage Wmo-vervoer (sociaal-recreatief).

Voorkomen van zwaardere vormen van ondersteuning en inzetten lichtere ondersteuning

- We actualiseren de Verordening Wmo met ingang van 2022. We passen zo nodig de bijhorende Nadere regels aan en verwerken daarin o.a. de actuele inzichten vanuit de jurisprudentie over eigen kracht. Beoogd effect is meer inzet van oplossend vermogen van inwoners/sociale netwerken en minder noodzaak voor inzet van individuele maatwerkvoorzieningen Wmo-hulp. We kijken welke mogelijkheden er nog meer zijn, omdat zorg niet altijd het antwoord is op de vragen die er leven bij onze inwoners.
- Als alternatief voor zwaardere en specialistische zorg zetten we voor het vierde en laatste jaar het innovatiebudget in voor nieuwe en innovatieve pilots in het voorveld, die een alternatief aanbod opleveren in de vorm van lichtere ondersteuning.

Wmo-hulpmiddelen nieuw aanbesteden

Per 1 april 2022 worden hulpmiddelen als rolstoelen, scootmobiele, tilliften e.d. opnieuw regionaal aanbesteed.

Verzamelaanvragen woningcorporaties / zorgaanbieders

Eind 2021/begin 2022 stellen we beleidsaanpassingen voor ten aanzien van het honoreren van verzamelaanvragen voor woningaanpassingen in woon(zorg)complexen en scootmobielstallingen. Deze heroverweging is naar aanleiding van verzoeken van zorgaanbieders, woningcorporaties en brandweer.

7.1.3 Doelstelling - Informatievoorziening optimaliseren

Inwoners hebben behoefte aan een duidelijk en actueel overzicht waar (laagdrempelige) hulp- en ondersteuning te vinden is. Ook instellingen en organisaties weten elkaar niet altijd te vinden.

Maatregelen

Meer wegwijs en samenwerking in de wereld van hulp- en ondersteuning

Er is bij onze inwoners en organisaties behoefte aan een overzicht van lokale instellingen op het gebied van welzijn, gezondheidszorg, en maatschappelijke dienstverlening. Zo'n overzicht maakt het makkelijker om de juiste laagdrempelige hulp- en ondersteuning te vinden of te bieden. Ook bevordert het de samenwerking

tussen organisaties in het voorveld. In 2022 onderzoeken we verder of deze (te ontwikkelen) kaart te koppelen is aan de digitale kaarten die horen bij de Omgevingsvisie.

7.2 Opgroeien en kansen krijgen - inwoners jonger dan 18 jaar

7.2.1 Doelstelling - Preventie en vroegsignalering inzetten

We willen kinderen van -9 maanden tot jongeren van 27 jaar in beeld hebben en houden. We hebben met de ketenpartners die de kinderen zien, afspraken over vroegsignalering en preventieve maatregelen.

Maatregelen

Opstellen integrale jeugdnota

In 2022 zal een integrale jeugdnota gereed zijn, conform de opgave in het CUP. In 2021 is hiervoor veel input opgehaald, onder andere in werkbezoeken aan het kinder- en jongerenwerk van Versa Welzijn en via een jongerenparticipatie-traject 'Slimpack' van Stichting Talents and Dreams (STAD). De oplevering van de nota heeft mede door de coronatijd vertraging opgelopen.

Onderdelen van het jeugdbeleid zijn reeds vastgelegd in diverse nota's (Beleidskader Onderwijskansen; Beweeg- en sportvisie 2017-2021; Integraal Veiligheidsplan 2019-2022, Woonvisie 2017-2025; (concept) Gezondheidsnota 2022-2025; (concept) Cultuurvisie 2022-2028). Met de integrale jeugdnota zijn voortaan verschillende beleidsterreinen met elkaar verbonden en waar mogelijk wordt de samenwerking meer gestimuleerd. De zogenoemde Kansencirkel komt ook aan bod. Waar liggen onze opgaven? Waar geloven we in? Wat laten we los, en waar willen we juist op inzetten de komende jaren? Daarbij is er oog voor kostenbeheersing.

Bevorderen van een kansrijke start

Door Jeugd en Gezin is medio 2020 gestart met de interventie Stevig Ouderschap. Jeugdverpleegkundigen ondersteunen kwetsbare ouders intensief en thuis de eerste paar maanden, gelijk vanaf de geboorte. In 2021 evalueren we of deze interventie succesvol is en structureel moet worden ingezet vanaf 2022.

We continueren, in 2022 en daarna, de jongerenconsulent bij de Uitvoeringsdienst. Deze functionaris is gepositioneerd vanuit het team Maatschappelijke Zorg en werkt outreached. Eén van de speerpunten is het bestrijden van jeugdwerkeloosheid. Zie ook programma 6, deelhoofdstuk 1.

Maatschappelijke diensttijd

In samenwerking met Versa Welzijn is een subsidieverzoek voor eenmalige gelden ingediend bij het Rijk voor het project maatschappelijke diensttijd. Dit project stimuleert jongeren om vrijwilligerswerk te doen bij verschillende organisaties. Het doel is ervaringsdeskundigheid, maatschappelijke impact en ontmoeting

7.2.2 Doelstelling - Voorkomen van onderwijsachterstand

De doelstelling is dat alle kinderen onderwijs volgen en zich kunnen ontwikkelen. Om onderwijsachterstand te voorkomen, hebben we gerichte aandacht voor onderwijsachterstanden en het vergroten van kansen voor leerlingen.

Maatregelen

Uitvoeren vernieuwd onderwijskansenbeleid

De extra incidentele middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs besteden we vooral aan de doelgroepen voor wie de lockdowns tot achterstanden hebben geleid. We denken dan bijvoorbeeld aan de

kinderen met een indicatie voor Voor- en Vroegschoolse Educatie en nieuwkomersleerlingen. We voeren het plan uit dat in het vierde kwartaal van 2021 is opgesteld.

7.2.3 Doelstelling - Realisatie van toekomstbestendige onderwijshuisvesting

Met het integraal huisvestingsplan onderwijs als uitgangspunt willen we voldoende en adequate duurzame toekomstbestendige huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs realiseren en in stand houden, dat zoveel mogelijk aansluit bij de eisen en wensen van de gebruikers in het onderwijs.

Maatregelen

We wijzigen het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) naar een huisvestingsprogramma

Het IHP is vastgesteld in januari 2018 en terwijl we hier uitvoering aan geven, hebben we na bijna 4 jaar behoefte aan enkele wijzigingen. We benaderen het integraal huisvestingsplan als een programma, dat meer ruimte biedt om tegemoet te komen aan de dynamiek binnen het veld onderwijshuisvesting. Zo kunnen wij sneller inspelen op de veranderende behoeften van de scholen én blijven we grip houden op het (financieel) meerjarenperspectief.

In verband met de voorgenomen fusie van de Vitusmavo en het Willem de Zwijgercollege en de voorgenomen verhuizing van deze fusieschool naar het Hocrasterrein, onderzoeken we met de VO-scholen binnen de gemeente of dit aanleiding geeft om wijzigingen in het IHP aan te brengen voor de overige VO-scholen. Het omvormen van een plan in een programma betekent ook dat we ons makkelijker kunnen aanpassen aan de huidige markt met stijgende bouwkosten. Schuiven in de planning is hierdoor mogelijk en noodzakelijk om te blijven aansluiten bij het ingevoerde kapitaallastenplafond.

Integraal plan lokalen bewegingsonderwijs

We hebben behoefte aan nader inzicht in de huidige en toekomstige capaciteit en kwaliteit van onze gymzalen in relatie tot gebruik voor bewegingsonderwijs. Hiervoor gaan we een integraal plan opstellen dat een meerjarenperspectief biedt vergelijkbaar met het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP).

7.3 Sterke sociale voorzieningen: samenleven en een leven lang meedoen

7.3.1 Doelstelling - Collectieve voorzieningen versterken

Collectieve voorzieningen zijn onderdeel van de sociale basis. Met een sterke sociale basis dragen we bij aan twee effecten: 1. Prettiger samenleven in vitale en verbonden wijken en buurten 2. Preventie en herstel: meer mensen in kwetsbare situaties kunnen gewoon meedoen in de eigen buurt. Daarmee hopen we specialistisch maatwerk op indicatie te voorkomen of uit te stellen.

Maatregelen

Voldoende laagdrempelige algemene voorzieningen

Omdat er behoefte is aan uitbreiding van laagdrempelige dagopvang loopt er van half augustus 2021 tot 31 maart 2022 een pilot van Versa Welzijn voor een extra ontmoetingsgroep in het gebouw De Uitwijk te Bussum. Deze ontmoetingsgroep is bedoeld voor (licht) dementerenden. Daarnaast is deze groep breed toegankelijk voor de inwoner die behoefte heeft aan een zinvolle daginvulling of het aangaan van sociale contacten, en niet in staat is om hierin zelfstandig te voorzien. Tegelijk kan deze vorm van dagbesteding een mantelzorger ontlasten, doordat degene voor wie men zorgt gaat deelnemen aan de ontmoetingsgroep. Na de pilot volgt de evaluatie in 2022 om te bepalen of deze uitbreiding structureel kan worden. Het op deze manier versterken van het lokale aanbod is één van de lokale beheersmaatregelen om de

oplopende zorguitgaven Jeugd/Wmo terug te dringen (relatie met Verkenning naar een financieel gezond sociaal domein).

Hernieuwen subsidieafspraken Versa Welzijn

Met Versa Welzijn zijn er heldere en doelgerichte subsidieafspraken gemaakt die ingaan in 2022. Ook zijn er voortaan in elk subsidiejaar zogenaamde 'focusgesprekken' tussen de (wijk)wethouders, gebiedsgerichte teams (GT's) van Versa Welzijn en (beleids)medewerkers van de gemeente. Zo blijven we voortdurend met elkaar in gesprek, zodat de inzet van subsidie voor het welzijnswerk blijft aansluiten op actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

7.3.2 Doelstelling - Wonen met zorg

We voeren de in 2021 opgestelde gemeentelijke visie op wonen met zorg uit. We brengen wonen en zorg dichterbij elkaar. Er moeten meer woningen komen. De vraag naar passende woonruimte, met allerlei varianten van ambulante zorg en ondersteuning, is toegenomen en het huidige tekort zal in de komende jaren alleen maar toenemen. Inwoners blijven, ook als ze ouder worden (vergrijzing), langer zelfstandig thuis wonen dan vroeger. Ook zijn er meer kwetsbare inwoners die na een begeleidingstraject, in bijvoorbeeld een instelling voor beschermd wonen of een pleeggezin, zelfstandig willen, kunnen en moeten wonen. De samenwerking daarbij met partners als corporaties, zorginstellingen, huisartsen is essentieel om stappen te kunnen zetten. We werken in dit alles nauw samen met programma 4 Wonen.

7.4 Omzien naar elkaar

7.4.1 Doelstelling - Sociaal verbonden gemeenschap

Vanwege het belang van sociale cohesie in wijken is ons uitgangspunt: een inclusieve samenleving, iedereen doet mee, en iedereen hoort erbij.

Maatregelen

Lokaal netwerk "Een tegen Eenzaamheid"

In 2022 geven we een vervolg aan de netwerkbijeenkomsten van het lokaal netwerk "Een tegen Eenzaamheid". In het netwerk vervullen we de rol van aanjager en verbinder. We organiseren twee keer per jaar bijeenkomsten over thema's rondom het bevorderen van sociale verbondenheid en het tegengaan van eenzaamheid. We sluiten aan bij de behoefte van het netwerk (doelgroepen jongeren, volwassenen en ouderen). Bestrijding van eenzaamheid is een belangrijk onderdeel van ons inclusiebeleid, zie programma 1.

7.4.2 Doelstelling - Mantelzorgers worden ondersteund naar behoefte

Mantelzorgers zijn onmisbaar voor mensen die hulp behoeven en samen met onze maatschappelijke partners en de sociale kring die om hen heen staat, ondersteunen we onze mantelzorgers.

Maatregelen

Uitvoering van mantelzorgondersteuning

- Het is nodig dat mantelzorgers makkelijker om (informele) hulp vragen, delen of geven. Dit doen we samen met onze partners die mantelzorgers ondersteuning bieden. In 2021 is de pilot Klantreis Mantelzorg afgerond. In de pilot maakten we mantelzorgers eerder bewust van de taken en uitdagingen die op hen afkomen. Eind 2021/begin 2022 geven we hieraan vervolg in de vorm van een Actieplan Mantelzorg.

- Het Alzheimercafé krijgt structureel een plaats binnen de verschillende kernen van Gooise Meren als de in 2021 gestarte pilot een succes blijkt. Het Alzheimercafé is een ontmoetingsplek voor inwoners met dementie, hun naasten, professionals en hun mantelzorgers. Het café is een methodiek om mensen met dementie en hun naasten een eigen stem te geven en isolement te doorbreken. Ook is het bedoeld om bewustwording van de ziekte te stimuleren.

7.5 Gezonde leefomgeving & leefstijl

7.5.1 Doelstelling - Gezond leven voor iedereen

Wij promoten samen met de regio en de GGD een gezonde leefstijl voor al onze inwoners.

Maatregelen

Bevorderen van een gezonde leefstijl

In de regio werken we intensief samen om onze inwoners gezonder te maken op weg naar 2040. We zetten in op leefstijl, gezond gedrag en een gezonde leefomgeving en hebben onze ambities en activiteiten gebundeld in het preventieprogramma 2019-2022: Samen voor Gezond. We zetten in 2022 verdere stappen richting een lokaal preventieprogramma voor de aanpak van de landelijke thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. We bouwen daarbij voort op de programma's/activiteiten: Preventie en Handhaving Alcohol Jeugd, activiteiten voor jong en oud door buurtsportcoaches, rookvrije omgeving, programma Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).

Nieuw gezondheidsbeleid 2022-2025

Eind 2021 hebben we het nieuwe gezondheidsbeleid vastgesteld voor de komende vier jaar (2022-2025). De speerpunten zijn opgesteld op basis van onder meer de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020 en de resultaten van de gezondheidsmonitor van de GGD onder jeugd, volwassenen en ouderen. Daarnaast geven we in 2022 invulling en uitvoering aan het lokale preventieplan waarvoor we subsidie ontvangen van het ministerie van VWS. Onze ambitie is dat in Gooise Meren iedereen, van jong tot oud, gelijke kansen heeft op een gezond leven. We gaan aan de slag met zes thema's voor een gezonder Gooise Meren: gezonde leefstijl, verkleinen van gezondheidsverschillen tussen groepen en wijken, mentaal welbevinden; gezond opgroeien, vitaal ouder worden en gezonde leefomgeving. Daarnaast bouwen we actief aan praktische netwerken rondom gezondheid en preventie waarin wij een initiërende, faciliterende en waar nodig sturende rol pakken.

7.6 Bescherming en Opvang

7.6.1 Doelstelling - Ondersteuning aan inwoners die (dreigen) maatschappelijk uit te vallen

De meest kwetsbaren in de samenleving krijgen de bescherming, hulp, ondersteuning en opvang die zij nodig hebben, zodat zij (weer) mee kunnen doen aan de samenleving en niet maatschappelijk uitvallen.

Maatregelen

Uitvoeren van het beleidsplan Bescherming en Opvang 2022-2025

In het regionale beleidsplan is de verdere ambulantisering van het beschermd wonen GGZ uitgewerkt. Deze opgave impliceert een verschuiving van de regionale taak om gezamenlijk te voorzien in 24-uurs voorzieningen, naar de lokale taak om zeer kwetsbare inwoners die zelfstandig gaan wonen te ondersteunen.

De doordecentralisatie van de (centrumgemeente)middelen voor Beschermd Wonen is in dit beleidsplan verwerkt. De impact (op de regionale begroting) van de aanpassing van het bijbehorende verdeelmodel Beschermd Wonen is nog niet bekend.

De aanpak 'personen met verward gedrag', de aanpak van dakloosheid, de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en de doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis zijn integraal onderdeel van het regionale beleidsplan dat we samen met de regiogemeenten uitvoeren.

7.6.2 Doelstelling - Stoppen huiselijk geweld en kindermishandeling

Maatregelen

Faciliteren Veilig Thuis

Voor 2022 e.v. is in het concept beleidsplan Bescherming en Opvang 2022-2025 rekening gehouden met structurele uitbreiding van Veilig Thuis om de kwaliteit duurzaam te borgen. Zo wordt bijvoorbeeld de doorlooptijd verkort in de opvolging na meldingen. Ten behoeve van deze versterking van Veilig Thuis heeft het Rijk extra structurele middelen toegevoegd aan de Decentralisatieuitkering Vrouwenopvang (DUVO). Deze DUVO-middelen zijn centrumgemeentemiddelen, opgenomen in de regionale begroting. Het beoogd effect is dat Veilig Thuis voldoende formatie heeft om in de uitvoering van haar taken te blijven voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

Evaluatie actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis 2019-2021'

- In 2019-2021 is het actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' uitgevoerd. Met de uitvoering van dit programma hebben we een goede basis gelegd voor de aanpak van huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderenmishandeling en kindermishandeling. Het jeugdteam en de jeugdconsulenten zijn nauw bij dit programma betrokken. Begin 2022 wordt de eindevaluatie van het programma verwacht. We informeren de raad over de uitkomsten van deze eindevaluatie.
- We evalueren de deelname van de Uitvoeringsdienst Sociaal domein aan de pilot MDA++ (intersectorale specialistische Multidisciplinaire Aanpak). Vanuit deze pilot MDA++ zijn drie consulenten getraind in het maken en regisseren van veiligheidsplannen bij multiprobleemgezinnen met structureel geweld. Doel is de overdracht van geweld tussen generaties te doorbreken en op termijn dure maatwerkvoorzieningen minder in te hoeven zetten.
- Wij versterken het jeugdteam van onze uitvoeringsdienst Sociaal domein. Dit is nodig vanwege de uitbreiding van de taken van dit team. Denk aan meer hulpvragen en complexere zaken en de versterkte rol vanuit MDA++. De versterking van het jeugdteam is ook nodig vanwege de noodzaak om de GGZ deskundigheid in dat team te versterken. Dit laatste in verband met de stijging van de hulpvraag bij GGZ problematiek en de pilot verlengingen ambulante jeugd-GGZ.

Versnellen jeugdbeschermingsketen

We willen de opschaling en afschaling van de jeugdbeschermingsmaatregelen versnellen. Het te bereiken maatschappelijk effect hiervan is dat gezinnen en kinderen eerder de meest passende hulp krijgen waardoor de hulp beter aansluit en een grotere kans van slagen heeft. Verergering van problemen gedurende een wachttijd wordt voorkomen. We voeren daarvoor twee pilots uit met een vernieuwde aanpak:

1. Onderzoekstafel bij opschaling; 2. Toetsingstafel bij afschaling.

Het onderzoek naar de meest passende maatregel en jeugdhulp door Gecertificeerde instellingen en Raad van Kinderbescherming vindt in beide pilots niet meer na elkaar plaats, maar gelijktijdig met elkaar aan tafel. Daarbij zijn dan in principe ook de jeugdige 12+ en ouders aanwezig. Na evaluatie wordt in 2022 besloten of de werkwijze van de pilots structureel wordt ingevoerd.

Kennis over meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling stimuleren

Medewerkers van gemeente Gooise Meren worden geacht te werken volgens de meldcode. Deze meldcode is de basis voor de aanpak bij signalen van kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling. In 2022 wordt het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers aangepast, zodat kennismaken van de meldcode daarin een vaste plek krijgt. Zo weten medewerkers welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

7.7 Dierenwelzijn

7.7.1 Doelstelling - Zorgen voor een goed leven voor dieren

De gemeente heeft zorgplicht voor dieren als er niet voor ze gezorgd wordt (huisdieren) of als ze niet voor zichzelf kunnen zorgen (wilde dieren). De in 2019 vastgestelde beleidsnotitie dierenwelzijn geeft aan hoe we uitvoering geven aan de gemeentelijke taken en aan de regisserende rol van de gemeente op het gebied van zorg en bescherming van dieren. Zo zorgen we voor een prettige leefomgeving voor mens en dier, vergroten we de biodiversiteit, stimuleren we natuurinclusief bouwen en educatie over milieu en dierenwelzijn.

Maatregelen

Notitie Dierenwelzijn uitvoeren

We versterken de samenwerking met dierenwelzijnsorganisaties (Vogelhospitaal, Dierenasiel, Egelopvang en Dierenambulance) en samenwerkingspartners zoals het Goois Natuurreservaat en de Dierenbescherming. De samenwerking met de andere regiogemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek wordt voortgezet, met als doel een regionale versterkte aanpak, die onze dierenwelzijnsorganisaties ondersteunt om hun taken uit te kunnen blijven voeren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
626 Onderwijshuisvesting	3.530	6.811	3.540	3.565	3.831	4.279
627 Overige onderwijs	1.743	2.133	1.988	1.988	1.988	1.987
628 Collectieve voorzieningen	4.019	4.297	3.891	3.617	3.618	3.618
629 Maatwerkvoorzieningen wmo	10.798	9.695	9.886	9.732	9.697	9.647
630 Maatwerkvoorzieningen jeugd	12.549	11.796	12.432	12.115	12.010	11.950
631 Opvang en beschermd wonen	7.169	5.616	5.300	5.300	5.300	5.300
632 Gezondheidszorg	2.560	2.689	2.585	2.561	2.562	2.562
Totaal Lasten	42.369	43.037	39.623	38.878	39.006	39.344
Baten						
626 Onderwijshuisvesting	-5	0	0	0	0	0
627 Overige onderwijs	-204	-230	-230	-230	-230	-230
628 Collectieve voorzieningen	-91	-12	0	0	0	0
629 Maatwerk vz. wmo	-201	-497	-450	-450	-450	-450
630 Maatwerk vz. jeugd	-32	0	0	0	0	0
631 Opvang en beschermd wonen	-7.164	-5.388	-5.388	-5.388	-5.388	-5.388
632 Gezondheidszorg	-16	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-7.712	-6.127	-6.067	-6.067	-6.067	-6.067
Resultaat voor bestemming	34.657	36.910	33.555	32.811	32.939	33.276
Stortingen						
626 Onderwijshuisvesting	0	13.090	0	0	0	0
Onttrekkingen						
626 Onderwijshuisvesting	-120	-2.463	96-	95-	93-	92-
627 Overige onderwijs	-2	-2	2-	2-	1-	1-
628 Collectieve voorzieningen	-270	-270	270-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	-392	-2.735	368-	96-	95-	93-
Saldo reserves	-392	10.355	368-	96-	95-	93-
Resultaat na bestemming	34.265	47.265	33.187	32.714	32.844	33.183

Toelichting financiële verschillen

<i>Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021</i>		
<i>Onderdeel programma 7</i>	<i>Verschil (x € 1.000)</i>	<i>V/N (V= voordeel, N= nadeel)</i>
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-887	V
<i>Onderwijshuisvesting</i> In 2021 was een dotatie aan de reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs voorzien. Daarnaast is sprake van lagere kapitaallasten, o.a. door verlaging van het interne rentepercentage van 2% naar 1,5%.	-13.945	V
<i>Overige onderwijs</i> Vanuit het proces Duurzame Balans in de Perspectiefnota kon, op basis van een begrotingsscan, het onderwijsbudget worden verminderd.	-100	V
<i>Collectieve voorzieningen</i> Het budget voor collectieve voorzieningen is in 2021 verhoogd met 150k, voor toename subsidieverlening aan de organisaties in het maatschappelijk voorveld. Op die manier is de dienstverlening op sterkte gehouden en getracht om de instroom in maatwerkvoorzieningen te helpen beperken. Daarnaast was in 2021 voor inclusie ten behoeve van de CUP 80k begroot.	-250	V
<i>Maatwerkvoorzieningen WMO</i> Op basis van de prognose voor individuele voorzieningen zijn de lasten verhoogd. Daarnaast zijn de baten verlaagd als gevolg van invoering van het abonnementstarief.	630	N
<i>Maatwerkvoorzieningen Jeugd</i> Zowel in het gedwongen kader als het vrijwillige kader is er een toename van de vraag te zien. Daarom ramen we de lasten voor Jeugd vooralsnog bij. Hiervoor zijn extra Rijksmiddelen ontvangen (zie Programma 9)	810	N
<i>Opvang en beschermd wonen</i> In 2021 is incidenteel budget overgeheveld wat in 2020 niet was uitgegeven.	-280	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	-56	V
Totaal	-14.078	V

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2022 bedraagt € 2,9 miljoen (Nieuwbouw en renovatie schoolgebouwen). Voor deze voorgenomen investeringen worden in 2022 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

8. Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Ambitie

Cultuur, cultuurhistorie, sport en recreatie zijn belangrijke op zichzelf staande waarden; deze waarden zijn ook van betekenis voor de sociale structuur van de gemeente. Het mes snijdt aan twee kanten. We willen sport, cultuur en recreatie inzetten om de verbinding tussen inwoners te versterken. Het aanbod van voorzieningen zal daarom breed toegankelijk moeten zijn om de ontwikkeling en ontspanning van inwoners te verzekeren en verbinding tussen inwoners te realiseren.

Kunst en cultuur zijn een essentieel onderdeel van de samenleving. Het is belangrijk voor het welzijn van inwoners en levert een bijdrage aan maatschappelijke vorming. Dat geldt zeker voor kennismaking met cultuur door met name kinderen. Samenwerking tussen culturele instellingen wordt bevorderd. De artistieke, maatschappelijke, economische en ruimtelijke waarden van cultuur brengen we tot uiting in ons beleid.

De gemeente is trots op haar cultuurhistorisch erfgoed. Dit cultureel bezit (erfgoed) draagt bij aan de kwaliteit van wonen en (samen)leven. Deze kwaliteiten willen we meer benutten ten behoeve van educatie, recreatie, toerisme, ontmoeting en verbinding. Door het erfgoed voor meer mensen toegankelijk te maken wordt de betrokkenheid van inwoners met de gemeente bevorderd. Ook voor bezoekers en investeerders is die historische identiteit van belang. Het maakt onze gemeente interessanter voor toeristisch bezoek en is ook een steeds belangrijker vestigingsfactor. We zetten ons in om verduurzaming van het cultuurhistorisch erfgoed te bewerkstelligen.

Sport en bewegen draagt op positieve en laagdrempelige wijze bij aan vitale en gezonde inwoners en een inclusieve samenleving. De gemeente stimuleert (sportief) bewegen van jeugdige en kwetsbare inwoners en ondersteunt (sport)aanbieders zich (door) te ontwikkelen tot betrokken en vitale organisaties. Daarvoor zetten we buurtsportcoaches in en verlenen we subsidies voor kleinschalige sportevenementen. Gooise Meren draagt bij aan een duurzame en toegankelijke beweeg- en sportinfrastructuur.

We bieden inwoners en bezoekers van jong tot oud mogelijkheden om zelfstandig te recreëren en te spelen. Om dit te bereiken zorgen we ervoor dat er sprake is van een aantrekkelijke buitenruimte waar jong en oud kunnen ontspannen en genieten door te bewegen en te spelen. Dit doen we o.a. door de instandhouding van parken en bij de vraag van de jeugd passende speelplaatsen. Met de inzet van buurtsportcoaches en door het creëren van doorgaande wandel- en fietsroutes stimuleren wij dat jong en oud voldoende kunnen bewegen.

Corona

De coronacrisis stelt ons voor nog een andere belangrijke opgave, namelijk hoe voorkomen we dat onze maatschappelijke infrastructuur zo hard wordt geraakt dat waardevolle organisaties omvallen? We zien dat deze organisaties bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven door de organisatie van activiteiten en de inzet van de aanwezige expertise binnen die organisatie. Die infrastructuur willen we waar mogelijk overeind houden. Om dit te bewerkstelligen hebben we steunmaatregelen ingezet. We blijven ons inzetten voor de ontplooiing van verenigingen en inwoners in de fase van de coronacrisis waarin weer meer activiteiten mogelijk zijn.

8.1 Kunst en Cultuur

8.1.1 Doelstelling - Bevorderen van Kunst en Cultuur

Kunst en cultuur zorgen voor sociale samenhang, verbinding en participatie en versterken de economische waarde van de gemeente Gooise Meren.

Maatregelen

De waardevolle eigendommen laten taxeren

Er wordt een kerncollectie vastgesteld van de kunst in het bezit van de gemeente. Onderzoek moet uitwijzen welk deel nog aan kunstenaars moet worden aangeboden in het kader van de voormalige BKR-regeling. Met de verzekeraar worden de condities van de verschillende ruimtes waarin de kunst zich bevindt getoetst en zo nodig geoptimaliseerd.

Kwaliteit

De kunstcollectie van de gemeente bevindt zich in een nieuw depot in het gemeentehuis. De collectie is getaxeerd. Dat geldt ook voor het deel dat aanwezig is in het streekarchief Naarden, de kazerne in Muiden en het stadhuis in Naarden. Het taxatierapport wordt ook gebruikt door de verzekeraar. De taxateur beoordeelt ook ons voorstel voor de kerncollectie, waarin met name kunstwerken behouden blijven van kunstenaars met een binding met Gooise Meren of directe omgeving (geboren, woonachtig, werkzaam) en/of kunstwerken met een weergave van de Gooise Meren of directe omgeving.

Opstellen beleidsnota cultuur

Als de beleidsvisie 2022-2028 in 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad, dan kan het uitvoeringsprogramma worden opgesteld. In de visie staan acties die daarin worden uitgewerkt.

8.1.2 Doelstelling - Culturele ontwikkeling van kinderen

Met cultuureducatie willen we kinderen kennis laten maken met de verschillende vormen van kunst en cultuur.

Maatregelen

Doorvoeren wijziging cultuureducatie

Cultuureducatie voor het primair onderwijs wordt via het project "Cultuureducatie met Kwaliteit" voor de periode 2021-2024 verzorgd in onze opdracht door het hoofd educatie van het Muiderslot. Plein C heeft als expertisecentrum voor cultuuronderwijs in de provincie Noord-Holland alle plannen van kleine en middelgrote gebundeld tot een gezamenlijk provinciaal projectplan. Hiervoor is een matchingregeling (50%) van de provincie beschikbaar.

8.2 Cultureel Erfgoed

8.2.1 Doelstelling - Behouden, versterken en ontwikkelen van cultureel erfgoed

Wij beogen om cultureel erfgoed zorgvuldig te behouden, te versterken en indien mogelijk te ontwikkelen. Daarnaast willen we de beleving en benutting ervan vergroten.

Maatregelen

Samenwerken met erfgoedpartners

Om erfgoed als kennisbron in te zetten en er op voort te borduren, is het belangrijk om het erfgoed in kaart te brengen en kennis te delen. Onze erfgoedpartners spelen daarin een grote rol. Ook hebben zij een taak in het onder de aandacht brengen van ons erfgoed en het betrekken van een breder publiek. Een aantal historische kringen en organisaties die de Open Monumentendag organiseren ondersteunen we met een subsidie. In 2022 houden we de bestaande subsidies tegen het licht en onderzoeken we of andere verenigingen mogelijk in aanmerking komen. Dit doen we samen met het onderzoek naar subsidies aan culturele instellingen. Met elkaar gaan we vaststellen welke afwegingen we maken om subsidie toe te kennen.

Actualiseren erfgoedbestand

Het in stand houden van erfgoed is de kerntaak van gemeentelijk erfgoedbeleid. Net zoals voorgaande jaren blijven we in de periode 2022-2025 inzetten op het actualiseren van de monumentenlijst. Daarbij geven we eerst aandacht aan de kernen waar in het verleden minder gemeentelijke monumenten zijn aangewezen, namelijk Muiderberg en Muiden. Daarnaast onderzoeken we de wenselijkheid en mogelijkheid van het op gemeentelijk niveau aanwijzen van beschermde stads- en dorpsgezichten. Ook bekijken we of we panden, die net niet de monumentenstatus verdienen maar wel beeldbepalend zijn, via het Omgevingsplan kunnen beschermen als 'karakteristiek pand'.

Opstellen cultuurhistorische waardenkaart

We hebben als ambitie om erfgoed in te zetten als vertrekpunt en dragende kracht bij ruimtelijke ontwikkeling. Met de komst van de Omgevingswet komt meer verantwoordelijkheid te liggen bij de initiatiefnemer. Met een cultuurhistorische waarden- en beleidskaart worden de waarden op perceelniveau zichtbaar. Op deze wijze is snel inzichtelijk waar met cultuurhistorische waarden rekening moet worden gehouden en waar cultuurhistorie een ondergeschikte rol speelt. Met de kaart die we in 2022 willen realiseren, verankeren we erfgoed in het Omgevingsplan.

Faciliteren monumenteigenaren

Meer gemeentelijke monumenten betekent ook meer monumenteneigenaren. Om meer eigenaren te kunnen faciliteren houden we in 2022 de bestaande subsidieregeling voor restauratie en onderhoud tegen het licht en stellen we hier binnen het bestaande budget meer geld voor beschikbaar. Om extra aandacht te vestigen op gemeentelijke monumenten, willen we eigenaren van gemeentelijke monumenten de mogelijkheid aanbieden van een monumentenschildje op de gevel.

Vergroten mogelijkheden verduurzamen erfgoed

Gooise Meren streeft ernaar om in 2030 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De vraag door eigenaren van monumenten en panden in beschermde stads- en dorpsgezichten naar de mogelijkheden voor duurzaamheidsmaatregelen past daarbinnen. Tegelijkertijd zijn we zuinig op ons erfgoed. Het vergroten van de mogelijkheden voor verduurzaming van erfgoed is een enorme opgave. We zoeken actief naar mogelijkheden om dit voor elkaar te krijgen in samenspraak met inwoners en instellingen en op een betaalbare wijze. Een voorbeeld hiervan is het glasproject in Naarden-Vesting. Ook zetten we in op het vergroten van informatie en communicatie rondom duurzaamheidsmaatregelen aan erfgoed.

8.3 Sport

8.3.1 Doelstelling - Stimuleren van beweeg- en sportactiviteiten voor alle inwoners

Wij willen sport en beweegactiviteiten voor alle inwoners toegankelijk maken. Hierbij wordt de aandacht met name gericht op de volgende specifieke doelgroepen: jeugd (0-18 jaar oud), inwoners die vanwege een barrière amper/niet sporten en inwoners die (opnieuw) aansluiting zoeken bij de samenleving.

Maatregelen

Inzet van buurtsportcoaches

Door de coronamaatregelen ontstond de behoefte om meer activiteiten te organiseren voor jongeren. Er wordt ingezet op Esports & gaming met een interactieve speelmuur. Dit is een effectief middel om jongeren te bereiken en vervolgens te laten bewegen. We willen Esports & gaming komend (school)jaar laten terugkomen in wekelijks aanbod en eendaagse events in de schoolvakanties, waarbij ook wordt gedacht aan samenwerking met verenigingen. Er zal tevens worden gekeken naar de mogelijkheden van Esports voor senioren. De interactieve speelmuur is heel geschikt om senioren die weinig bewegen te enthousiasmeren meer te gaan bewegen of degenen die al bewegen veelzijdiger te laten bewegen. De situatie rond corona heeft bevestigd dat verenigingsondersteuning ook de komende tijd een belangrijk onderdeel van de activiteiten van de buurtsportcoaches zal zijn.

Verder wordt onder andere gekeken naar de mogelijkheden voor het ontwikkelen van sportactiviteiten voor jongeren binnen GGZ trajecten.

Subsidiemogelijkheden voor sport- en beweegaanbieders

Wij bieden sportverenigingen de mogelijkheid een subsidie aan te vragen voor het organiseren van een sportactiviteit voor specifieke doelgroepen en voor de organisatie van een kleinschalig sportevenement waar saamhorigheid, ontmoeting en toename van sportdeelname centraal staan. Nu corona minder impact krijgt op te organiseren activiteiten willen we een impuls aan deze subsidiemogelijkheden geven.

8.3.2 Doelstelling - Realiseren van betrokken en vitale sportorganisaties

Wij willen vitale sportverenigingen en -organisaties, die naast de primaire taak van het aanbieden van sport ook oog hebben voor maatschappij en omgeving.

Maatregelen

Uitvoeren van het sportakkoord in samenwerking met betrokken verenigingen, sportorganisaties en andere betrokken partijen

Het Sportakkoord is getekend en de gemaakte plannen worden met de betrokken partners tot uitvoering gebracht. Onder andere op het gebied van vitale sportaanbieders & een positieve sportcultuur worden stappen gezet. Er wordt Gooise Meren breed actief ingezet op het ondersteunen van verschillende verenigingen bij het opleiden van (vrijwillige) coaches om sport als middel te gebruiken voor competentieontwikkeling bij de jeugd. Op deze manier dragen verenigingen actief bij aan de persoonlijke ontwikkeling van hun jeugdleden en worden sportverenigingen maatschappelijk gezien nog relevanter. Daarnaast worden de mogelijkheden voor een sportraad verkend.

8.3.3 Doelstelling - Een eenduidig en transparant beleid m.b.t. tot sportverenigingen

Maatregelen

Implementatie geharmoniseerd beheer- en tariefstelsel buitensportaccommodaties

Per 1 september 2021 is de harmonisatie van het beheer- en tariefstelsel voor de buitensport ingegaan. In de maanden daarna worden waar nodig bestaande knelpunten opgelost, houden we de vinger aan de pols en worden waar nodig processen geoptimaliseerd.

8.3.4 Doelstelling - Het bevorderen van een duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur

Gooise Meren houdt bij vervanging en/of investering van sportgebouwen rekening met toegankelijkheid en duurzaamheid. Bij renovatie, aanleg of groot onderhoud van sportaccommodaties wordt nadrukkelijk rekening gehouden met eisen van toegankelijkheid en duurzaamheid. Denk hierbij aan LED-verlichting, een duurzaam beregeningssysteem, een invalidentoilet etc.

Maatregelen

Duurzaamheid en toegankelijkheid vergroten bij sportaccommodaties

Vanuit het Sportakkoord worden op het gebied van duurzaamheid verschillende stappen gezet. Er worden duurzaamheidsscans uitgevoerd en er liggen plannen voor de aanleg van zonnepanelen en isolatiewerkzaamheden bij enkele verenigingen.

8.4 Spelen en recreëren

8.4.1 Doelstelling - Voldoende (inclusieve) speelplaatsen

Alle kinderen en jongeren moeten vrij en zelfstandig van de buitenruimte gebruik kunnen maken. Dat is belangrijk voor hun persoonlijke ontwikkeling en het samen spelen van kinderen met en zonder beperking.

Maatregelen

Bewegen in de openbare ruimte wordt gefaciliteerd

Wij faciliteren inwoners van jong tot oud om te bewegen in de buitenruimte. Denk aan beweegtuinen binnen de bestaande parken en wandelgebieden. Buurtsportcoaches zijn hiervoor beschikbaar. Daarnaast vragen wij actief aandacht voor de aanleg van beweegtuinen bij ruimtelijke projecten die gericht zijn op huisvesting voor ouderen. Deze beweegtuinen willen wij graag in samenwerking met de samenleving realiseren.

8.4.2 Doelstelling - Een buitenruimte voor iedereen

Een buitenruimte die gelegenheid biedt voor spel, sport en ontmoeting, maakt de gemeente aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers. Dit leidt er ook toe dat er zorgvuldig wordt omgegaan met deze buitenruimte.

Maatregelen

Zorgen voor een bespeelbare buitenruimte

We vinden het belangrijk dat de buitenruimte voldoende aantrekkelijke mogelijkheden biedt voor onze inwoners om te spelen, te recreëren en te ontmoeten. Daar waar mogelijk benutten we kansen om initiatieven te ondersteunen die hieraan bijdragen. Zo werken wij in 2022 aan het realiseren van een bewonersinitiatief

om het basketbalveld in de Groene Long op te knappen en uit te breiden. Daarnaast hebben wij aandacht voor de wensen van de gebruikers van de verschillende skatevoorzieningen in onze gemeente en passen wij deze locaties daar waar mogelijk aan zodat de voorziening weer past bij de toegenomen gebruiksdruk.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
633 Culturele vorming	2.608	1.755	1.724	1.724	1.724	1.724
634 Sport	3.114	3.612	3.402	3.371	3.277	3.321
635 Kunst	817	872	829	829	829	829
636 Monumenten en musea	751	623	595	593	592	590
637 Recreatie	202	256	282	282	282	282
642 Speelvoorzieningen	504	542	556	572	583	599
Totaal Lasten	7.997	7.661	7.388	7.371	7.287	7.344
Baten						
633 Culturele vorming	-594	-14	14-	14-	14-	14-
634 Sport	-494	-551	560-	751-	751-	751-
635 Kunst	-11	0	-	-	-	-
636 Monumenten en musea	-120	-94	96-	96-	96-	96-
637 Recreatie	-13	-9	9-	9-	9-	9-
642 Speelvoorzieningen	-13	0	-	-	-	-
Totaal Baten	-1.245	-667	678-	869-	869-	869-
Resultaat voor bestemming	6.752	6.994	6.710	6.501	6.418	6.475
Onttrekkingen						
634 Sport	-151	-158	150-	148-	113-	120-
Resultaat na bestemming	6.601	6.836	6.560	6.353	6.305	6.355

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 8	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	-268	V
<i>Sport</i> In 2021 incidenteel lasten in verband met waterleidingen en legionella	-137	V
<i>Speelvoorzieningen</i> Toename n.a.v. actualisatie onderhoudbeheerplannen	90	N
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	39	N
Totaal	-276	V

Investerings

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2022 bedraagt € 1,2 miljoen (Renovaties sportvelden en vervanging speelvoorzieningen). Met het vaststellen van de begroting wordt voor de in de onderstaande tabel opgenomen investering een kredieten gevoteerd. Voor de andere voorgenomen investeringen worden in 2022 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Investeringsbedrag * in €
Programma 8	
Vervanging speeltoestellen 2022	155.225
Totaal	155.225

* Investeringsbedragen exclusief bijdragen van derden

9. Programma baten en lasten

Ambitie

Gooise Meren is financieel gezond en belast inwoners en ondernemers niet zwaarder dan voor de gemeentelijke financiële huishouding nodig is. Het bestuur van Gooise Meren gaat zorgvuldig om met de middelen die ze tot haar beschikking heeft gekregen om al haar taken uit te voeren en Gooise Meren een gemeente te laten zijn, waar het goed wonen, werken en recreëren is. We kiezen voor een zorgvuldige en behoedzame wijze van begroten, zonder dat een groter beroep gedaan hoeft te worden op inwoners dan nodig is. Wij staan voor een gedegen financieel beleid en een sluitende begroting. De begroting dient dan ook meerjarig reëel en structureel in evenwicht te zijn. Het is belangrijk om gedegen en strak te begroten en genoeg weerstandsvermogen en -capaciteit te hebben, zodat financiële risico's kunnen worden opgevangen zonder dat dit een nadelig effect heeft op de lopende begroting en de gemeentelijke taken.

9.1 Sluitende begroting

9.1.1 Doelstelling - Kritisch op uitgaven en financieel bewust

Het college voert een duurzaam financieel beleid en zorgt ook in meerjarenperspectief dat de gemeentefinanciën verantwoord en evenwichtig worden gehouden.

Maatregelen

Programma financiële beheersing

In 2020 zijn we gestart met diverse acties om een organisatie neer te zetten die precies weet wat er op financieel gebied aan de hand is en die daarop weet te anticiperen. Een belangrijke component van financiële beheersing is het creëren van financieel bewustzijn in de organisatie. Bewustzijn is een proces van de lange adem. Het bespreekbaar maken van gewenst- en ongewenst houding en gedrag hoort daarbij. In 2021 zijn diverse initiatieven genomen om met de diverse lagen (management, bestuur en afdelingen) aan de slag te gaan. Voor 2022 is de uitdaging om zichtbaar en waar mogelijk meetbaar te krijgen wat de effecten zijn van deze diverse initiatieven.

Ontwikkelen financiële instrumenten/opstellen financieel beleid

Aandachtspunt in het kader van de financiële beheersing is het stellen van duidelijke financiële kaders en richtlijnen. In 2022 wordt ingezet op het verder ontwikkelen van financiële instrumenten en opstellen van financieel beleid op een aantal financiële thema's, zoals prijsstijgingen, areaaluitbreidingen, subsidies, kredieten, e.d. . We constateren dat incidentele vragen uiteindelijk een structurele oplossing vragen! We zien ontwikkelingen (macro economische, maar ook regionale en lokale ontwikkelingen) die het noodzakelijk maken om na te denken over hoe we hiermee om willen gaan en deze vast te leggen in financieel beleid/financiële instrumenten, in plaats van ad hoc te reageren.

We hebben de afgelopen jaren bijvoorbeeld te maken met extreem toenemende kosten van investeringen door een forse stijging van grondstoffenprijzen. Hoe willen we hiermee omgaan en hoe leggen we dit vast? Areaaluitbreidingen gaan gepaard met zowel toenemende kosten als opbrengsten. Hoe anticiperen we hierop en hoe houden we zicht op deze financiële effecten? Daarnaast wordt er nagedacht over de inzet van een subsidieplafond als financieel instrument en willen we de praktische toepassing van het instrument 'kapitaallastenplafond' verder uitwerken.

9.1.2 Doelstelling - Adequaat Planning en Control instrumentarium

Maatregelen

Ontwikkelen beleidsindicatoren

In de Programmabegroting zijn verplichte indicatoren opgenomen. Over het algemeen zeggen de verplichte indicatoren onvoldoende over de effectiviteit van het beleid. In 2020 zijn we gestart met het ontwikkelen van eigen indicatoren, die wel informatie geven over de effectiviteit van het beleid en daarmee sturingsmogelijkheden geven. In de voorliggende Programmabegroting 2022 zijn voor programma 2, 5 en 6 indicatoren opgenomen. In 2022 gaan we aan de slag met het ontwikkelen van indicatoren voor de overige programma's.

Overdrachtdossier

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 wordt vanuit de gemeentelijke organisatie een overdrachtdossier aangeboden aan de nieuwe leden van de gemeenteraad van Gooise Meren. Het overdrachtdossier is bedoeld als handreiking aan de nieuwe raadsleden en diegenen die namens de politieke partijen besprekingen zullen voeren over een coalitieakkoord. Het overdrachtdossier bevat informatie over het gemeentelijk takenpakket, de daarbij behorende financiële middelen en belangrijke beleidsmatige en financiële ambities en ontwikkelingen die de komende jaren op de gemeente af komen.

Op het moment dat wij normaal gesproken de Perspectiefnota 2023-2026 zouden voorbereiden, vinden in 2022 de gemeenteraadsverkiezingen plaats, is er nog geen nieuwe coalitie geformeerd en is er nog geen coalitieakkoord. In het verkiezingsjaar is het daardoor niet mogelijk om een perspectiefnota op te stellen die inhoudelijke beleidskeuzes voorlegt. Wij zullen u daarom in 2022 een perspectiefbrief aanbieden waarin enkel autonome ontwikkelingen worden benoemd. Voorbeelden hiervan zijn de prognose van het indexatiecijfer en de effecten van eventuele CAO-ontwikkelingen.

9.2 Belastingen

9.2.1 Doelstelling - Geen lastenverzwaring voor onze inwoners

Ons uitgangspunt is dat we zuinig omgaan met gemeenschapsgeld en onze inwoners niet zwaarder gaan belasten.

Maatregelen

Taxeren op basis van gebruikersoppervlakte

Het uitgangspunt bij het project "taxeren op basis van gebruiksoppervlakte" is dat we een kwalitatief goede omvorming bewerkstelligen van inhoud naar gebruiksoppervlakte. Daarna is het doel om de gevolgen voor de OZB-tarieven en de WOZ-waardes zo klein mogelijk te houden. Niet alleen de veranderingen n.a.v. het project kunnen van invloed zijn op de waarde, maar ook de waardeveranderingen binnen de woningmarkt hebben invloed op de hoogte van de WOZ-waarden.

Aan het einde van het project (begin 2022) zijn definitieve WOZ-waarden en daarmee de afwijkingen ten opzichte van de dan geldende WOZ-Waarden (nog op basis van inhoud) bekend. Op basis van deze gegevens wordt de bandbreedte (percentage) van die afwijking bepaald. Met alle belanghebbenden, die buiten deze bandbreedte vallen, zal zorgvuldig worden gecommuniceerd.

In september 2021 wordt de fase "omvorming van m3 naar m2" binnen het project afgerond. De volgende fase "taxeren op basis van gebruiksoppervlakte" is in juli 2021 gestart.

Deze fase wordt in december 2021/januari 2022 afgerond waarna eind februari 2022, middels de aanslagoplegging, voor de eerste keer de WOZ-waarden worden beschikt op basis van de gebruiksooppervlakte.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
638 Uitkeringen Gemeentefonds	18	35	-	-	-	-
639 Belastingen	917	946	634	625	625	625
640 Overige baten en lasten	31	539	248	156	294	381
644 Huisvesting Gooise Meren	9	0	-	-	-	-
646 Overhead	18.024	18.495	-	-	-	-
Totaal Lasten	18.999	20.016	20.943	21.077	21.067	20.972
Baten						
638 Uitkeringen Gemeentefonds	-76.808	-78.367	82.009	80.801	80.688	81.012
639 Belastingen	-13.440	-13.431	11.672	11.830	11.988	11.988
640 Overige baten en lasten	-1.670	-2.835	1.417	1.614	2.088	2.347
644 Huisvesting Gooise Meren	0	0	-	-	-	-
646 Overhead	-616	-197	2	2	2	2
Totaal Baten	-92.533	-94.830	95.101	94.247	94.766	95.349
Resultaat voor bestemming	-73.534	-74.814	73.275	72.389	72.780	73.370
Stortingen						
640 Overige baten en lasten	685	195	-	-	-	-
641 Rekening van baten en lasten	976	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	1.661	195	-	-	-	-
Onttrekkingen						
640 Overige baten en lasten	-3.124	-18.085	-300	-91	0	0
Saldo reserves	-1.463	-17.889	-300	149	0	0
Resultaat na bestemming	-74.997	-92.704	73.575	72.480	72.780	73.370

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen begroting 2022 t.o.v. begroting 2021		
Onderdeel programma 9	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat; nadere toelichting zie programma 9.	2.665	N
<i>Uitkeringen Gemeentefonds</i> Extra middelen meicirculaire 2021, extra Rijksmiddelen Jeugd, incidentele uitkering tbv Corona en bommenregeling	-3.640	V
<i>Belastingen</i> In 2021 is het WOZ project Taxeren naar gebruiksoppervlakte uitgevoerd (V € 252.000)	-252	V
<i>Belastingopbrengsten</i> Toename OZB opbrengst door indexatie en areaaluitbreiding (V 345.000) en verhoging toeristenbelasting (V € 40.000) Vanaf 2022 vervallen de opbrengsten precariobelasting op kabels en leidingen (N € 2,2 miljoen)	1.645	N
<i>Overige baten en lasten</i> In 2021 zijn forse bedragen onttrokken aan de Algemene Reserve ten behoeve van de Reserve tijdelijke huisvesting Onderwijs, saldo jaarrekening, maatschappelijk ondersteuningsfonds (Corona), baggeren Singelgracht en dak Villa Zeezicht	18.716	N
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	-5	V
Totaal	19.129	N

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2022 bedraagt € 1,2 miljoen (Tractie, automatisering en facilitair). Met het vaststellen van de begroting worden voor de in de onderstaande tabel opgenomen investeringen kredieten gevoteerd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Investeringsbedrag * in €
Programma 9	
Vw Caddy (93-VTX-3)	43.000
Vw Caddy (14-BZ-TL)	43.000
Volkswagen transporter (VD-662-L)	69.000
volkswagen transporter (VD-518_S))	69.000
Mega Worker (electrisch voertuig)	50.000
Piaggio Porter (VJ-968-F)	39.000
Piaggio Porter (VJ-969-F)	39.000
volkswagen Caddy (28-HTD-4)	43.000
Mobiele werkplekken/devices 2022 (3 jr)	139.500
Firewall/reverse proxy 2022 (5 jaar)	50.000
Devices & raandomgeving 2022 (3 jr)	71.500
Hardware voor opbouw raadsomgeving	35.000
Programma digitalisering 2022 (5 jaar)	465.000
Fysieke hosts, acces switches, wifi 2022 (5 jaar)	87.000
Totaal	1.243.000

* Investeringsbedragen exclusief bijdragen van derden

Financiële begroting

Financiële recapitulatie programma's

Programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Inwoners en Bestuur	5.879.703	4.570.418	5.659.596	5.663.682	5.923.105	6.021.145
Veiligheid	6.964.172	6.696.303	6.033.097	6.083.770	6.080.604	6.077.447
Openbare ruimte en verkeer	10.159.368	11.026.172	9.685.302	9.632.036	9.804.391	10.144.606
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	15.982.814	16.035.019	12.760.642	13.044.108	11.643.563	10.849.211
Duurzaamheid en water	19.618.738	21.403.711	19.719.829	19.471.349	19.989.198	20.323.298
Werk en Inkomen	30.799.374	20.999.394	20.915.654	20.817.322	20.740.639	20.623.469
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	42.368.584	43.037.340	39.622.602	38.878.011	39.006.060	39.343.545
Sport, Cultuur en Recreatie	7.996.680	7.660.930	7.387.271	7.370.541	7.286.820	7.344.333
Algemene baten en lasten	19.975.365	19.901.857	21.825.516	21.858.468	21.986.291	21.978.723
Totaal lasten	159.744.798	151.331.144	143.609.508	142.819.287	142.460.671	142.705.777
Inwoners en Bestuur	-780.721	-810.140	764.722-	729.994-	1.124.117-	1.199.580-
Veiligheid	-79.600	-195.096	65.996-	65.996-	65.996-	65.996-
Openbare ruimte en verkeer	-2.622.047	-2.882.994	2.953.602-	3.328.602-	3.328.602-	3.328.602-
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	-11.521.511	-10.691.548	7.971.516-	8.133.180-	6.928.374-	6.226.591-
Duurzaamheid en water	-14.686.130	-14.954.584	15.165.777-	15.211.237-	15.656.687-	16.066.142-
Werk en Inkomen	-23.889.206	-12.987.731	13.767.252-	13.767.252-	13.767.252-	13.767.252-
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	-7.711.675	-6.127.142	6.067.345-	6.067.345-	6.067.345-	6.067.345-
Sport, Cultuur en Recreatie	-1.244.943	-667.106	678.145-	869.245-	869.245-	869.245-
Algemene baten en lasten	-92.532.887	-94.716.325	95.100.744-	94.246.981-	94.766.438-	95.348.917-
Totaal Baten	-155.068.718	-144.032.666	142.535.099-	142.419.833-	142.574.056-	142.939.670-

Resultaat voor bestemming	4.676.079	7.298.477	1.074.409	399.455	113.386-	233.893-
Totaal toevoegingen reserves	1.197.523	16.540.227	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves	-5.873.601	-23.838.703	835.492-	502.962-	225.037-	230.304-
Totaal reserves saldo	-4.676.079	-7.298.477	835.492-	502.962-	225.037-	230.304-
Lasten inclusief reserves	160.942.319	167.871.369	143.609.508	142.819.287	142.460.671	142.705.777
Baten inclusief reserves	-160.942.319	-167.871.369	143.370.591-	142.922.795-	142.799.093-	143.169.974-
Resultaat na bestemming	0	0	238.917	103.507-	338.423-	464.197-

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor het begrotingsjaar 2022 bedraagt € 15,6 miljoen, exclusief bijdragen van derden € 2,0 miljoen (zie bijlage 1 Overzicht investeringen). De kapitaallasten van alle voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting en dus in principe afgedekt binnen die begroting. Bij elk Programma is aangegeven voor welke (voorbereidings)kredieten direct goedkeuring van uw raad wordt gevraagd bij vaststelling van de begroting. Voor de overige investeringen worden separate raadsvoorstellen aan u voorgelegd.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 1				
Lasten				
Stemhulp	15.000	0	0	0
Totaal incidentele lasten	15.000	0	0	0
Baten				
	0	0	0	0
Totaal incidentele baten		0	0	0
Saldo programma 1	15.000	0	0	0

Toelichting programma 1

Stemhulp

Gebleken is dat burgers steeds meer gebruik maken van stemhulpen om hun keuze te maken. Inwoners kunnen daarin achtergrondinformatie vinden over de standpunten van de politieke partijen die aan de gemeenteraadsverkiezingen meedoen en ze kunnen partijen met elkaar vergelijken.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 3				
Lasten				
Uitvoeringsplan leefbaarheid	200.000	0	0	0
Totaal incidentele lasten	200.000	0	0	0
Baten				
Dekking uitvoeringsplan leefbaarheid uit Algemene Reserve	-200.000	0	0	0
Totaal incidentele baten	-200.000	0	0	0
Saldo programma 3	0	0	0	0

Toelichting programma 3

College-uitvoeringsprogramma - actieplan Leefbaarheid

Op basis van het Actieplan Leefbaarheid, dat in 2019 samen in met inwoners is opgesteld, wordt het actieplan I uitgevoerd (2020 – 2022). Onderdeel van dit plan is het Actieplan Geluid, dat gemeenten verplicht zijn op te stellen. Het actieplan leefbaarheid omvat onderwerpen waar inwoners last van ondervinden (rommel, geluidsoverlast, verkeer) en onderwerpen die de kwaliteit van de leefomgeving juist verbeteren (vergroening, verduurzaming, ontmoeting). Het Actieplan Leefbaarheid is een coproductie van inwoners en gemeente en sluit nauw aan bij de agenda duurzaamheid, de omgevingswerk en het versterken van de sociale basis (zie programma 5 en 7). De kosten voor het uitvoeringsplan leefbaarheid worden gedekt uit de Algemene Reserve.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 4				
Lasten				
Afkoop huursom MFC		150.000		
Resultaat realisatie MFC		91.000		
Totaal incidentele lasten	0	241.000	0	0
Baten				
Dekking afkoop huursom MFC uit Reserve MFC Keverdijk		-150.000		
Dekking realisatie MFC uit Algemene Reserve		-91.000		
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Saldo programma 4	0	0	0	0

Toelichting programma 4

Afkoop huursom MFC

De gemeente wordt de huurder van de begane grond van het MFC gedurende 25 jaar. De huursom wordt ineens afgekocht en dit wordt gedekt uit de Reserve MFC Keverdijk.

Het resultaat van de realisatie MFC wordt gedekt uit de Algemene Reserve.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 5				
Lasten				
Energietransitie	200.000	0	0	0
Geluidbelastingkaarten	15.000			
Totaal incidentele lasten	215.000	0	0	0
Baten				
Dekking energietransitie uit Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Saldo programma 5	0	0	0	0

Toelichting programma 5

College-uitvoeringsprogramma - Energietransitie

Het Rijk legt de regie van de energietransitie voor de gebouwde omgeving bij gemeenten. Het doel is dat alle wijken in 2050 aardgasvrij zijn. Dit betekent dat wij voor Gooise Meren de verantwoordelijkheid en bevoegdheid krijgen om besluiten te nemen over de lokale energievoorziening. We zetten de regionale samenwerking in 2022 voort met onze partners die de regionale energiestrategie getekend hebben. Deze strategie zet in op de realisatie van de energietransitie in de gebouwde omgeving.

Geluidbelastingkaarten

Voor het opstellen van de geluidbelastingkaarten is het nodig om in 2021 al te starten. Hiervoor zal rekeningen moeten worden gehouden met de kosten voor het maken van de kaarten en het onderhouden hiervan.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 7				
Lasten				
Innovatiebudget	250.000	0	0	0
Totaal incidentele lasten	250.000	0	0	0
Baten				
Dekking innovatiebudget uit Reserve Sociaal Domein	-250.000	0	0	0
Totaal incidentele baten	-250.000	0	0	0
Saldo programma 7	0	0	0	0

Toelichting programma 7

College-uitvoeringsprogramma -Innovatiebudget

Met een innovatiebudget sociaal domein stimuleren we nieuwe uitvoeringspraktijken die de kanteling naar inwoners en ondersteuning in buurten en wijken kunnen versterken. We willen een substantiële verschuiving realiseren van individuele specialistische inzet naar meer algemene voorzieningen in de wijk die een breed pakket op het gebied van leefbaarheid, zorg en ondersteuning bieden met op afzienbare termijn lagere kosten. Eigen kracht en zelf oplossend vermogen staan voorop en vermindering van het beroep op specialistische voorzieningen. Oplossingen moeten zo veel mogelijk worden gezocht in de reguliere omgeving van kwetsbare mensen. Activiteiten en pilots die bijdragen aan deze beweging komen in aanmerking voor bekostiging uit het innovatiebudget.

De kosten voor de uitvoering innovatiebudget sociaal domein worden gedekt uit de Reserve Sociaal Domein.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 9				
Lasten				
Dotatie voorziening civiele kunstwerken	44.000	0	0	0
Totaal incidentele lasten	44.000	0	0	0
Baten				
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Saldo programma 9	703.000	44.000	240.000	0

Toelichting programma 9

Dotatie voorziening civiele kunstwerken

Zowel voor de jaren 2021 en 2022 is sprake van onvoldoende budget in de voorziening civiele kunstwerken om alle noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor 2021 gaat het om een bedrag van € 433.000 en voor 2022 om een bedrag van € 44.000.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Overige posten				
Lasten				
Overige posten incidentele lasten	30.000	30.000	0	0
Totaal incidentele lasten	30.000	30.000	0	0
Baten				
Overige posten incidentele baten	-30.000	-30.000	0	0
Totaal incidentele baten	-30.000	-30.000	0	0
Saldo overige posten	0	0	0	0

Incidentele baten en lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal				
Lasten				
Totaal incidentele lasten, inclusief overige posten	754.000	271.000	0	0
Totaal incidentele lasten	754.000	271.000	0	0
Baten				
Totaal incidentele baten, inclusief overige posten	-480.000	-271.000	0	0
Totaal incidentele baten	-480.000	-271.000	0	0
Saldo begroting incidentele baten en lasten	274.000	0	0	0

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
<i>+ = negatief saldo; - = positief saldo</i>				
Saldo baten en lasten	1.022	399	-113	-234
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-835	-503	-225	-230
Begrotingssaldo na bestemming	186	-104	-338	-464
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	274	0	0	0
Structurele begrotingssaldo	-88	-104	-338	-464

Beoogde structurele mutaties reserves Gooise Meren

Structurele reserves	Saldo 31-12-2021	Ont- trekking	Saldo 31-12-2022	Ont- trekking	Saldo 31-12-2023	Ont- trekking	Saldo 31-12-2024	Ont- trekking	Saldo 31-12-2025
Reserve Godelindeschool	2.866.638	96.173	2.770.465	94.806	2.675.659	93.438	2.582.221	92.071	2.490.150
Reserve Egalisatie Talent Primair	32.976	1.947	31.029	1.657	29.372	1.368	28.004	1.078	26.926
Reserve Uitbreiding sportvoorzieningen	889.066	150.164	738.902	148.291	590.611	113.023	477.588	119.947	357.641
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	1.904.505	0	1.904.505	0	1.904.505	0	1.904.505	0	1.904.505
Reserve Dekking kap lasten Dak Villa Zeezicht	413.000	17.208	395.792	17.208	378.584	17.208	361.376	17.208	344.168
Totaal structurele mutaties reserves	6.106.185	265.492	5.840.693	261.962	5.578.731	225.037	5.353.694	230.304	5.123.390

Toelichting:

Er is geen sprake van beoogde toevoegingen.

Reserve Godelindeschool

Reserve ter dekking van de kapitaallasten voor de realisatie van een unilocatie Godelindeschool.

Reserve egalisatie Talent Primair

Reserve ter dekking van de interne rentekosten van een verstrekte renteloze lening. Deze lening maakt de continuering mogelijk van de stichting voor openbaar onderwijs, Talent Primair, Naarden

Reserve uitbreiding sportvoorzieningen

Reserve ter dekking kapitaallasten van investeringen ten behoeve van de optimalisatie en uitbreiding van sportvoorzieningen in Naarden.

Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs

Reserve ter dekking van de kapitaallasten primaire onderwijs.

Reserve Dekking kapitaallasten Dak Villa Zeezicht

Reserve ter dekking van de kapitaallasten voor het dak van Villa Zeezicht.

Balans

Balansontwikkeling	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Stand per ultimo jaar</i>	<i>bedragen in € x 1.000</i>					
Materiële Vaste Activa	195.859	199.173	203.586	213.668	231.857	245.057
Vlottende activa	35.032	33.891	33.941	34.858	35.444	35.724
Totale Activa	230.891	233.065	237.528	248.526	267.301	280.781
Reserves	49.126	43.998	43.416	43.339	43.054	43.754
Voorzieningen	21.451	19.733	21.722	23.579	24.736	24.131
Langlopende leningen	124.621	133.640	136.697	145.915	163.818	177.203
Vlottende passiva	35.693	35.693	35.693	35.693	35.693	35.693
Totale Passiva	230.891	233.065	237.528	248.526	267.301	280.781

Het balanstotaal, i.c. de materiële vaste activa en de langlopende leningen, neemt de komende jaren toe door investeringen in onderwijshuisvesting en civiele herinrichtingsprojecten.

EMU saldo

Met het EMU-saldo wil het Rijk de begroting en de jaarrekening van gemeenten monitoren om te kunnen voldoen aan afspraken die gemaakt zijn binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU).

Het EMU-saldo is gebaseerd op het kasstelsel en bestaat uit het saldo van alle inkomsten en uitgaven op kasbasis, ongeacht of dit ten behoeve van bedrijfsvoering of investering is. Het belangrijkste verschil tussen het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten met het door het Rijk gehanteerde kasstelsel is dat de gemeente door middel van afschrijvingen de investeringen over meerdere jaren ten laste brengt van de exploitatie, daar waar het Rijk deze investeringen in één keer ten laste brengt van het investeringsjaar.

Het EMU saldo toont een negatief beeld door het hoge volume aan voorgenomen investeringen bij met name onderwijshuisvesting (IHP) en civiele herinrichtingsprojecten.

EMU-berekening

no.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023
		Volgens begroting 2021	Volgens begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-5.240	-1.074	-399
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	8.042	9.181	9.754
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.211	5.569	5.512
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	30.529	13.594	19.836
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	-	-	-
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-

8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-	-
	Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	5.266	3.190	3.219
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		-27.782	-3.108	-8.188

Stand en verloop reserves

Reserves	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	27.436.800	253.515	300.000	27.390.315	425.791	91.000	27.725.106	-59.572	0	27.665.534	930.139	0	28.595.673
Totaal Algemene reserve	27.436.800	253.515	300.000	27.390.315	425.791	91.000	27.725.106	-59.572	0	27.665.534	930.139	0	28.595.673
Bestemmingsreserves:													
Algemene Reserve Grondexploitatie	3.228.772	0	0	3.228.772	0	0	3.228.772	0	0	3.228.772	0	0	3.228.772
Reserve Parkeren centrum Bussum	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241
Reserve Godelindeschool	2.866.638	0	96.173	2.770.465	0	94.806	2.675.659	0	93.438	2.582.221	0	92.071	2.490.150
Reserve MFC Keverdijk	150.000	0	0	150.000	0	150.000	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	1.275.004	0	270.000	1.005.004	0	0	1.005.004	0	0	1.005.004	0	0	1.005.004
Reserve Bovenwijkse voorz. Krijgsman	39.818	0	0	39.818	0	0	39.818	0	0	39.818	0	0	39.818
Reserve Grote projecten Muiden	2.091.000	0	0	2.091.000	0	0	2.091.000	0	0	2.091.000	0	0	2.091.000
Reserve Egalisatie Talent Primair	32.976	0	1.947	31.029	0	1.657	29.372	0	1.368	28.004	0	1.078	26.926
Reserve Uitbreiding sportvoorzieningen	889.066	0	150.164	738.902	0	148.291	590.611	0	113.023	477.588	0	119.947	357.641
Reserve Kwaliteitsverbetering Groen Muiden	15.000			15.000			15.000	0		15.000	0	0	15.000
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	1.904.505	0	0	1.904.505	0	0	1.904.505	0	0	1.904.505	0	0	1.904.505

Reserve Stimuleringsfonds betaalbare woningen	500.000	0	0	500.000	0	0	500.000	0	0	500.000	0	0	500.000
Reserve Dekking kap lasten Dak Villa Zeezicht	413.000	0	17.208	395.792	0	17.208	378.584	0	17.208	361.376	0	17.208	344.168
Totaal bestemmingsreserves	15.585.020	0	535.492	15.049.528	0	411.962	14.637.566	0	225.037	14.412.529	0	230.304	14.182.225
Totaal reserves	43.021.820	253.515	835.492	42.439.843	425.791	502.962	42.362.672	-59.572	225.037	42.078.063	930.139	230.304	42.777.898

Stand en verloop voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Spaarpremies hypoth. Ambt.	69.737	5.264	0	75.001	3.739	78.739	0	0	0	0	0	0	0
Afkoopsommen begraafrechten	1.274.994	0	103.925	1.171.069	0	103.925	1.067.144	0	103.925	963.219	0	103.925	859.294
Voorziening Pensioen/wachtgeld wethouders	5.227.357	204.522	441.669	4.990.210	204.522	441.669	4.753.063	204.522	441.669	4.515.916	204.522	441.669	4.278.769
Voorziening personele kosten	432.892	0	15.914	416.978	0	15.914	401.064	0	15.914	385.150	0	15.914	369.236
Totaal overige voorzieningen	7.004.978	209.786	561.508	6.653.256	208.261	640.246	6.221.270	204.522	561.508	5.864.284	204.522	561.508	5.507.298
Onderhoudsvoorzieningen													
Voorziening onderhoud gebouwen	771.404	968.749	387.343	1.352.810	968.749	653.616	1.667.943	968.749	956.025	1.680.667	968.749	956.025	1.693.391
Voorziening onderhoud wegen	2.835.636	1.526.859	1.908.355	2.454.140	1.526.859	1.908.355	2.072.644	1.526.859	1.908.355	1.691.147	1.526.859	1.908.355	1.309.651
Voorziening groot onderhoud zwembad	1.285.568	1.085.500	215.767	2.155.301	1.085.500	88.451	3.152.350	1.085.500	236.797	4.001.053	1.085.500	236.797	4.849.755
Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	512.537	363.519	214.320	661.736	362.719	104.320	920.135	362.719	104.320	1.178.534	362.719	104.320	1.436.933
Voorziening onderhoud water	-37.120	52.020	7.000	7.900	52.020	7.000	52.920	52.020	7.000	97.940	52.020	7.000	142.960
Totaal onderhoudsvoorzieningen	5.368.025	3.996.646	2.732.785	6.631.886	3.995.846	2.761.742	7.865.991	3.995.846	3.212.497	8.649.340	3.995.846	3.212.497	9.432.689

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting													
Egalisatie rioolheffing	5.504.459	78.697	0	5.583.156	0	24.328	5.558.828	0	466.584	5.092.244	0	959.565	4.132.679
Egalisatie afvalstoffenheffing	95.260	0	86.300	8.960	0	4.500	4.460	69.456	0	73.916	69.456	0	143.372
Egalisatie sociale recherche	53.607	8.000	0	61.607	8.000	0	69.607	8.000	0	77.607	8.000	0	85.607
Vervangingsvoorziening riolering	1.357.041	826.018	200.232	1.982.827	850.279	224.492	2.608.614	894.434	224.492	3.278.556	925.474	224.492	3.979.538
Egalisatievoorziening Krijgsman	350.000	450.000	0	800.000	450.000	0	1.250.000	450.000	0	1.700.000	0	850.000	850.000
Totaal voorzieningen derden	7.360.367	1.362.715	286.532	8.436.550	1.308.279	253.320	9.491.509	1.421.890	691.076	10.222.323	1.002.930	2.034.057	9.191.197
Totaal voorzieningen	19.733.370	5.569.147	3.580.825	21.721.693	5.512.386	3.655.308	23.578.770	5.622.258	4.465.081	24.735.948	5.203.299	5.808.062	24.131.184

Financiële positie

Algemene Dekkingsmiddelen

Bedragen in € x 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Algemene Dekkingsmiddelen						
Belastingen	13.241	13.329	11.569	11.727	11.884	11.884
Algemene uitkering	76.807	78.367	82.009	80.801	80.688	81.012
Dividend	128	182	287	287	287	287
Saldo financieringsfunctie	1.205	1.619	1.088	1.285	1.798	2.056
Overige alg. dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal	91.381	93.496	94.953	94.100	94.657	95.240
Overige informatie						
Bedrag voor onvoorzien	0	50	10	10	10	10
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Belastingen: (on)roerende zaakbelasting, precariobelasting (tot en met 2021) en toeristenbelasting
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2020.
- Dividend is gebaseerd op de aandelen BNG
- Het saldo van de financieringsfunctie betreft de zogenoemde 'bespaarde' rente, zijnde de intern doorberekende rente over de activa verminderd met de feitelijke rente over de leningenportefeuille.
- De gemeente Gooise Meren kent geen overige algemene dekkingsmiddelen

Overige informatie

Er is een vast jaarlijks bedrag opgenomen in de meerjarenbegroting van € 10.000 voor onvoorziene, onvermijdelijk en onuitstelbare uitgaven.

Met de belastinginspecteur is overleg gevoerd over de aangifte vennootschapsbelasting 2016 - 2018 (Vpb). De uitkomst is dat gemeente Gooise Meren met haar activiteiten volgens de Wet op de Vennootschapsbelasting vooralsnog geen onderneming drijft. Derhalve is geen Vpb verschuldigd.

Overhead

Bedragen in € x 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
<i>Overhead</i>						
Lasten	18.024	18.382	20.943	21.077	21.067	20.972
Baten	-616	-84	-2	-2	-2	-2
Totaal	17.408	18.298	20.941	21.075	21.065	20.970

De overhead wordt, conform de regelgeving (BBV), separaat toegelicht. De overhead bestaat uit de baten en lasten van de ondersteunende afdelingen, te weten Bestuurs- en managementondersteuning, Financiën en Belastingen, Facilitaire Zaken, Informatisering en Automatisering, Strategie & Control, Documentaire Informatievoorziening en de Directie. Daarnaast bestaat de overhead uit alle baten en lasten die gepaard gaan met de bedrijfsvoering, waaronder het gemeentehuis. Tenslotte worden ook alle leidinggevenden tot de overhead gerekend.

Alle ondersteunende functies binnen de beleidsafdelingen worden conform regelgeving ook aan de overhead toegerekend. In de vorige begroting was daarmee geen rekening gehouden. Dit verklaart, naast de loonontwikkeling, de toename van het bedrag in 2022. Dit betreft dus alleen een verschuiving van de beleidsproducten naar het centrale product overhead.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen

Met lokale heffingen dragen inwoners en ondernemers in Gooise Meren bij aan het welzijn, de leefbaarheid en voorzieningen in onze Gemeente. Ook in 2022 ontvangen we een belangrijk deel van onze inkomsten uit lokale heffingen.

Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen, retributies en leges.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan ons, zonder dat hier een directe tegenprestatie tegenover staat.
- Retributies heffen we als we één van onze bezittingen beschikbaar stellen, of als we een dienst verlenen aan een persoon of onderneming.
- Leges zijn vergoedingen voor kosten die we maken voor de administratieve handelingen, zoals informatie geven of vergunningen verstrekken.

Lokale heffingen zijn algemeen of hebben betrekking op een bestemming.

Algemene heffingen

- Onroerendezaakbelasting (OZB)
- Roerende zaakbelasting (RZB)
- Precariobelasting overige zaken
- Toeristenbelasting
- Watertoeristenbelasting
- Reclamebelasting
- Parkeerbelasting

Bestemmingsheffingen

- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgelden
- Bouwleges
- Overige leges

Voor bestemmingsheffingen geldt dat de vast te stellen tarieven niet mogen leiden tot geraamde opbrengsten die hoger zijn dan de geraamde kosten (maximaal kostendekkende tarieven).

Het doel van deze paragraaf lokale heffingen is om op één centrale plaats in de begroting alle zaken met betrekking tot de lokale heffingen te groeperen en inzicht te geven in:

- het gemeentelijk beleid (in hoofdlijnen) dat voor de lokale heffingen geldt;
- de tariefvoorstellen 2022;
- de lastendruk.

Beleid lokale heffingen

Het beleid van de gemeente Gooise Meren is als volgt samen te vatten: "De inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een belangrijke bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen"

De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van uitgegaan wordt dat de leges en bestemmingsheffingen kostendekkend blijven c.q. worden. De OZB opbrengst wordt, anders dan de gebruikelijke indexering en de areaaluitbreidingen, niet verder verhoogd.

De geraamde opbrengsten van belastingen, leges en bestemmingsheffingen zijn in de begroting 2022 verhoogd met het inflatiepercentage van 1,7%. Met deze verhoging wordt de algemene prijsontwikkeling gevolgd.

De enige uitzondering hierop is de afvalstoffenheffing, de reden hiervan wordt in deze paragraaf nader gespecificeerd.

Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt voor belastingjaar 2022 verhoogd met 17%. Voor de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking het uitgangspunt. Om 100% kostendekking te realiseren en de stijging van de tarieven te beperken worden voor de afvalstoffenheffing jaarlijks middelen onttrokken aan de voorziening Egalisatie Afvalstoffenheffing. In de Begroting 2021 is aangegeven dat deze voorziening onvoldoende saldo heeft voor volledige kostendekking voor 2022 en verder. Ter compensatie van het wegvallen van de dekking vanuit de voorziening is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een stijging van het tarief voor 2022 met 7%.

Echter, de GAD heeft, zoals blijkt uit de Regiobegroting 2022 – 2025, te maken met diverse nadelige effecten:

- Hogere kosten voor de nieuwe inzamelwijze vanuit VANG-beleid;
- Onverwachte introductie en vervolgens versnelde toename van de verbrandingsbelasting;
- Hogere verwerkingskosten door nieuwe contracten die Europees zijn aanbesteed;
- Lager inkomsten voor grondstoffen;
- Wijziging in de vergoedingssystematiek. Voorheen kreeg de GAD ook vergoedingen voor het sorteren en vermarkten van PMD. Sinds 2020 is dat alleen nog maar voor de inzameling van PMD.

De financiële doorvertaling van deze effecten heeft gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage aan de GAD. De verhoogde bijdrage van Gooise Meren bedraagt circa € 586.000,- wat leidt tot een extra verhoging van het tarief met 10%.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen van de regiegemeenten wordt het e.e.a. aan besparende maatregelen niet doorgevoerd door de GAD, waardoor de uitgaven toenemen. De definitieve financiële bijstelling aan de hand van de begrotingswijziging, wordt dit najaar door het algemeen bestuur vastgesteld. Dan wordt het effect van de bijstelling op de gemeentebijdrage aan de GAD duidelijk.

Deze extra last wordt meegenomen in de berekening van de definitieve tarieven in de verordening afvalstoffenheffing van de gemeente. Besluitvorming over de belastingverordeningen 2022 vindt plaats in december 2021.

Corona

Voor de paragraaf lokale heffingen is er gekeken naar welke gevolgen de corona voor de begroting 2022 heeft. Hieruit is gebleken dat dit met name zit in de verwachte toename van de leegstand bij bedrijven. De extra toename van de leegstand zorgt voor minder ozb opbrengsten niet-woningen gebruik. Deze toename hebben we gebaseerd op basis van de uitkomsten van een extern onderzoek.

In opdracht van de Retailagenda, en in samenwerking met INretail en NRW, voerde onderzoeksbureau Q&A een uitgebreide impactanalyse uit naar de gevolgen van de coronacrisis op de non-foodretail. Voor het onderzoek is aan consumenten, retailers, vastgoedeigenaren en gemeenten gevraagd naar hun verwachtingen voor volgend jaar.

De conclusie uit dit rapport, met betrekking tot de toename van de leegstand, is dat de totale leegstand in het komende jaar verder zal toenemen. Deze uitkomst (toename van de leegstand) zien wij ook terug in de door ons uitgevoerde marktanalyse.

Dit is verwerkt in de prognose van de geraamde ozb opbrengsten bij niet-woningen gebruiker.

Invordering

Het totaal in te vorderen bedrag is het resultaat van het totaalbedrag van de opgelegde aanslagen, minus de effecten van de behandeling van bezwaarschriften (verminderingen) en de verleende kwijtschelding. Verder vindt een correctie plaats van oninbaar verklaarde vorderingen en het bijtellen van de kosten bij aanmaning en dwangbevel. Per saldo betreft dit het netto in te vorderen bedrag.

Oninbaar

Van oninbaarheid is sprake als een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als er volgens de belastingdeurwaarder geen verhaalsmogelijkheden zijn, de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is, of indien er opgelegd is aan een verkeerd rechtspersoon.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2019. Voor de afvalstoffenheffing wordt in 2022 kwijtschelding verleend tot maximaal het tarief behorende bij een meerpersoons huishouden. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Belastingen op onroerende zaakbelastingen Gooise Meren 2022 (OZB)

De berekening en de vaststelling van de OZB tarieven 2022 is feitelijk een reken technische aangelegenheid, omdat wordt uitgegaan van de geraamde OZB opbrengst, inclusief indexering. Met gebruikmaking van de gecorrigeerde WOZ waarde (voor belastingjaar 2022 met waarde peildatum 1-1-2021) en de geraamde OZB opbrengst 2022 komen de OZB tarieven voor 2022 voor de gemeente Gooise Meren dan uit op de volgende percentages:

Tariefgroepen	Geraamde OZB opbrengst	Gecorrigeerde WOZ waarde	OZB tarief
Woningen eigenaar	€ 8.922.637	€ 13.833.545.000	0,0645
Niet - woningen eigenaar	€ 1.563.802	€ 1.048.827.326	0,1491
Niet- woningen gebruiker	€ 819.608	€ 729.837.563	0,1123
Totaal	€ 11.306.046		

Met deze OZB tarieven zal de in de begroting van Gooise Meren geraamde netto OZB opbrengst 2022 van € 11.306.046 worden gerealiseerd.

De genoemde tarieven zijn nog niet definitief.

Vanwege het feit dat de taxaties van al het vastgoed nog in begin stadium verkeren, wordt er in het 4e kwartaal een definitieve berekening gemaakt.

Effect voor inwoners

Deze nieuwe ozb tarieven hebben bij een gemiddelde WOZ waarde (peildatum 1-1-2021 € 523.000, peildatum 1-1-2020: € 471.000) voor de eigenaren van woningen de volgende effecten:

Gemeente	Gemiddelde OZB aanslag 2021	Gemiddelde OZB aanslag 2022	Verhoging
Gooise Meren	330	338	8

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten Gooise Meren 2022 (RZB)

Naast de onroerende zaakbelastingen biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om ook voor roerende zaken een belasting te heffen. Deze belastingen worden de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB) genoemd. De totaal geraamde opbrengst voor deze belastingen in 2022 bedraagt afgerond € 11.000. In artikel 221 (derde lid) van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de tarieven voor de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk zijn aan die van de OZB. Daarom stellen wij u voor de hiervoor genoemde OZB tarieven 2022 ook te hanteren voor de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten in de Gooise Meren 2022.

Om de heffing van de onroerende zaakbelastingen en de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten in 2022 mogelijk te maken is het noodzakelijk om nieuwe belastingverordeningen voor 1 januari 2022 vast te stellen.

Rioolheffing Gooise Meren

Vanaf 2018 wordt rioolheffing opgelegd op basis van de uitgangspunten, zoals vastgesteld door de raad op 12 oktober 2016. Voor woningen is de eigenaar daarvan belastingplichtig; voor niet-woningen de gebruiker/huurder.

Precario belasting

De precario belastingen op kabels en leidingen wordt definitief afgeschaft met ingang van 2022. Dit betekent dat met ingang van 2022 een bedrag ter hoogte van 2.170.000 aan belastinginkomsten wegvalt. Met het wegvallen van deze inkomsten is in de begroting in het meerjarenperspectief al rekening gehouden.

Tarieven Gooise Meren 2022

In onderstaande tabel worden de tarieven voor het jaar 2022 weergegeven.

Heffing	Grondslag	Tarief 2022
<i>Algemene heffingen</i>		
OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde woning	0,0645%
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde niet-woning	0,1491%
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde niet-woning	0,1123%
RZB	Zie OZB	Zie OZB
Precariobelasting grond	Per m ²	Zie verordening
Toeristenbelasting	Per overnachting	€ 1,82
Watertoeristenbelasting	Per etmaal	€ 1,82

Heffing	Grondslag	Tarief 2022
<i>Bestemmingsheffingen</i>		
Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op de riolering	€ 210,05
Rioolheffing niet-woning gebruiker [1]	Niet meer afgevoerd dan 500 m ³	€ 204,62
Rioolheffing niet-woning gebruiker	501-1.000 m ³	€ 306,93
Rioolheffing niet-woning gebruiker	1.001-2.000 m ³	€ 613,86
Rioolheffing niet-woning gebruiker	2.001-5.000 m ³	€ 1.432,36

Heffing	Grondslag	Tarief 2022
Rioolheffing niet-woning gebruiker	5.001-10.000 m ³	€ 3.069,35
Rioolheffing niet-woning gebruiker	> 10.000 m ³	€ 6.138,68
Afvalstoffenheffing gezinnen *	Eénpersoonshuishouden	€ 230,13
Afvalstoffenheffing gezinnen *	Meerpersoonshuishouden	€ 361,69

[1] Gebaseerd op gemiddeld verbruik

* De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn, zoals eerder uitgebreider toegelicht, nog onder voorbehoud van de definitieve financiële bijstelling welke in het najaar van 2021 wordt vastgesteld. Dit kan nog van invloed zijn op de hierboven genoemde tarieven.

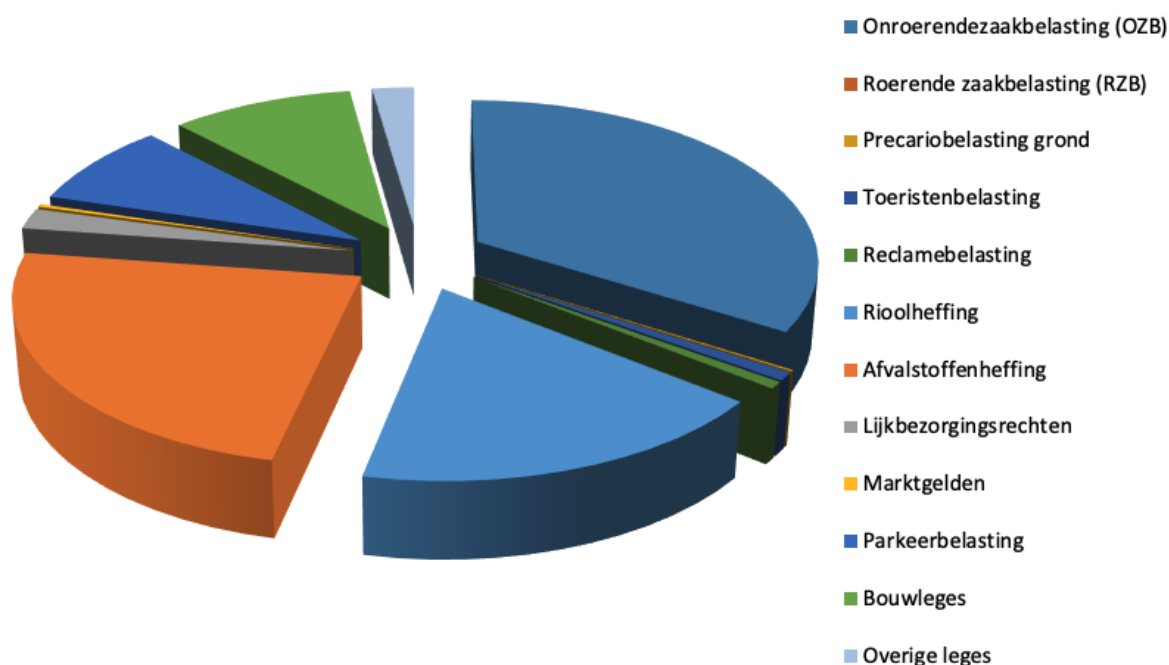
Opbrengsten en tarieven lokale heffingen

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2022 een totale belastingopbrengst geraamd van circa €33 miljoen. De samenstelling van de voor 2022 geraamde opbrengst ziet er als volgt uit:

Heffing	% aandeel	opbrengst 2022
Onroerendezaakbelasting (OZB)	34,10%	€ 11.306.046
Roerende zaakbelasting (RZB)	0,04%	€ 11.611
Precariobelasting grond	0,12%	€ 40.200
Toeristenbelasting	0,82%	€ 271.930
Reclamebelasting	0,67%	€ 222.542
Rioolheffing	17,70%	€ 5.868.440
Afvalstoffenheffing	23,87%	€ 7.916.178
Lijkbezorgingsrechten	2,05%	€ 680.007

Marktgelden	0,30%	€ 100.139
Parkeerbelasting	8,24%	€ 2.732.295
Bouwleges	9,84%	€ 3.261.616
Overige leges	2,25%	€ 746.450
Totaal	100,00%	€ 33.157.454

Grafiek: Verdeling opbrengst gemeentelijke heffingen



Lokale belastingdruk

De lokale belastingdruk voor huishoudens is gerelateerd aan het wonen. Dit betekent berekeningen van de belastingdruk per huishouden (gebruikers en/of eigenaren van woningen) aan de hand van de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing (meerpersoons) en de rioolheffing. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de lokale belastingdruk, gerelateerd aan de waarde van de woning. Deze berekeningen zijn indicaties. De gemiddelde (WOZ)-waarde van een woning in Gooise Meren voor belastingjaar 2022 (peildatum 1-1-2021) is circa € 523.000.

Gemiddelde woonlasten	
Gemiddelde waarde woning (waardepeildatum 1-1-2021)	€ 523.000
Afvalstoffenheffing (meerpersoons huishouden)	€361,69
Rioolheffing	€210,05
Onroerendezaakbelasting	€337,79
Totaal	€909,53

Op basis van de gemiddelde WOZ-woningwaarde per gemeente en de gegevens van 2021 zijn voor de gemeente de woonlasten per huishouden van de gemeenten in de regio in beeld gebracht (bron Coelo).

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB	OZB bedrag	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal woonlasten
Blaricum	€ 647.000	0,10 %	€708	€211	€ 297	€ 1.216
Gooise Meren	€ 471.000	0,0699 %	€330	€207	€ 309	€ 846
Hilversum	€ 337.000	0,0824 %	€299	€183	€ 346	€ 828
Huizen	€ 333.000	0,0562 %	€202	€225	€ 332	€ 759
Laren	€ 686.000	0,1001 %	€759	€203	€ 304	€ 1.266
Weesp	€ 357.000	0,0734 %	€277	€213	€ 307	€ 797
Wijdmeren	€ 409.000	0,1263 %	€550	€235	€ 306	€ 1.091
Gemiddeld regio	€462.000	0,0869%	€446	€211	€ 314	€ 972
Nederland gemiddeld	€ 290.000	0,1188 %	€338	€194	€ 285	€ 817

Kostendekkende heffingen

Per onderdeel worden kosten onderbouwingen opgesteld zodat inzichtelijk wordt gemaakt welke kosten zijn toe te rekenen en wat de inkomsten zullen zijn. Daarnaast wordt rekening gehouden met de rente- en overheadregels van de BBV. Hiermee kan de kostendekkendheid worden bepaald.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld afval	6.409
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	-10
Netto kosten taakveld	6.399
Toe te rekenen kosten kwijschelding	220
Overhead	48
BTW op exploitatie en investeringen	1.336
Totale kosten	8.002
Opbrengst heffingen	7.916
Dekkingspercentage	98,9%

In de begroting 2022 wordt € 86.000 onttrokken aan de voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing, waardoor het dekkingspercentage voor de afvalstoffenheffing 100% wordt.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld riolering	4.819
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	-41
Netto kosten taakveld	4.778
Overhead	528
BTW op exploitatie en investeringen	684
Totale kosten	5.990
Opbrengst heffingen	5.868

Dekkingspercentage	98%
--------------------	-----

Na onttrekking van € 122.000 aan de voorziening Egalisatie rioolheffing wordt 100% kostendekkendheid gerealiseerd.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld begraven	1.098
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	-110
Netto kosten taakveld	988
Overhead	562
Totale kosten	1.550
Opbrengst heffingen	680
Dekkingspercentage	44%

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld marktgelden	95
Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	-2
Netto kosten taakveld	93
Overhead	58
BTW	6
Totale kosten	157
Opbrengst heffingen	100
Dekkingspercentage	64%

Berekening van kostendeckendheid van de leges in totaal	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld leges	3.429
Inkomsten taakveld leges, excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	3.429
Overhead	1.462
Totale kosten	4.891
Opbrengst heffingen	3.943
Dekkingspercentage	81%

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 1; Algemene dienstverlening	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld leges titel 1	560
Inkomsten taakveld leges titel 1, excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	560
Overhead	308
Totale kosten	868
Opbrengst heffingen	625
Dekkingspercentage	72%

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 2; Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld leges titel 2	2.756
Inkomsten taakveld leges titel 2, excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	2.756
Overhead	1.058
Totale kosten	3.814
Opbrengst heffingen	3.291
Dekkingspercentage	86%

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 3; Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2022 Bedragen x € 1.000
Kosten taakveld leges titel 3	113
Inkomsten taakveld leges titel 3, excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	113
Overhead	95
Totale kosten	208
Opbrengst heffingen	27
Dekkingspercentage	13%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Deze paragraaf heeft als doel: het inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot risico's, het totaal aan financiële risico's afzetten tegen de beschikbare middelen en inzicht en beoordeling van de financiële positie aan de hand van kengetallen.

Als voorschot op de nog vast te stellen Nota Risicomanagement zijn er al een aantal verbeteringen doorgevoerd in deze paragraaf. Zo wordt er onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele risico's en weerstandscapaciteit en worden er bij de top 10 van financiële risico's ook de beheersmaatregelen genoemd. Door onderscheid te maken in de incidentele en structurele weerstandscapaciteit en risico's kunnen beide ook in relatie tot elkaar worden geanalyseerd. Zo kan er een ratio worden gegeven voor het totaal aan weerstandsvermogen alsook voor alleen het incidentele en structurele deel. Hierbij geldt dat er voor het structurele deel uitgegaan wordt van het totaal over 1 jaar aan beschikbare en benodigde (structurele) weerstandscapaciteit.

Risicomanagement

Er is open en transparante communicatie over risico's via dialoog. De onderkende risico's worden gewogen en beheerst en de organisatie kent een goede balans tussen risico's nemen en beheersen (risicobereidheid). Door iedereen bewust te maken van de meerwaarde en het werken met risico's te integreren in de processen, zal het meer en meer vanzelfsprekend worden.

Door inzicht in de (financiële) risico's is de organisatie in staat om bewust besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's te verkrijgen, worden er risico-inventarisaties uitgevoerd. De inventarisatie wordt gedurende het jaar bijgewerkt. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de meest recente risico-inventarisatie om een zo actueel mogelijk beeld te geven. Op basis van de geïnventariseerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Dit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om het weerstandsvermogen van Gooise Meren te berekenen.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gooise Meren in kaart te brengen, is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp de applicatie NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem), waarmee risico's systematisch in kaart zijn gebracht en beoordeeld. In totaal zijn 98 grote financiële risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg/impact. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's, die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met een risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve of reducerende maatregelen kunnen de kans of het gevolg terugbrengen naar een niveau dat een meer acceptabele waarde heeft.

Financieel						
Kans	$x > € 1.000.000$	1	1	4	4	
	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	1	5	3	4	
	$€ 100.000 < x < € 500.000$	2	13	17	10	5
	$€ 10.000 < x < € 100.000$	5	10	5	3	1
	$x < € 10.000$					
		1%	10%	25%	50%	75%

Top 10 financiële risico's

In onderstaande tabel zijn tien risico's gepresenteerd, die de hoogste bijdrage hebben aan de benodigde weerstandscapaciteit. In deze tabel leest u een korte omschrijving van het risico, een beschrijving van het verwachte financiële gevolg, de beheersmaatregelen en het percentage dat aangeeft hoeveel procent dit risico bijdraagt aan het verwachte totale financiële gevolg (€ 10.345.553 zie 'Benodigde weerstandscapaciteit'). Dit zijn dus de tien risico's die de grootste verwachte financiële impact hebben. In de laatste kolom is aangegeven of het risico ten opzichte van de laatste gepresenteerde stand (Jaarstukken 2020) nieuw (N) of ongewijzigd (O) is in de top 10. De stand van de laatste risico-inventarisatie wordt gebruikt om een zo actueel mogelijk beeld te geven. Ten opzichte van de risico-inventarisatie bij de Jaarstukken 2020 is de totale financiële (maximale) impact van de financiële risico's toegenomen van € 42.638.450 naar € 45.627.450.

	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	
1	Krijgsman: Door de KNSF is een arbitragezaak aangespannen over een aantal onderdelen van de Vaststellings-overeenkomst (VOK), die de gemeente en de KNSF/ Krijgsman in 2014 hebben gesloten. De arbitragezaak is nog lopende. De gemeenteraad zal over de stand van zaken vertrouwelijk worden geïnformeerd.	Incidenteel: Hogere uitgaven en mogelijke budgetoverschrijding.	Zorgvuldige juridisch begeleiding en dossieropbouw.	17,6%	O
2	Pandemie COVID-19: De coronacrisis heeft nog steeds een impact op de gemeentelijke financiën, maar de hoogte ervan en ook de duur blijven onzeker. Financiële risico's aan de opbrengstenkant: vermindering parkeergelden, mislopen van leges, toeristenbelasting en precario. Financiële risico's aan de kostenkant: hogere uitgaven bij de inkomensondersteuning (uitkeringen) en in het Sociaal domein.	Incidenteel en structureel: Verminderde inkomsten en verminderde vergoedingen vanuit het Rijk en verhoogde uitgaven.	Monitoren corona effecten. Bijstellen van prognoses en begroting. Gebruik maken van vergoedingen vanuit het Rijk en provincie.	8,4%	O
3	ICT Ransomware en phishing: De ICT systemen en- of data wordt ontoegankelijk. Systemen zullen niet beschikbaar zijn en gegevens zullen niet meer te openen zijn. De dienstverlening naar interne medewerkers en burgers zal hier hinder van ondervinden	Incidenteel: Hogere uitgaven voor het terugzetten van data en/of opnieuw opzetten van systemen, inhuur expertise.	Inzetten op bewustwording medewerkers informatie-beveiliging. Tweestapsverificatie, back-ups, etc.	8,4%	O
4	Bouwkosten: Aanbesteding van het werk valt hoger uit dan geraamd of er zijn geen bouwers te vinden.	Structureel: Hogere uitgaven en mogelijke budget en krediet overschrijdingen. Uitstel van projecten.	Meerdere aanbidders benaderen. Aanpassen budgetten en kredieten.	5,0%	N

5	Jeugd: De verwachting is een toename van de uitgaven voor individuele jeugdhulp, vanwege een stijging van de vraag. Deze stijging kent verschillende oorzaken: - een toename van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in lijn met de trend van de afgelopen jaren; - een toename van de kosten per jeugdige door inzet van zwaardere en dus duurdere vormen van jeugdhulp (o.a. Verblijf); - uitstroom uit jeugdhulp die achterblijft bij de instroom, doordat jeugdigen steeds langer jeugdhulp ontvangen. De verwachting is ook dat de coronapandemie meer problematiek bij jeugdigen en in gezinnen veroorzaakt. Dat is, los van bovenstaande oorzaken, een extra impuls voor de vraag naar jeugdhulp.	Structureel: Hogere uitgaven en mogelijke budgetoverschrijding.	Monitoren effecten en aanpassen prognoses. Maatregelen volgen uit de regionale 'Verkenning naar een financieel gezond sociaal domein'.	3,7%	O
6	Huisvesting statushouders: Door een verdubbeling van de taakstelling vanuit het Rijk, krijgt de Gemeente over 2021 76 statushouders te huisvesten.	Structureel: Financiële ondersteuning van de statushouders. Hogere uitgaven.	Monitoren effecten en aanpassen prognoses en begroting.	3,4%	N
7	Aanbestedingen/Contractmanagement: Het niet of niet zorgvuldig doorlopen van aanbestedingen en managen van contracten.	Structureel: Onrechtmatigheden, onderbenutting contracten, claims	Plan om gemeente breed bewustwording te vergroten over contractmanagement	3,3%	O
8	Juridische procedures en behandelen WOB-verzoeken	Structureel: Hogere uitgaven en mogelijke budgetoverschrijding. Extra beslag op ambtelijke organisatie en rechtzaakkosten	Zorgvuldige juridisch begeleiding en dossieropbouw.	2,8%	O
9	Wmo: Sinds de invoering van het abonnementstarief (vaste lage eigen bijdrage ongeacht duur en omvang hulp- en ondersteuning) ontvangen gemeenten minder eigen bijdragen. Daarnaast heeft het abonnementstarief een aanzuigende werking bij vooral de huishoudelijke hulp. Verder is er toename van Wmo-kosten door: - een autonome groei a.g.v. vergrijzing - een hogere instroom a.g.v. ambulantisering en kortdurende opnames in ziekenhuizen waardoor inwoners eerder naar huis gaan en een beroep doen op de Wmo - hogere instroom jongvolwassen (20 tot 40 jaar) door geen perspectief op werk.	Structureel: Hogere uitgaven en mogelijke budgetoverschrijding. Het kabinet stelt geen middelen beschikbaar om dit financieel te compenseren, wel is over een periode van 3 jaar een monitor ingesteld.	Monitoren effecten en aanpassen prognoses. Aankaarten problematiek en noodzaak hogere vergoedingen bij het Rijk. Aanpassen budgetten.	1,7%	O

10	Project Crailo: Het niet behalen van een positief resultaat van de grondexploitatie. Totale risico afgeleid uit de risicoanalyse van de grondexploitatie (maart 2021) en gecorrigeerd voor het deel van Gooise Meren in de Crailo B.V. (45%).	Incidenteel: Verminderde inkomsten en verhoogde uitgaven.	Monitoren ontwikkelingen woningbouw en grondexploitatie. Wijzigen van de plannen.	1,2%	O
----	---	---	---	------	---

N = Nieuw in top 10, O= Ongewijzigd

Toelichting grootste wijzigingen top 10

Voorgedaan risico:

- **Pandemie COVID-19:** In voortgangsverslagen zijn de financiële gevolgen van de crisis voor 2021 gepresenteerd. Door de ruime vergoedingen van het Rijk is er relatief weinig financiële impact voor de gemeente, maar bijvoorbeeld de verminderde parkeerinkomsten worden niet volledig gecompenseerd. De verwachting is dat in 2022 het Rijk de corona vergoedingen verder zal afbouwen. Door de onzekerheden die er nog zijn blijven de gevolgen van de coronacrisis een groot financieel risico.
- **Sociaal domein Jeugd en Wmo:** Ook in 2021 is het noodzakelijk geweest om de budgetten voor Wmo en Jeugd bij te stellen. Bij de Wmo veroorzaakt door maatregelen om inwoners langer thuis te laten wonen. De overschrijding op het budget Jeugd wordt veroorzaakt door een toename van het aantal jongeren dat een beroep doet op de Jeugdwet. Daarnaast hebben deze jongeren steeds vaker zwaardere en duurdere vormen van hulp en ondersteuning nodig.
- **Juridische procedures en behandelen WOB-verzoeken:** In 2021 is er meer budget nodig dan verwacht voor de juridische behandeling van dossiers rond Naarderbos en Oud Valkeveen.

Nieuw in de top 10:

- **Bouwkosten:** Door de toegenomen vraag naar bouwers en bouwmaterialen zijn de prijzen gestegen en kunnen aanbestedingen hoger uitvallen dan geraamd.
- **Huisvesting statushouders:** Door de toename van het aantal statushouders dat de gemeente moet huisvesten is het mogelijk dat er ook meer financiële ondersteuning nodig is wanneer zij niet zelfvoorzienend zijn.

Uit de top 10:

- **GNR:** Met Amsterdam zijn er afspraken gemaakt over de financiële vergoeding voor het uittreden bij de GNR. Met de provincie zal dit nog plaatsvinden, maar het financiële risico is al sterk verminderd door de afspraken met Amsterdam en de verwachte afspraken met de provincie.
- **WIKRO:** De gemeente Gooise Meren, Weesp, Antea en AGV zijn een schikking overeengekomen. Er wordt geen geldbedrag betaald of ontvangen.

Weerstandsvermogen

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een Monte-Carlo risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie berekent duizenden keren per risico het gevolg maal de kans. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale risicobedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de simulatie volgt dat bij een betrouwbaarheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 10.345.553. Op basis van de incidentele risico's is dit € 6.212.905 en voor het structurele deel € 4.132.648.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Goose Meren bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De samenstelling en omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is in de onderstaande tabel opgenomen.

De bestemmingsreserves worden – conform aanbevelingen van de provincie - niet meer meegerekend als onderdeel van de weerstandscapaciteit, omdat deze voor een specifiek doel - en daarmee niet vrij aanwendbaar - in het leven zijn geroepen.

Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit is wenselijk, omdat je een risico met structurele gevolgen niet structureel mag dekken met een reserve en anderzijds voor een incidenteel risico niet bijvoorbeeld het OZB tarief wil verhogen of beleid structureel wil aanpassen.

Voor het berekenen van de onbenutte belastingcapaciteit kan worden gekeken naar de drie belangrijkste inkomsten van de gemeente te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten. Omdat de afvalstoffenheffing en rioolheffing maximaal kostendekkend zijn, wordt bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit alleen naar de OZB gekeken. De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden. Let op: de onbenutte belastingcapaciteit is niet direct in te zetten en vraagt nog wel eerst om politieke besluitvorming. Bij elke perspectiefnota en begroting kunnen er meerjarige keuzes gemaakt worden om structureel alle uitgaven te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit 2022	Incidenteel	Structureel	Totaal
Algemene reserve	€ 27.436.800		€ 27.436.800
Onvoorzien	€ 10.000		€ 10.000
Begrotingsruimte			
Onbenutte belastingcapaciteit		12.087.207	12.087.207
Totale weerstandscapaciteit	€ 27.446.800	12.087.207	39.534.007

Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (financieel gekwantificeerde risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten, ook wel 'weerstandratio', wordt in onderstaande figuur en tabel weergegeven, waarbij het van belang is dat de beschikbare capaciteit groter is dan de benodigde capaciteit.



Ratio weerstandsvermogen 2022	Incidenteel	Structureel	Totaal
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 6.212.905	€ 4.132.648	€ 10.345.553
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 27.446.800	12.087.207	39.534.007
Ratio	4,4	2,9	3,8

Om te weten of de berekende ratio een 'uitstekend' of 'onvoldoende' vermogen aangeeft, wordt onderstaande tabel gebruikt van de Universiteit Twente. De norm is in de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld op minimaal een C (1.0-1.4). De ratio van Gooise Meren valt voor zowel incidenteel als structureel in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C (norm)	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Verloop Weerstandsvermogen

Hieronder wordt het verloop van het weerstandsvermogen ratio weergegeven. Kanttekening hierbij is dat de berekeningswijze vanaf 2022 iets is veranderd en dat het lastig is om voor de toekomst te bepalen welke risico's er zijn. Maar ook met de oude berekening laat het meerjarig beeld, net als hieronder, zien dat het ratio iets afneemt, maar nog steeds in de categorie uitstekend valt. De daling ten opzichte van eerdere jaren wordt met name veroorzaakt door de afname van de Algemene Reserve, die als belangrijkste dekkingsmiddel geldt.

Verloop Weerstandsvermogen	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Ratio (totaal)	4,5	4,2	4,8	3,8	3,8	3,8	3,8

Kengetallen

Hieronder worden de wettelijk bepaalde kengetallen gepresenteerd en vervolgens toegelicht. De netto schuldquote en de solvabiliteitsratio worden in de begrotingsperiode vooral beïnvloed door het forse volume aan voorgenomen investeringen. Dit vraagt om zorgvuldige beoordeling van de wensen, prioritering en het maken van keuzes.

Verloop van de kengetallen	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	63,9%	59,7%	98,3%	87,8%	94,5%	107,1%	116,3%
Solvabiliteitsratio	20,3%	21,3%	17,2%	18,3%	17,4%	16,1%	15,6%
Structurele exploitatieruimte	1,6%	0,6%	0,8%	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%
Grondexploitatie	5,2%	4,4%	5,6%	4,4%	3,6%	4,1%	4,0%
Belastingcapaciteit	107,7%	107,7%	108,2%	110,9%	111,8%	111,8%	111,8%

Netto gecorrigeerde schuldquote

Netto gecorrigeerde schuldquote (= schuldlast ten opzichte van eigen middelen). De netto schuld betreft de totale schuldlast (aangegane leningen). De schuldlast verminderd met alle doorgeleende/verstekte leningen leidt tot een gecorrigeerde netto schuld.

Categorie A = kleiner dan 90% het minst risicovol

Categorie B = 90-130% matig risico

Categorie C = groter dan 130% zeer risicovol

Toelichting:

De netto schuldquote valt in 2022 onder categorie A, minst risicovol. Door voorgenomen investeringen (met name onderwijshuisvesting en civiele herinrichtingen) neemt het risico wel toe.

Solvabiliteit

Solvabiliteitsratio (= in hoeverre is de gemeente in staat om aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

Categorie A = groter dan 50% het minst risicovol

Categorie B = 20-50% matig risico en

Categorie C = kleiner dan 20% zeer risicovol

Toelichting:

De Algemene Reserve stijgt in het afgelopen jaar door de inzet voor tijdelijke huisvesting onderwijs te laten vervallen in afwachting van de ontwikkeling van de Hocras locatie. Hierdoor valt dit percentage in de categorie matig risico.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte (= welke structurele ruimte heeft de gemeente om haar eigen lasten te dragen).

Categorie A = groter dan 0% het minst risicovol

Categorie B = 0% matig risico

Categorie C = kleiner dan 0% zeer risicovol

Toelichting:

De structurele exploitatieruimte is licht positief, ofwel alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten en valt daarmee in de categorie minst risicovol.

Grondexploitatie-risico

Grondexploitatie (= hoe verhoudt de waarde van de grond zich tot de totale (geraamde) baten)

Categorie A = kleiner dan 20% het minst risicovol

Categorie B = 20-35% matig risico

Categorie C = groter dan 35% zeer risicovol

Toelichting:

Met 4,4% valt Gooise Meren onder categorie A. Dit risico is voor Gooise Meren erg laag, omdat de gemeente weinig grondexploitaties heeft en ook de financiële omvang klein is. De belangrijkste grondexploitatie betreft de gebiedsontwikkeling Bredius.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (= hoe verhoudt de belastingdruk zich ten opzichte van het landelijke gemiddelde).

Categorie A = kleiner dan 95% het minst risicovol

Categorie B = 95-105% matig risico

Categorie C = groter dan 105% zeer risicovol

Toelichting:

Met 110,98% valt Gooise Meren onder categorie C, zeer risicovol. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De gemiddelde woonlasten liggen iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit komt voornamelijk door de hogere WOZ-waarden van de woningen in Gooise Meren, ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dat zorgt voor een gemiddeld hogere OZB (onroerendezaakbelasting). Het percentage (tarief per eenheid) van de OZB in Gooise Meren ligt onder het gemiddelde van Nederland. Dat tarief van Gooise Meren (0,0645) ligt ruim onder het door het Ministerie bepaalde 'redelijk peil' voor toelating tot artikel 12 voor 2020, zijnde 0,1809 (i.c. berekening onbenutte belastingcapaciteit), waardoor wij het kengetal 'belastingcapaciteit' niet als risico zien.

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen

In de nota Beoordeling Kengetallen hebben we een andere wijze van presenteren voorgesteld, met name om de kengetallen samen te beoordelen. We volgen hierbij de eerder door de raad vastgestelde berekening, waarbij alle kengetallen worden gewaardeerd en leiden tot een rapportcijfer. De streefwaarde voor Gooise Meren voor dat rapportcijfer is vastgesteld op 7 (6,9), de minimumwaarde op 6 (5,9).

Voor een duurzame balans in de begroting zijn een goede ratio weerstandsvermogen en een goed rapportcijfer kengetallen essentieel. Om de dalende tendens te keren zijn maatregelen nodig.

Die vinden wij in een aantal richtingen

We verwerken de gevolgen van de ontwikkeling van het Hocras terrein, inclusief de bouw van een school, waarbij de eerder ingestelde Reserve tijdelijke huisvesting Onderwijs niet meer nodig is. Met daarnaast het toevoegen van het positieve begrotingssaldo aan de Algemene Reserve wordt de daling van de solvabiliteit significant beperkt en stijgt de ratio weerstandsvermogen. Om een verdere positieve impuls te geven zullen we in 2022 tot concrete voorstellen komen voor de verkoop van vastgoed, welke leiden tot incidentele voordelen. Ook de incidentele en structurele financiële effecten van een alternatieve zwemvoorziening worden hierbij integraal afgewogen.

Daarnaast worden in het meerjaren investeringsplan weloverwogen keuzes gemaakt door alleen voorstellen met concreet uitgewerkte plannen voor de komende jaren financieel te vertalen. Door de nog onzekere toekomstige investeringen niet mee te nemen verbetert de ratio schuldquote. Deze maatregel heeft mogelijk gevolgen voor de invulling van de ambities. Dat zal zichtbaar worden in een volgende perspectiefnota waarbij opnieuw keuzes moeten worden gemaakt op basis van integrale afwegingen.

Het doorvoeren van deze maatregelen leidt ertoe dat de individuele ratio's zichtbaar verbeteren. De rapportcijfers in 2022 en 2023 komen daarmee uit op een 6,9 en in 2024 en 2025 op een 5,9 en voldoen daarmee aan de minimum waarde (6), maar zijn lager dan de streefwaarde (7).

Rapportcijfer kengetallen	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	3,0	3,0	2,0	3,0	3,0	2,0	2,0
Solvabiliteitsratio	2,7	2,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Structurele exploitatieruimte	0,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Grondexploitatie	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Belastingcapaciteit	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal rapportcijfer	7,6	8,3	5,9	6,9	6,9	5,9	5,9

Streefwaarde

Voldoende

Onvoldoende

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Wegen
3. Kunstwerken
4. Openbare verlichting
5. Speelvoorzieningen
6. Gebouwen
7. Groen en natuur
8. Sportvelden en accommodaties
9. Waterwegen
10. Verkeersregelininstallaties
11. Exploitatie onroerende zaken
12. Sportfondsen Naarden
13. MFA De Zandzee

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2022

Beleidskader

Het beleid, beheer en de financiële gegevens met betrekking tot het onderhoud van kapitaalgoederen zijn in het volgende schema samengevat.

Nr.	Kapitaalgoed	Beheer-/beleidsplan	Looptijd t/m	Achterstallig onderhoud	Begrote exploitatielast 2022 Bedragen x €1mln.
1	Riolering	Verbreed GRP 2018-2022/ Visie Buitenruimte (vGRP vastgesteld in 2019)	2022	Nee	4,362
2	Wegen	Beheerplan Wegen 2.0/ Visie Buitenruimte	2022	Ja	4,529
3	Kunstwerken	Beheerplan 2.0/ Visie Buitenruimte	2022	ja	0,652

Nr.	Kapitaalgoed	Beheer-/ beleidsplan	Looptijd t/m	Achterstallig onderhoud	Begrote exploitatie­last 2022 Bedragen x €1mln.
4	Openbare verlichting	Beheerplan Openbare verlichting 1.0/ Visie Buitenruimte <i>(beheerplan niet vastgesteld)</i>	2022	Nee	0,667
5	Speelvoorzieningen	Beheerplan Spelen 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Nee	0,556
6	Gebouwen	Beheerplan Gebouwen 3.0/ Visie Buitenruimte	2022	Nee	0,835
7	Groen	Beheerplan Groen 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Ja	4,511
8	Sportvelden en accommodaties	Beheerplan Sportvelden 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Nee	2,047
9	Waterwegen	Beheerplan Water / Visie Buitenruimte	2023	Nee	0,629
10	Verkeersregelin­stallaties	Beheerplan Verkeersinstallaties 1.0/ Visie Buitenruimte <i>(beheerplan niet vastgesteld)</i>	2022	Nee	0,511
11	Exploitatie onroerende zaken	MJOP	2024	Nee	0,928
12	Sportfondsen Naarden	MJOP	2021	Nee	0,481
13	MFA De Zandzee	MJOP	2031	Nee	2,268
				Totaal	22,976

Beeldkwaliteit

In het najaar van 2021 zijn de beheerplannen 2022-2025 voorgelegd aan de Raad. De buitenruimte zal in 2022 worden onderhouden conform de door de raad vastgestelde beeldkwaliteit.

Beheerplannen

De vastgestelde Visie Buitenruimte is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. In de nieuwe beheerplannen 2022-2025 is een keuze voorgelegd voor de te hanteren beeldkwaliteit en is een jaarlijks programma opgenomen voor het ontwikkelen en het lange termijn plannen van assets. De financiële effecten worden na de vaststelling door de Raad in de begroting verwerkt.

Ontwikkelingen 2022

1. Riolering

Onderhoud

In 2022 worden alle straat- en trottoirkolken weer gereinigd. Hiervoor is in 2020 een meerjarig onderhoudscontract afgesloten. Er is in 2021 een meerjarig onderhoudscontract aanbesteed om het hoofdriool in meerdere fasen te reinigen en te inspecteren. Voorkomende schade wordt gelijk opgepakt en hersteld. In 2021 is een meerjarig onderhoudscontract afgesloten voor het planmatig beheren en onderhouden van de gemalen en pompputten. In 2022 worden alle gemalen en pompputten gereinigd en wordt er een controlerende ronde gedaan. Om de rioolpompen, overstorten, bergbezinkvoorzieningen en het grondwatermeetnet op afstand te kunnen controleren, te bedienen en/of uit te lezen worden de benodigde hoofdpomp/meetsystemen hiervoor opnieuw aanbesteed begin 2022.

Grootschalige vervanging

In 2021 is er een start gemaakt met de voorbereiding voor de vervanging van de riolering in de Vlietlaan, Spiegelstraat e.o. (Bussum) en het Van der Helstpark e.o. (Muiderberg). Deze projecten worden in 2022 uitgevoerd.

Verder wordt in 2022 een start gemaakt met de voorbereiding van andere herinrichtingsplannen voortkomend uit het vGRP 2018-2022.

2. Wegen

Beheer

In Beheerplan Wegen heeft een verdere uitdieping van de onderhoudsplanning plaatsgevonden inclusief de financiële vertaling daarvan. Tevens is er aandacht voor een integrale benadering van het kapitaalgoed Wegen, doordat ook aspecten als gladheidsbestrijding en straatreiniging zijn betrokken.

Onderhoud

Het gangbaar en veilig houden van de wegen is een belangrijk taak en wordt in 2022 dagelijks uitgevoerd. De meldingen van bewoners of weggebruikers worden geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost. Het klein dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk door onze eigen medewerkers van Beheer en Service uitgevoerd. Ook kan een contractaannemer ingezet worden. In 2021 is rondom de kernen Muiden en Muiderberg gestart met uitvoering van de werkzaamheden die voortkomen uit het Wegenbeheerplan. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt projectmatig in fases uitgevoerd en lopen door in 2022. De uit te voeren maatregelen worden integraal uitgevoerd met de vakdisciplines riolering, groenvoorzieningen, openbare verlichting en speelplaatsen.

De uitvoering van de deelprojecten 'Mariahoeve (Muiden), Eikenlaan (Muiderberg) zijn gestart in het begin van 2021 en lopen qua uitvoering door in 2022. Bewoners van deze wijken zijn betrokken bij de projecten door middel van informatieavonden en enquêtes. De wegen in Bussum en Naarden zijn in het vierde kwartaal van 2019 geïnspecteerd. Vanuit deze nieuwe inspectie resultaten is de huidige onderhoudsstaat van de wegen, zoals de elementenverhardingen (klinkers, tegels) en de asfaltverhardingen, inzichtelijk geworden. De te nemen onderhoudsmaatregelen vanuit de inspectie zijn getoetst en worden ook in 2022 planmatig

uitgevoerd. Het gaat dan om wegvakken die bestaan uit elementenverharding of asfaltverharding. De nieuwe asfalt deklagen worden uitgevoerd in een geluid reducerend asfalt, zodat omwonenden minder last hebben van geluidsoverlast door motorvoertuigen.

Grootschalige vervangingen – herinrichtingsprojecten

In 2021 zijn de projecten Beerensteinerlaan en de Buitenruimte gemeentehuis in uitvoering gegaan, het project Vlietlaan gaat in 2022 in uitvoering. De bovengrondse weginrichting in deze laan en straten wordt gewijzigd, gelijktijdig met deze uitvoering wordt de riolering vervangen en worden alle verhardingen vernieuwd. De verwachting is dat de projecten eind 2022 / medio 2023 gereed zijn.

Verder wordt in 2022 een start gemaakt met de voorbereidingen van de herinrichtingsprojecten die voortkomen uit het vGRP 2018-2022 en het Kaderplan Verkeer Centrum Bussum, zoals de rioolvervanging en herinrichting van diverse wegen in Het Spiegel en het centrum van Bussum.

Toegankelijkheid wegen

In het kader van inclusie en de uitvoering van de Visie Buitenruimte verbeteren we in 2021 de toegankelijkheid van de openbare ruimte van Gooise Meren. Het gaat om de toegankelijkheid bij oversteeklocaties en stoepen, het in- en uitlopen van openbare voorzieningen en de haltering locaties openbaar vervoer. Ook wordt in de ontwerpfase van een nieuw inrichtingsplan de toegankelijkheid van de openbare ruimte getoetst aan de hand van de CROW-richtlijnen.

Straatreiniging

Het kwaliteitsniveau voor de straatreiniging binnen Gooise Meren wordt op beeldkwaliteit onderhouden. De afgelopen jaren is als kwaliteitsniveau voor het gehele beheerareaal inclusief de stationsgebieden op 'Voldoende' gehanteerd. In de Visie Buitenruimte is vastgesteld dat de centra van de twee stadskernen, vesting Naarden en vesting Muiden op het kwaliteitsniveau Goed wordt onderhouden. In het voorkeursscenario in de beheerplannen 2021 wordt dit onderscheid losgelaten en wordt overal beeldkwaliteitsniveau C gehanteerd.

3. Kunstwerken

Het veilig houden en het goed functioneren van de kunstwerken wordt jaarlijks gewaarborgd door middel van van planmatige onderhoudswerkzaamheden en het inspecteren van de kunstwerken. In 2022 wordt het planmatig onderhoud uitgevoerd door de contractaannemer. De gecontracteerde werkzaamheden betreffen het reinigen van de bruggen, het smeren en mechanisch op orde houden van de bruggen. Storingen aan de beweegbare bruggen worden ook opgelost door de contractaannemer.

De bediening van de beweegbare bruggen in de kernen van Muiden en Muidenberg wordt door Waternet uitgevoerd. De bruggen in de kern Naarden wordt door de afdeling Beheer en Service bediend.

Naast de onderhoudswerkzaamheden wordt er ook groot onderhoud of vervangingswerkzaamheden uitgevoerd volgens het Beheerplan Kunstwerken, de voorbereiding is hiervan is in 2021 gestart en zal in 2022 worden uitgevoerd zoals:

- brug Purperreiger, vervangen brugdek en schilderwerk
- brug Regenwulp, vervangen brugdek en schilderwerk
- brug Beatrixhof / Anna van Burenlaan, geheel vervangen
- brug de Kwakel, brugdek vervangen, schilderwerk
- brug de Pijp, conserveren stalen constructie, brugdek slijtlaag vervangen, schilderwerk

In 2021 is er gestart met de renovatie van de boogbrug Oud Blaricummerweg. Tevens worden de twee naastgelegen houten fietsbruggen geheel vervangen. De werkzaamheden worden begin 2022 afgerond. Ook de voorbereiding voor herstelwerkzaamheden aan de Prinses Beatrixbrug is in 2021 gestart. In 2022 worden deze werkzaamheden uitgevoerd. De brug gelegen in de Hooftlaan moet hersteld worden. In 2022 wordt er

een herstelkeuze gemaakt aan de hand van een variantenstudie. In 2020 zijn alle kunstwerken gelegen binnen het beheerareaal van de gemeente Gooise Meren geïnspecteerd op de constructieve veiligheid. Vanuit de resultaten van deze constructieve veiligheidsinspectie is een vervolgonderzoek bij een aantal kunstwerken noodzakelijk.

4. Openbare Verlichting

De gemeente Gooise Meren zorgt ervoor dat de openbare verlichting op de wegen en straten in woon- en industriegebieden goed functioneert en er verzorgd uitziet. In 2022 wordt door de contractaannemer het reguliere onderhoud aan de openbare verlichting uitgevoerd. De onderhoudswerkzaamheden betreffen het schoonmaken van de lichtmasten en armaturen, het verwijderen van bestikking, en het vervangen van gloeilampen voor duurzame ledverlichting, zodat er bespaard wordt op het energieverbruik. De schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld. Dit wordt gemonitord door een 4-wekelijks overleg met de contractaannemer. Verplaatsingen van lichtmasten of aanpassingen van de armaturen worden per aanvraag getoetst en op maatwerk uitgevoerd. Voor de diverse projecten is de voorbereiding van de vervanging van de lichtmasten en armaturen gestart en wordt er een nieuw lichtplan gemaakt. Het gaat dan om projecten zoals de Mariahoeve, Beerensteinerlaan, Vlietlaan, Buitenruimte gemeentehuis. De duurzame armaturen worden in combinatie met herstelwerkzaamheden aan de bestrating en riolering in 2022 aangebracht. Ook wordt in 2022 aan de hand van een nieuw vervangingslichtplan de armaturen in de wijk Keverdijk, Brediusweg Amsterdamsestraatweg vervangen.

5. Speelvoorzieningen

We zorgen voor het uitvoeren van het periodiek onderhoud aan speelvoorzieningen en toetsen op de veiligheid van onze speeltoestellen en ondergronden. Waar nodig treffen we correctieve herstelmaatregelen.

Vervangingen

Jaarlijks vervangen we een deel van de ondergronden en speeltoestellen vanwege schade, einde levensduur of veroudering. Bij vervangingen of herinrichting wordt, in het kader van speelbaarheid van de openbare ruimte, gekeken of er in de directe omgeving speelmogelijkheden zijn of gecreëerd kunnen worden waarbij de huidige locatie aansluit, kleiner/anders ingericht kan worden of misschien zelfs kan vervallen. Herinrichtingen worden vroegtijdig aan de buurt kenbaar gemaakt middels bewonersbrieven en de gemeentelijke website. Buurtparticipatie is een vast gegeven binnen ontwerp en inrichtingselementen. Vanaf 2019 houden wij bij een herinrichting of vervangen rekening met de inclusieve samenleving. Daar waar mogelijk wordt de speelvoorziening aangepast om beter aan te sluiten aan de leeftijdscategorie en de speelbehoefte vanuit de omgeving.

In 2022 wordt samen met andere gemeentes een gezamenlijk inkooptraject van circulaire speeltoestellen en ondergronden voorbereid.

6. Gebouwen

Begin 2022 zullen er nieuwe (4-jaars)contracten m.b.t. het preventief onderhoud van brandblusmiddelen en automatische deuren en het reinigen van goten en daken worden geïmplementeerd. Medio 2022 zullen diverse lopende onderhoudscontracten worden getoetst en beoordeeld ter voorbereiding op einde doorlooptijd.

In 2022 gaan we verder met het uitkristalliseren van de verantwoordelijkheid voor onderhoud tussen eigenaar en gebruikers. Hierdoor kunnen misverstanden in de toekomst worden voorkomen. Dit loopt gelijk op met het leggen van de overige ge- en verbruikskosten, bij degene die daar ook voor verantwoordelijk is.

De nieuw aangevraagde SIM subsidies (Subsidie Instandhouding Monumenten) voor diverse monumentale panden zijn toegekend en de werkzaamheden zullen vanaf 2022 in de komende 6 jaar worden uitgevoerd.

In 2022 zullen alle nieuwe panden (o.a. door buitensportharmonisatie en oplevering nieuwbouw) voorzien zijn van een actuele Meerjarige Onderhoudsbegroting (MJOB) en opgenomen worden in de onderhoudscyclus van planmatig onderhoud. Daarnaast zal er verder gewerkt worden aan de actualisatie van de bestaande bestaande MJOB's.

In 2021 worden medewerkers opgeleid in het digitaal rapporteren en vanaf 2022 zullen de jaarlijkse inspecties van de panden digitaal gerapporteerd worden. Er wordt in 2022 verder onderzocht welke mogelijkheden er zijn om alle aspecten van beheer van de vastgoedportefeuille in één systeem te koppelen.

7. Groen

Gooise Meren is groen. Onder 'groen' verstaan we de samenhang tussen 'straatgroen' (bomen, heesters, gras), grotere groeneenheden en de natuur- en landbouwgronden die grenzen aan de kernen. Groen is een kernkwaliteit van onze gemeente die we willen behouden en het liefst willen versterken. Het periodiek onderhoud en correctief onderhoud van groen heeft betrekking op alle beplantingen, bomen en grasachtige vegetaties die bij Gooise Meren in eigendom en beheer zijn.

Bij onderhoud wordt geen onderscheid gemaakt tussen groot en dagelijks onderhoud. Er is eigenlijk geen sprake van groot onderhoud, aangezien de werkzaamheden jaarlijks terugkeren. Het klein of dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks bekostigd vanuit de exploitatie. De reconstructies of vervangingen worden beschouwd als investeringen. Jaarlijks vervangen we een deel van de beplantingen. Bij deze vervangingen is het streven de biodiversiteit te vergroten. Dit helpt bijvoorbeeld bij de bestrijding van de eikenprocessierups doordat meer natuurlijke vijanden aanwezig zijn in het groen. Bij een grotere biodiversiteit zijn de risico's op ziektes en plagen kleiner. Ook monitoren we de ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop, Reuzenberenklauw en de verspreiding van eikenprocessierups nauwlettend.

In 2022 worden de groenstructuren technisch geïnventariseerd ter voorbereiding op:

- Herinrichting van plantvakken vanuit perspectief biodiversiteit;
- Omvormen van gazons naar bloemrijke bermen;
- Maatregelen voor bos- en bosplantsoenbeheer;
- Preventieve maatregelen invasieve exoten.

8. Sportvelden en accommodaties

Gooise Meren werkt toe naar een eenduidig en transparant beleid met betrekking tot het beheer, eigendom en de tarieven van de buitensportaccommodaties. Hierdoor zullen kleedkamers, velden en installaties van eigenaar veranderen en daarmee ook de onderhoudsverantwoordelijke. Dit zal gevolgen hebben voor de onderhoudsbudgetten. Denk hierbij aan overname van kleedkamers en velden.

De buitensportaccommodaties worden beheerd volgens het nieuw opgestelde meerjarenonderhoudsplan dat is opgesteld door Arcadis in 2020. We zorgen dat de sportcomplexen functioneel, schoon (basis) en veilig zijn. Velden en banen zijn ingericht en functionerend volgens bondsnormen van de betreffende sporttakken. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal. Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zullen in 2022 uitgevoerd worden volgens de planning meerjarenonderhoudsplan (Arcadis, 2020). Dit onafhankelijk onderzoek naar de kwaliteit van velden en parken zal vierjaarlijks herhaald worden.

Vervanging

Jaarlijks wordt een deel van de velden, banen en parkinrichtingen vervangen. Het doel is de borging van goede en veilige buitensportaccommodaties in Gooise Meren. Vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op het onafhankelijk onderzoek uitgevoerd door Arcadis. Daarbij is ruimte voor maatwerk. De intensiteit waarmee een veld bespeeld wordt is van invloed op de levensduur. Hierdoor is het soms mogelijk om een vervangingsinvestering uit te stellen, maar is het soms ook noodzakelijk om een vervangingsinvestering naar voren te trekken. Overige elementen zoals veldverlichting, hekwerk, paden en groen zijn ook opgenomen in een vervangingsplan. Bij vervangingen wordt uitdrukkelijk gezocht naar kansen om duurzaamheid mee te nemen in de voorbereidingen. Denk hierbij aan LED-verlichting voor velden en een duurzaam beregeningssysteem.

In 2022 beogen we een nieuw onderhoudsbestek aan te besteden voor het dagelijks onderhoud en correctief onderhoud van de sportparken. Hiervoor zal het nodig zijn om alle beheerarealen vast te leggen in het gemeentelijk beheersysteem. Tevens zal er een technische inspectie plaatsvinden van de beplantingen. Voor correctief onderhoud (storingen) zal hierbij ook een nieuw protocol worden opgesteld. De mogelijkheden voor het inzetten van een schouwapp voor het monitoren van onderhoudswerken zal als onderdeel van de aanbesteding worden onderzocht.

9. Waterwegen

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen wordt in 2022 het gemeentelijke areaal aan beschoeiingen/damwanden in kaart gebracht.

10. Verkeersregelinstallaties (VRI)

Eind 2021 is door middel van aanbesteding een nieuw contract Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan alle VRI's, doseerlichten en hydraulische afsluitingen gerealiseerd. In 2022 starten we met een nieuwe contractaannemer die alle VRI-installaties kan onderhouden. In het geval van storing of uitval wordt een veilige verkeersafwikkeling gegarandeerd door de storing zo snel mogelijk te verhelpen, mogelijk met ondersteuning van eigen buitendienst medewerkers of de inzet van verkeersregelaars. In 2021 is er gestart om een aantal VRI's aan te sluiten op de verkeerscentrale van de Provincie Noord-Holland. Door het aansluiten op de verkeerscentrale van de Provincie kunnen de verkeersdeskundigen en medewerkers van de Provincie de verkeerscirculatie en de prestaties van de VRI's onafhankelijk op afstand monitoren en optimaliseren. De verkeersregelinstallaties Laarderweg/Prinsenstraat (Bussum) en Sluistraat Muiden zijn aan het einde van hun levensduur. Om uitval en gevaarlijke situaties te voorkomen worden deze installaties in 2022 geheel vervangen.

Omdat er (mogelijk) minder sluipverkeer op de entreewegen naar de Vesting Naarden zal plaatsvinden, wordt er aan de hand van het nieuwe Verkeerscirculatie plan gekeken naar nut en noodzaak van de drie doseerlichten. Ingevolge de ambitie om Naarden Vesting autoluw te maken, zal het College de bewoners betrekken bij het op een andere wijze tegengaan van het eventueel sluipverkeer.

11. Exploitatie onroerende zaken

Het onderhoud van MFA De Rijver en het stadhuis in Naarden is middels het ESCO-project uitbesteed. Zie ook het onderdeel Verduurzamen eigen vastgoed bij programma 4. De uitgevoerde CO₂-verminderingmaatregelen hebben ook gevolgen voor het planmatig groot onderhoud. De mogelijke financiële gevolgen die dit heeft voor de dotaties worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting. Dit geldt ook voor het Jan Ligthartcentrum en het gemeentehuis die ook meedoen in het ESCO-project. Voor MFA de Kazerne, Breeduit en het Muizenfort zijn geen andere onderhoudsuitgaven buiten het geplande groot onderhoud voorzien.

12. Sportfondsen Naarden

Het Sportfondsenbad zal wat reguliere onderhoud betreft in 2022 volgens de norm sober maar doelmatig worden onderhouden.

13. MFA De Zandzee

Het onderhoud van MFA De Zandzee is middels het ESCO-project uitbesteed. Zoals hierboven bij onderdeel 11 vermeld is zullen de consequenties van de CO₂-verminderingmaatregelen worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting.

Paragraaf Financiering

Algemene ontwikkelingen

De paragraaf Financiering geeft aan op welke manier er uitvoering wordt gegeven aan de financieringsfunctie. Het uitgangspunt hierbij is het beheersen van risico's, met name het renterisico. Bij een hoog renterisico zijn de gevolgen van een stijgende rente groot voor de financiële resultaten in een bepaald jaar. Daarnaast zijn er risico's op kredieten, liquiditeiten en koersen.

Financieringsbeleid

De beleidsdoelstelling van het Financieringsbeleid van de gemeente Gooise Meren kan als volgt worden omschreven: De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend financieringsbeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en met in achtneming van het beperken van risico's.

Renterisico's

Eén van de hoofddoelen bij de financieringsfunctie is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met behulp van het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continu geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico. Door de Wet verplicht schatkistbankieren zijn deze mogelijkheden echter aanzienlijk ingeperkt. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. (Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving dus geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen en stelt een grens aan de omvang van de korte schuld waarover de gemeente renterisico mag lopen. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting. Voor 2022 ziet de kasgeldlimiet er als volgt uit.

Kasgeldlimiet	Begroting 2022
(bedragen x € 1.000)	
1 Begrotingstotaal (grondslag 1 jan 2022)	143.610
2 Percentage regeling	8,50%
3 (1*2) Kasgeldlimiet	12.207

Deze ruimte zal zoveel mogelijk worden benut omdat bij een normale rentestructuur kortlopende geldleningen goedkoper zijn dan langlopende geldleningen of de roodstand faciliteit bij onze huisbankier.

Renterisiconorm

In de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) is door het Rijk de renterisiconorm geïntroduceerd. Met de invoering van deze renterisiconorm wordt een kader gesteld tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat het totaal aan renteherzieningen en aflossingen in een jaar niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal van dat jaar. Dit betekent dat voor het jaar 2020 de renterisiconorm als volgt kan worden berekend:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	7.543	8.007	8.827	10.137
3 (1+2) Renterisico	7.543	8.007	8.827	10.137
4a Begrotingstotaal (grondslag 1 jan 2022)	143.610			
4b Percentage regeling	20%			
4 (4a x 4b / 100) Renterisiconorm	28.722	28.722	28.722	28.722
5a (4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm	21.178	20.715	19.895	18.585
5b (3 > 4) Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

Aangezien het bedrag aan aflossingen lager is dan de renterisiconorm kan gesteld worden dat er voldaan wordt aan de eisen in de Wet Fido. Wel is hier een dalende tendens zichtbaar als gevolg van de forse toename aan voorgenomen investeringen.

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken. Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Gooise Meren heeft in totaal voor circa € 34 miljoen aan leningen verstrekt.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-)investeringen en beschikbare interne en externe middelen. In feite gaat het hier om het opstellen van een liquiditeitsbegroting. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De activa van de gemeente Gooise Meren zullen per begin 2021 als volgt gefinancierd worden:

Omschrijving	Bedrag
Boekwaarde vaste activa	203.586.129
<i>vaste financieringsmiddelen</i>	
Reserves	43.416.012
Voorzieningen	21.721.693
Langlopende leningen	136.696.840
Totaal vaste financieringsmiddelen	201.834.545
Vlottende financieringsmiddelen	1.751.584

Prognose financieringsbehoefte

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor begrotingsjaar 2021 weergegeven.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2022	133.640.304	2,04%
Nieuwe leningen	10.600.000	0,50%
Reguliere aflossingen	7.543.464	
Vervroegde aflossingen		
Stand per 31 december 2022	136.696.840	1,80%

Voor het aantrekken van nieuwe leningen wordt rekening gehouden met een percentage van 0,5%. De hoogte van de nieuwe leningen is gebaseerd op het volume van de voorgenomen investeringen zoals in bijlage 1 weergegeven. De bepaling van de rekenrente is vanaf 2017 veranderd op grond van de nieuwe BBV-regels. De rekenrente wordt bepaald aan de hand van het feitelijke rentepercentage van de aangegane leningen. Voor grondexploitaties wordt daarbij ook de verhouding eigen/vreemd vermogen toegepast.

In de tabel hieronder is te zien hoe de berekening tot stand komt.

Renteberekening	Begroting 2022	
Externe rentelasten over korte en lange financiering		2.409
Externe rentebaten		<u>-</u>
Totaal door te rekenen externe rente		2.409
Rente door te berekenen aan grondexploitaties	75	
Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakvelden	<u>-</u>	
		<u>75</u>
Saldo door te rekenen externe rente		2.335
Rente over eigen vermogen		779
Rente over contante waarde voorzieningen		<u>-</u>
De aan taakvelden toe te rekenen rente	1,56%	3.114
Aan taakvelden toegerekende rente (afgerond op 0,5%)	1,50%	<u>2.938</u>
Renteresultaat		603

De rekenrente is, na toegestane afronding, bepaald op 1,5% voor de vaste activa. Ook de grondexploitaties worden tegen 1,5% belast. Deze percentages zijn lager dan die van het vorige begrotingsjaar (i.c. 2%).

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering binnen Gooise Meren is gericht op het bewaken van een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende totstandkoming en uitvoering van beleid. We gaan de paragraaf Bedrijfsvoering de komende jaren verder uitbouwen. Zo wordt een dashboard ontwikkeld, waarmee we op het vlak van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid in een oogopslag inzicht geven in de sturing en beheersing van de organisatie. Bij de Jaarstukken 2021 geven we daar een eerste proeve van.

Control

De kaderstelling voor de rechtmatigheid is gegeven in wetten en verordeningen. We monitoren of de uitvoering conform het normenkader plaatsvindt en rapporteren daarover.

1. Invoering rechtmatigheidsverantwoording

De wetswijziging rond de rechtmatigheidsverantwoording zou gaan gelden per 2021, maar de behandeling van het wetsvoorstel is nu door het Ministerie van BZK uitgesteld. Mede door de complexiteit van de verantwoording en controle als gevolg van de coronacrisis is invoering van de rechtmatigheidsverantwoording op korte termijn niet opportuun, aldus het ministerie van BZK. Ook kunnen gemeenten en provincies te laat kennisnemen van veranderingen, zoals door te voeren wijzigingen in de regelgeving. Derhalve is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording zal gaan gelden per boekjaar 2022.

Waar de accountant nu bij de jaarstukken een verklaring afgeeft over zowel de getrouwheid (juistheid, volledigheid) van de geboekte baten en lasten en balansmutaties, als over de rechtmatigheid daarvan, vervalt dat laatste. De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording komt bij het college te liggen.

Vanaf de jaarstukken over 2022 geeft zij een rechtmatigheidsverantwoording af en verantwoordt zich daarmee direct aan de gemeenteraad, zonder tussenkomst van de accountant.

De gemeenteraad heeft hiertoe in de financiële verordening de verantwoordingsgrenzen vastgesteld, waarboven sprake is van afkeuring van de jaarstukken op het punt van rechtmatigheid. De gemeenteraad stelt daarin ook de rapportagetoleranties vast, waarboven bevindingen gerapporteerd worden. Alle bevindingen boven de rapportagetolerantie (€ 70.000) worden aan de raad gerapporteerd.

We hanteren een 'stoplicht' strategie. De formele voorgestelde verantwoordingsgrens is 3% van de lasten van de begroting. Dat is het rode licht dat we niet willen passeren. Maar voor de interne beheersing stellen we een 'signaleringsgrens' op van 1%. Blijven we daaronder, dan is het licht op groen. Tussen 1% en 3% is het stoplicht oranje. In dat geval zal het college de raad een verbeterplan overleggen met maatregelen om terug naar groen te gaan. Door de interne controle in te richten op de grens van 1% sluiten we aan bij de aanbeveling van de accountant. Het is ook de grens waarop we nu de interne controle inrichten. We gaan werken vanuit een integraal controleplan, waarin alle interne controles zijn opgenomen. De interne beheersing zal aangescherpt worden om tot een goedkeurende rechtmatigheidsverantwoording te komen. Het is de bedoeling de organisatie zo in te richten dat met een minimum aan controlemaatregelen een optimale beheersing wordt gerealiseerd. Een teveel aan maatregelen leidt tot averechtse effecten en te weinig maatregelen kan onaanvaardbare risico's opleveren.

Aanbesteding accountantsdiensten

In 2022 wordt de aanbesteding van de accountantsdienst verder opgepakt, aangezien het contract met BDO in 2023 afloopt.

2. Doelmatigheid

We gaan zuinig om met gemeenschapsmiddelen. We proberen zoveel mogelijk resultaat te boeken met de ons ter beschikking staande middelen. Om dat te doen, kijken we vooraf naar de haalbaarheid, uitvoerbaarheid en doelmatigheid van nieuw beleid en voorgenomen projecten. We lichten met regelmaat de

uitvoering van beleid en de doelmatigheid van bedrijfsprocessen door. Minstens twee maal per raadsperiode wordt een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd door het college. We stellen in 2022 een long list van mogelijke onderzoeken op, voor de raadsperiode 2022-2026.

3. Doeltreffendheid

Het belangrijkste is om resultaten te behalen in de samenleving. Daartoe is het nodig om te kunnen sturen en bijsturen. Je bent pas 'in control' als je door goed te plannen en correct bij te sturen, consequent en aantoonbaar je doelen bereikt en afgesproken prestaties levert, met de jou ter beschikking gestelde middelen en in overeenstemming met wet- en regelgeving. Dit vraagt om sturingsinformatie. We werken steeds meer datagedreven en breiden onze dashboards uit. In de programma's zijn de belangrijkste beleidsmatige indicatoren opgenomen. Door te werken met een College-uitvoeringsprogramma, waarvan de uitvoering gemonitord wordt, is de doelgerichtheid toegenomen.

Interne bedrijfsvoering

1. Personeel en organisatie

De gemeente wil een aantrekkelijke werkgever zijn, een gezond en prettig werkklimaat bieden en er op inzetten dat medewerkers van alle leeftijden met plezier hun werk kunnen (blijven) doen, in elke fase van hun leven.

Inzetbaarheid

Er is de afgelopen jaren ingezet op verlaging van het verzuimcijfer. De cijfers van het eerste half jaar van 2021 laten zien dat dit een positief effect heeft op de verzuimfrequentie en het verzuimpercentage, ondanks de ervaren hoge werkdruk en werkstress. Om deze dalende trend vast te houden, continueren we de huidige aanpak die o.a. bestaat uit het faciliteren van de dialoog tussen leidinggevende en medewerker, de mogelijkheid voor alle medewerkers om voor advies gebruik te maken van HR-adviseurs, bedrijfsarts, bedrijfsmaatschappelijk werk, preventiecoach, verzuimbegeleider, vertrouwenspersonen en ergocoach. Ook continueren we het aanbod van (online) workshops en apps om gezonder leven te stimuleren. Dit met als uiteindelijk streven om qua verzuimcijfers uit te komen op het landelijke gemiddelde voor gemeenten van onze omvang. In 2020 bedroeg dit percentage 5,5%. De effecten van de nog lopende cao onderhandelingen op dit 'duurzame inzetbaarheidsbeleid' zijn op dit moment nog niet te voorspellen. Zodra deze uitkomsten van de onderhandelingen duidelijk zijn, vindt overleg met ondernemingsraad plaats over eventuele aanpassing van het beleid.

Ontwikkeling

De omgeving waarin wij als gemeente werken is complex. Al deze maatschappelijke vraagstukken vragen om een passende werkwijze en organisatie en een integrale effectieve samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners. Wanneer is iets een opgave, hoe pakken we die effectief op, met wie en vanuit welke rol. Hoe hou je hier grip op de opgaven die van meerdere kanten op de gemeente afkomen, hoe zorg je voor integraliteit en hoe stuur je daarop zonder financieel uit de pas te lopen. En hoe zorg je ervoor dat er per wijk/gebied helderheid is over de opgaves die er lopen, en de aandacht krijgen die het nodig heeft vanuit de integraliteit die het verdient. De organisatie oefent hier nu mee.

Hybride werken

In de afgelopen jaren is - mede door Corona - ervaring opgedaan met andere vormen van werken: meer op afstand, minder op de werklocatie. Minder fysiek contact, meer contact met behulp van digitale middelen. In 2021 zijn deze ervaringen gebruikt om te komen tot kaders voor het (structureel) hybride werken, met duidelijke doelen en met aandacht voor wat dit betekent voor medewerkers en organisatie. Het moet voorzien in een vorm van structureel hybride (samen)werken. Door middel van een pilots onderzoeken, ervaren en

experimenteren we welke aanpassingen in arbeidsvoorwaarden en huisvesting echt effect hebben op en ondersteunend zijn aan deze vorm van werken. De pilot loopt door tot begin 2022 en kan resulteren in structurele aanpassingen. Om eventuele besparingen op huisvestingsgebied in de toekomst (vanaf 2023) te kunnen berekenen, is verder onderzoek nodig. De verwachting is dat hybride werken op de korte termijn niet gaat leiden tot besparingen.

Bovengenoemde ontwikkelingen vinden binnen de reguliere budgetten plaats.

Personeelsplanning

Gemeente Gooise Meren staat voor stevige opgaven en ambities in zowel de externe omgeving als binnen de organisatie. Terwijl afgelopen jaren de “winkel open was” hebben wij onze organisatie geprofessionaliseerd en hebben veel stappen gezet om toekomstbestendig te worden en blijven. Wij streven er naar om flexibel te kunnen inspelen op kansen en knelpunten binnen het huidige personeelsbestand en willen ook toekomstig, beloftevolle werknemers kunnen boeien en binden.

Hiervoor moeten wij het instroom-, doorstroom- en uitstroombeleid goed blijven vormgeven en echt inspelen op de ontwikkelingen in de huidige arbeidsmarkt. In een snel veranderende wereld is strategische personeelsplanning belangrijk om goed vooruit te kijken naar wat de organisatie op de korte én langere termijn nodig heeft. Met strategische personeelsplanning zijn we in 2020 gestart en dit is een continu proces.

Ruimte creëren om talent te kunnen behouden en kansen te kunnen benutten

We hebben de laatste jaren onze organisatie geprofessionaliseerd en lean ingericht. Dit maakt dat we binnen de organisatie weinig ruimte hebben om talent te kunnen behouden en kansen die zich voordoen, als spin-off bij werving te kunnen benutten. Ons proces van werving en selectie is de afgelopen geprofessionaliseerd. Daarbij ervaren wij dat diverse wervingsprocedures talenten opleveren die we op dat moment niet kunnen plaatsen door gebrek aan formatie en budget. Daar willen we ruimte voor creëren. We willen de mogelijkheid om jong talent alvast aan ons te binden, zelf op te leiden en te begeleiden. Verder willen we hier ook de volgende doelen mee nastreven:

- Talentverkenning
- Krapte op de arbeidsmarkt hierop kunnen voorsorteren met name bij financiële en technische functies
- Verjonging
- Doorstroming en mobiliteitsbevordering
- Minder inhuur
- Sneller kunnen inspelen op een veranderende arbeidsmarkt.

Om het e.e.a. structureel vorm te kunnen geven, talent aan te nemen en te kunnen begeleiden, is structureel 0,5 miljoen euro nodig boven op de begrote salarispost.

2. Informatisering & Automatisering

Ondersteuning hybride werken

Doordat we het afgelopen jaar massaal moesten thuiswerken, zijn flexibelere werkvormen ontstaan die aanvullende eisen stellen aan de ict ondersteuning. Fysieke evenementen zijn vervangen door online varianten en door hybride werken zijn digitale kanalen de boventoon gaan voeren. Dat vraagt om naadloze verbindingen met inwoners, ondernemers en collega's. We nemen hiertoe in 2022 een nieuwe gevirtualiseerde werkomgeving in gebruik. Ook maken we de overgang naar nieuwe Microsoft-licenties, waarmee plaats- en tijdonafhankelijk werken optimaal wordt ondersteund.

Ondersteuning gemeenteraad

Met ingang van de nieuwe raadsperiode wordt aan raadsleden, steunfractieleden en commissieleden een laptop in bruikleen ter beschikking gesteld, inclusief software en beveiliging. De raad wordt hiermee beter

ondersteund en het geeft de gemeente meer mogelijkheden om maatregelen te treffen tegen beveiligingsproblemen en datalekken.

Vervanging applicaties

We ronden de ingebruikname van het nieuwe zaaksysteem af en we vervangen diverse andere applicaties. Zo starten we een Europese aanbesteding voor de verwerving van een nieuwe applicatie voor de gemeentelijke financiën, we treffen de laatste voorbereidingen voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en we bereiden ons verder voor op de Wet Open Overheid. Algehele ontwikkeling hierbij is dat wij een verschuiving zien van on-premise installaties naar Software as a Service (SaaS). Dit stelt nieuwe eisen aan informatieveiligheid en privacy en verandert taken- en verantwoordelijkheden van de gemeentelijke organisatie. We gaan meer regie voeren.

3. Programma versterking financiële beheersing

Zoals bekend zijn we in 2020 een programma Versterking Financiële Beheersing gestart. Dit bevat een aantal onderdelen die naar zes concrete opdrachten zijn vertaald. Hieronder benoemen we de voortgang hiervan en geven we aan welke stappen we in 2022 nog gaan zetten. Deze stappen zouden al in 2021 worden gezet maar zijn door Corona nog niet volledig tot uitvoering gekomen.

Bij stapsgewijze verbetering instrumentarium, financiële kaderstelling, financieel bewustzijn

De eerste drie opdrachten zijn vooral financieel van aard en raken direct aan de planning en control cyclus.

In 2020 hebben we een instrumentarium ingericht ten aanzien van de beheersing van de loonsom. Een ander belangrijk thema was de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, de interne beheersing en alle regelgeving die daarbij hoort. Tenslotte hebben we de kaders voor het investeringsplan aangescherpt en een kapitaallastenplafond ingevoerd.

In 2022 gaan we door met de verbetering van de p&c instrumenten, zowel naar proces als naar inhoud, op basis van een evaluatie over 2020/2021. Inhoudelijk reikt dit van calculatiesystematiek tot kwaliteit van beleidsindicatoren. Zoals is terug te zien in onderliggende begroting is voor een aantal programma's inmiddels een set beleidsindicatoren opgesteld. Voor de overige programma's gebeurt dat in 2022.

Ook gaan we het treasurybeleid verder professionaliseren. Met deze inhoudelijke zaken komen ook de kwaliteit van de financiële advisering en het financieel bewustzijn binnen de organisatie op tafel. Deze onderwerpen zijn ook separaat onderwerp van het programma. In 2022 worden de stappen die gezet zijn op het gebied van rolopvatting, taakverdeling en competentieontwikkeling doorgezet en in de praktijk gebracht. Trainingen, workshops en coaching gaan de aanpak in 2022 breder de organisatie in brengen.

Planmatige actualisatie van beheerplannen en herijking projectcalculaties

Van een andere aard is het programmatisch benaderen van de actualisatie van beheerplannen, projecten en de daaruit voortvloeiende investeringen

Bijna gelijktijdig met deze begroting liggen ook de geactualiseerd onderhoudsbeheerplannen voor. Samen met civiele investeringen ruimtelijke projecten wordt nu integraal gekeken naar de gewenste planning en beschikbare capaciteit (rekening houdend met de aanbestedingskalender en de formatie (zowel vast als tijdelijk).

Contractmanagement

In 2021 is aandacht besteed aan het optimaliseren van de verplichtingenadministratie, een essentieel onderdeel voor de borging van het contractmanagement. Het contractbeheer moet ook zichtbaar worden in ons financieel systeem, zodat hier beter op gestuurd kan worden. Dit laatste is nog onvoldoende mogelijk. In 2022 zal de aanbesteding van het nieuwe financiële systeem starten. Hierbij zullen we rekening houden met de afhankelijkheid tussen onze wensen met betrekking tot het contractbeheer en het financieel systeem.

Naast de inrichting van het “systeem” zullen we ook in dit begrotingsjaar blijven werken aan de rollen, taken, verantwoordelijkheden van de contractmanagers binnen de organisatie, als onderdeel van het programma versterking van het financieel bewustzijn.

4. Informatieveiligheid en privacy

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (kortweg: BIO) is nu leidend voor het treffen van alle beveiligingsmaatregelen op het gebied van informatieveiligheid bij de gemeente. De BIO legt meer nadruk op risicomanagement dan de vorige baseline (BIG). Aan de hand van een GAP-analyse (het verschil tussen de huidige en gewenste situatie in beeld brengen) is vastgesteld welke BIO-maatregelen al in de organisatie aanwezig zijn en welke nog niet. Een overzicht van de benodigde maatregelen is in een informatiebeveiligingsplan vermeld en de implementatie zal in de komende periode (2021-2023) ter hand worden genomen. Door gebruikmaking van een Information Security Management System (ISMS) wordt de implementatie uitgevoerd.

Ook in 2022 is er zowel de horizontale (= de interne verantwoording vanuit het college aan de gemeenteraad) als de verticale (= de tweedelijnstoezichthouders, zoals ministerie van BZK en SZW) verantwoording over de informatiebeveiliging van de gemeente Gooise Meren, via de vragenlijst ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

De (meerjarige) bewustwordingscampagne informatieveiligheid en privacy wordt in 2022 voortgezet, met als einddoel medewerkers 'bewust bekwaam' op deze terreinen te maken.

We hebben het voornemen om in 2022 een inkooptraject (aanbesteding) te starten voor een SIEM/SOC dienstverlening; deze voorziening monitort permanent de ICT-omgevingen en treft tegenmaatregelen als er mogelijke IT-kwetsbaarheden worden gedetecteerd.

In de loop van 2021 is de privacy governance voorbereid. De volgende stap is om 2022 privacy ambassadeurs te benoemen. Een privacy ambassadeur is een aanspreekpunt op het gebied van privacy per afdeling. Hij/zij zal een belangrijke rol in de uitvoering rondom privacy gegeven worden. Zo houden zij het register van gegevensverwerkingen voor de afdeling bij. De privacy ambassadeurs krijgen hiervoor een korte training. Door benoeming van deze functionarissen wordt het blijvend voldoen aan de AVG in de lijn belegd. Het is verder noodzakelijk om meer zicht op gegevensverwerkingen met een hoog risico voor betrokkenen te krijgen, zodat de nodige maatregelen getroffen kunnen worden. Borging van privacy in de gemeentelijke processen en bevorderen van privacy bewustwording (bij medewerkers, management en bestuurders) blijven belangrijke aandachtsgebieden voor 2022.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een rechtspersoon, waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen verhaald kunnen worden op de gemeente. In praktijk is deelname in NV's, BV's, VOF's, CV's en Gemeenschappelijke Regelingen (per definitie) een verbonden partij. Ook stichtingen en (coöperatieve) verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Voor de raad is inzicht in de verbonden partijen belangrijk, aangezien het gaat om afwegingen over de taken en activiteiten waartoe de raad de kaders uitzet. Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang om af te wegen wat de meest doelmatige wijze is om een taak uit te voeren, welke manier de meeste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals de gemeente voor ogen staat en hoe er voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in het uitvoeren van een taak wordt gekregen. Eventuele financiële risico's van de verbonden partijen zijn meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Overzicht verbonden partijen Gooise Meren

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Bijdrage in 2022
Gemeenschappelijke regelingen		
Regio Gooi en Vechtstreek	Bussum	12.395.544
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Hilversum	4.582.880
Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Lelystad	1.047.976
Werkvoorzieningschap Tomingroep	Hilversum	1.655.122
Gemeenschappelijke Regeling Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen	Naarden	pm
Vennootschappen en coöperaties		
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Harderwijk	28.985

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Bijdrage in 2022
Stichtingen en verenigingen		
Stichting Goois Natuurreservaat	Hilversum	574.340
Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)	Bussum	N.v.t. (renteloze lening)
Overige verbonden partijen		
GEM Crailo BV	Laren	pm
BNG Bank N.V.	Den Haag	pm
Metropoolregio Amsterdam (bestuurlijk convenant)	Amsterdam	89.536
Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer	Hoorn	10.590
Totaal		20.384.973

Regio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

Bestuurlijke ontwikkelingen

In 2022 wordt de Regionale Samenwerkingsagenda 2022 - 2025 opgesteld. Deze agenda vertaalt de thema's waarop de regiogemeenten de komende jaren gaan samenwerken. De wijze van vaststelling van deze agenda, is een aandachtspunt. Hiertoe wordt de gemeenschappelijke regeling aangepast. De aanpassing beoogt de samenwerking te versterken en met name het proces om te komen tot de agenda te vergemakkelijken. Verder zal Weesp in 2022 definitief uittreden uit het samenwerkingsverband met de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek. Door afspraken met Amsterdam zal een deel van taken vooralsnog bij de Regio blijven. Diensten van de GAD, RBL en Jeugd en Gezin worden door Amsterdam/Weesp de komende jaren betrokken van de Regio. Een aantal diensten worden ook niet meer geleverd aan Weesp. Netto zal de Regio hierdoor 1 miljoen

minder aan inkomsten hebben. Voor een deel is het financiële effect nihil, omdat het werk ook verdwijnt, waardoor de regio navenant minder personele en materiële kosten heeft. Voor een deel van de diensten geldt deze kostenvermindering niet, omdat de omvang van die taken met het terugtreden van Weesp niet wezenlijk verandert. Dit geldt bijvoorbeeld voor inkoop en contractbeheer en regionale beleidsvoorbereiding. De inschatting is dat het hier gaat om € 400.000, die de regio door herschikking van taken wil terugverdienen.

Inhoudelijke ontwikkelingen

De Regio werkt met zeven programma's: sturing, inkoop en contractbeheer, maatschappelijke dienstverlening, Jeugd en gezin, gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD), Regionale Ambulance Voorziening (RAV) en Grondstoffen- en Afvalstoffendienst (GAD). De Regio heeft te maken met drie majeure opgaven voor de begroting 2022 – 2025: naast het vertrek van Weesp uit de Regio zijn dit de bezuinigingsopgave en de kostenstijging bij het GAD.

De financiële situatie van gemeenten is problematisch: om een sluitende begroting te krijgen moeten er kosten bespaard worden. Omdat een groot deel van de kosten van gemeenten de uitgaven voor de programma's en diensten van verbonden partijen betreft, is ook aan deze partijen gevraagd een bezuiniging door te voeren. De opgave voor de regio was om vanaf de Begroting 2022 – na correctie van de lonen – een 3% lagere gemeentelijke bijdrage realiseren. Met betrekking tot afval (GAD) heeft de Regio te maken met een forse kostenstijging. De vergoeding voor afval als grondstof is drastisch afgenomen, terwijl de kosten voor inzameling, verwerking en transport juist toenemen. Het gaat om een structurele kostenverhoging van zo'n 3,2 miljoen vanaf 2022.

De Regio heeft een pakket van maatregelen tot stand gebracht die resulteren in een verlaging van de gemeentelijke bijdragen. De voorgestelde bezuinigingen betreffen verschuiving van kosten (kosten naar centrumgemeente) technische aanpassingen (hanteren van een andere rekenrente), verminderen apparaatskosten (meldkamer RAV afschaffen door samenwerken/schaalvergroting) en verminderen van de ambtelijke inzet op bepaalde dossiers (zoals CERT) die geen speerpunt van samenwerking zijn. Er wordt niet gekort op dienstverlening. De voorgestelde bezuiniging op de regioconservator wordt niet doorgevoerd. De GAD heeft te maken met een verlaging van de vergoeding van afval ten behoeve van hergebruik en tegelijkertijd met een verhoging van de kosten voor ophalen, vervoer en vervoer. Al met al is het huidige tekort € 3,2 miljoen. De Regio zal de bijdrage van gemeenten te verhogen en maatregelen te nemen waardoor de organisatiekosten omlaag gaan. Die maatregelen zouden betekenen dat de dienstverlening aan inwoners afneemt. Op verzoek van de raden wordt een oplossing gezocht die de dienstverlening minder raakt. De kosten voor gemeenten zullen hierdoor verder stijgen.

De GGD intensificeert de samenwerking met GGD Flevoland. Dit leidt tot een vermindering van de kwetsbaarheid, maar ook tot hogere kosten. Deze zijn nog niet in de begroting verwerkt.

Ook zal 2022 belangrijk worden voor de samenwerking in MRA-verband, vanwege de invoering van een nieuw governance model MRA. De samenwerking MRA zal afstemming in regioverband blijven vragen. In 2022 wordt voorts uitvoering gegeven aan een samenwerkingsagenda met de provincie Noord-Holland.

Op het vlak van sociaal domein zien we een gestage groei van kosten, die voor gemeenten een grote druk op de begroting legt. De overdracht van taken naar gemeenten (2015) heeft niet geleid tot een afname van een beroep op individueel gerichte zorg, integendeel. De regio heeft met gemeenten een plan ontwikkeld om het beroep op de zorg en toenemende kosten te beheersen. Dit wordt in 2022 en verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Risico's

De risico's die van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de regio hebben in de eerste plaats te maken met ontwikkelingen op het vlak van lonen en prijzen. Voor 2022 wordt een stijging verwacht van tenminste 2,5 %. Ook wordt een stijging van de pensioenpremie verwacht. Het totale risicoprofiel van de Regio is bepaald op € 1.602.250 voor 2022. Dit profiel is de optelsom van alle geschatte risico's afgezet tegen de kans op voordoen. Hoog in deze lijst staan: loonkosten, arbeidsgerelateerde kosten en de pensioenen.

Regio Gooi en Vechtstreek		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 1: Inwoners en bestuur; Programma 3: Openbare ruimte en verkeer; Programma 7: Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd; Programma 9: Algemene baten en lasten	
Taakvelden	0.4 Overhead 1.2 Openbare orde en veiligheid 3.1 Economische ontwikkeling 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken 5.5 Cultureel erfgoed 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.2 Wijkteams 6.5 Arbeidsparticipatie 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 6.82 Geëscaleerde zorg 18- 7.1 Volksgezondheid 7.3 Afval 7.4 Milieubeheer 7.5 Begraafplaatsen en crematoria 8.1 Ruimtelijke Ordening 8.3 Wonen en bouwen	
Deelnemende gemeenten	Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren.	
Doel/Openbaar belang	Intergemeentelijke beleidsvorming- en afstemming dan wel uitvoering van taken op terreinen waarvan vaststaat dat dit toegevoegde waarde heeft in vergelijking met taakbeartiging door de individuele gemeente.	
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft rechtstreekse invloed op de besluitvorming. Elke gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd op basis van een verdeelsleutel van één stem per 10.000 inwoners (met een minimum van twee stemmen per lid).	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is begroot voor het jaar 2022 op € 12.395.544.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 8.960.000	€ 8.960.000
Vreemd vermogen	€ 51.793.000	€ 55.812.000
Solvabiliteit EV/VV	0,17	0,16
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is € 858.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserves.	

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

De opgave van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (VRGV) is om de functionele samenwerking met de Veiligheidsregio Flevoland (VRF) en Veiligheidsregio Utrecht (VRU) te vergroten, gericht op het behalen van schaalvoordelen. De intensivering van de samenwerking met VRF krijgt hierbij prioriteit. De samenwerking met Utrecht en Flevoland gezamenlijk richt zich de komende jaren op een gezamenlijk kennis- en oefencentrum, de gezamenlijke meldkamer en een gezamenlijk veiligheidsbureau. Voor verdere ontwikkelingen, risico's en uitgevoerde taken, verwijzen wij naar de jaarrekening 2020 en begroting 2022 van de Veiligheidsregio.

Risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek staan de risico's opgesomd. Voor de opsomming van de risico's wordt verwezen naar voornoemde paragraaf van de Programmabegroting 2022.

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 2: Veiligheid	
Taakvelden	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	
Deelnemende gemeenten	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren.	
Doel/Openbaar belang	De veiligheidsregio heeft tot doel door samenwerking doelmatig georganiseerde en gecoördineerde preventieve en repressieve brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te verzorgen.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft zes leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is begroot voor het jaar 2022 op € 4.582.880	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 2.290.094	€ 2.477.594
Vreemd vermogen	€ 13.987.253	€ 15.272.999
Solvabiliteit EV/VV	0,16	0,16
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is nihil.	

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

Ontwikkelingen

Weesp gaat met ingang van 2022 samen verder met Amsterdam en is voornemens uit de OFGV te treden. De OFGV is druk bezig met de implementatie van de Omgevingswet (in werking 1 juli 2022). Ook voor de OFGV zal de Omgevingswet ingrijpende gevolgen hebben op de wijze van werken. Met ingang van 2021 is een nieuwe kostprijsystematiek (KPS) periode van 3 jaar ingegaan. Ten opzichte van de eerdere kostenverdeling over 2018 t/m 2020 betaalt de gemeente Gooise Meren jaarlijks € 21.784 meer in de periode 2021 t/m 2023.

Risico's

Gooise Meren heeft al haar milieutaken (zowel basistaken als plustaken) ondergebracht bij de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV). Bij een eventueel faillissement van de OFGV loopt Gooise Meren het maatschappelijke risico dat milieutaken niet meer uitgevoerd zullen worden. Dit kan ook niet overgenomen worden door eigen medewerkers, omdat er binnen het ambtelijk apparaat geen milieukennis (meer) aanwezig is. Aangezien in ieder geval de wettelijke verplichting bestaat om basistaken bij een uitvoeringsdienst onder te brengen (binnen de eigen regio) zal Gooise Meren, net als de andere partners bij de OFGV, ook financieel moeten ingrijpen om het voortbestaan van de OFGV, en daarmee de uitvoering van de wettelijke milieutaken, te garanderen.

De effecten van de uittreding van Weesp uit de OFGV worden zoveel mogelijk gedempt, maar zullen wel merkbaar worden doordat de vaste lasten straks met een partner minder gedragen moeten worden. In de begroting van de OFGV wordt hier rekening mee gehouden. De OFGV heeft voor de implementatie en uitvoering van de Omgevingswet enkel incidenteel budget geraamd. Er is op dit moment geen actuele informatie om de financiële effecten structureel te ramen, maar dit wordt continue gemonitord. Per augustus 2021 zijn er geen onvoorziene kosten in dit verband bekend.

De KPS berekening wordt op basis van de gemaakte kosten en prognose voor de uitvoering van de wettelijke taken, telkens voor een periode van 3 jaar vastgesteld. De jaarlijkse bijdrage fluctueert hierdoor elke 3 jaar en als gemeente Gooise Meren hebben we hier maar zeer beperkt grip op.

Gemeenten krijgen er in juli 2022 met de komst van de Omgevingswet nieuwe bodemtaken bij. Het grootste deel van de bodemtaken, waarvoor nu nog de Provincie het bevoegde gezag is, gaat over naar de gemeenten. De OFGV heeft berekend dat de uitvoering van de bodemtaken, die overgaan naar de gemeenten, in de gemeente Gooise Meren op het huidige niveau jaarlijks, structureel tussen de € 105.000 en € 153.000 zal gaan kosten en in 2022 de helft van dit bedrag. De koepels (VNG, IPO, unie van Waterschappen) en twee ministeries (I&W en BzK) zijn al lange tijd met elkaar in onderhandeling over de budgetten. Hoewel er op dit moment nog geen zekerheid is over hoeveel budget er van de provincies naar de gemeenten via het Rijk overgaat voor de uitvoering van bodemtaken heeft het Rijk toegezegd hier geen bezuiniging op uit te voeren, waardoor wij er vooralsnog van uitgaan dat dit budgettair neutraal gebeurt.

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 3: Openbare ruimte en verkeer	
Taakvelden	7.4 Milieubeheer	
Deelnemende gemeenten	De provincies Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten Almere, Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder, Urk, Lelystad, Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren, Gooise Meren en Wijdmeren.	
Doel/Openbaar belang	Een robuuste uitvoeringsdienst ten behoeve van een adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland, de provincie Noord-Holland en de regio Gooi en Vechtstreek, waarmee een verbetering van de kwaliteit en de integraliteit van de uitvoering van de taken wordt beoogd. De uitvoering is bij de uitvoeringsdienst belegd met het behoud van de eigen bevoegdheden van alle deelnemers. Tevens kan de OFGV taken verrichten op basis van de WABO voor zover de deelnemers hiertoe opdracht verlenen.	
Bestuurlijk belang	Gemeenten en provincies zijn opdrachtgever van de Omgevingsdienst en vormen samen het Algemeen Bestuur (AB). De stemverdeling in het AB is gebaseerd naar rato van de ingebrachte financiële bijdrage per deelnemende partij aan de gemeenschappelijke regeling.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2022 begroot op € 1.047.976, bestaande uit de reguliere bijdrage van € 1.035.154 en de bijdrage voor de directe productiekosten van € 12.822.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 919.000	€ 919.000
Vreemd vermogen	€ 4.940.119	€ 4.940.119
Solvabiliteit EV / VV	0,19	0,19
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is nihil.	

Werkvoorzieningschap Tomingroep

Ontwikkelingen

Door verliezen bij Tomingroep sinds 2019 is geconstateerd dat de bestuursopdracht/businessmodel niet goed functioneert. De verwachting dat de daling van de SW-populatie (en de daarmee gepaard gaande afname van de SW-rijkssubsidies sinds 2015) kon worden gecompenseerd met inzet vanuit de P-wet uitkeringsgerechtigden is niet haalbaar gebleken. Het Algemeen Bestuur van Tomingroep heeft in 2020 opdracht gegeven om toekomstscenario's uit te werken voor het bedrijf, in samenhang met het Sociaal Domein, de inclusieve arbeidsmarkt en de economische ontwikkelingen. In 2021 heeft het AB op basis daarvan gekozen voor een stabiele koers en een hernieuwd bedrijfsplan voor de periode 2022-2025. Daarin zijn tussen de gemeenten en Tomingroep concrete afspraken gemaakt over de aantallen mensen die bij Tomingroep werk kunnen vinden, de bijbehorende middelen en er zijn uitgangspunten geformuleerd over de gemeentelijke opdrachten aan Tomingroep.

Risico's

De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Vooralsnog staat de BV garant voor afdekking van dit risico. Mochten de winst en de Algemene Reserves van de BV echter niet volstaan, moeten de deelnemende gemeenten zelf extra bijdragen.

Werkvoorzieningschap Tomingroep		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 6: Werk en Inkomen	
Taakvelden	6.4 Begeleide participatie	
Deelnemende gemeenten	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren, Eemnes en Almere.	
Doel/Openbaar belang	Het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt met een Wsw-indicatie en vanuit de Participatiewet. Tevens is de doelstelling zoveel mogelijk werknemers uit die doelgroepen richting de reguliere arbeidsmarkt te begeleiden/ontwikkelen. Om dit te bereiken maakt de gemeenschappelijke regeling gebruik van Tomin BV, waar zij een honderd procent deelneming in heeft. De BV heeft een aantal bedrijfsactiviteiten ingericht om de doelstellingen te behalen.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft acht leden en wordt geadviseerd door een ambtelijk secretaris en twee ambtelijke adviesgroepen (beleid en financiën). De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De Rijksvergoeding (o.b.v. de meicirculaire 2021: € 1.655.122 voor 2022) wordt doorbetaald aan Tomingroep. De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Vooralsnog staat de BV garant voor afdekking van dit risico. Mochten de winst en de Algemene Reserves van de BV echter niet volstaan, zullen de gemeenten zelf extra moeten bijdragen.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 1.906.000	€ 1.906.000
Vreemd vermogen	€ 9.094.000	€ 8.530.000
Solvabiliteit EV / VV	0,21	0,22
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is € 132.000 negatief. In het jaarcontract tussen Tomingroep BV en het Werkvoorzieningschap is vastgelegd dat Tomingroep BV een nihil resultaat bij het Werkvoorzieningschap Tomingroep garandeert. Door de fors dalende Wsw-subsidie wordt voor de begroting 2022 een garantiebijdrage door Werkvoorzieningschap Tomingroep ad. € 132.000 voorzien.	

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen

Ontwikkelingen

Er is een breed gedragen bestuurlijk streven in de regio om een nieuwe, goed uitgeruste archieforganisatie op regionaal niveau in te richten. Hiervoor is een nieuwe planning gemaakt. De voorbereiding van de besluitvorming is intensief, maar de inzet is om deze voor het einde van de collegeperiode aan de raad voor te leggen.

Risico's

Bij onvoldoende investeren in de archiefdienst voldoet de gemeente niet aan de archiefwettelijke verplichting om overheidsinformatie duurzaam te bewaren, te beheren en ter beschikking te stellen voor de samenleving. Wat dit laatste betreft moet ook de archiefdienst mee in de digitalisering van de dienstverlening.

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 9: Algemene baten en lasten	
Taakvelden	o.4 Overhead	
Deelnemende gemeenten	Gooise Meren, Huizen	
Doel/Openbaar belang	Het Gemeentearchief voert voor de aangesloten gemeenten de Archiefwet uit v.w.b. de historische archivering. Tevens wordt jaarlijks per aangesloten gemeente aan de hand van Kritische Prestatie Indicatoren geïnspecteerd en daarmee toegezien op de kwaliteit van de gemeentelijke Informatiehuishouding.	
Bestuurlijk belang	Centrumregeling waarbij gemeente Gooise Meren 1 vertegenwoordiger heeft in de commissie van advies.	
Financieel belang / bijdrage 2022	Gemeente Huizen is jaarlijks een vergoeding aan de centrumgemeente Gooise Meren verschuldigd.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.
Solvabiliteit EV / VV	N.v.t.	N.v.t.
Geraamd resultaat 2022	N.v.t.	

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren in de vorm van een coöperatieve vereniging. Vanuit deze coöperatie zorgen de gemeenten gelegen aan deze Randmeren voor het recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Naast deze taak streeft de Coöperatie naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en zet het gebied op de recreatieve kaart via gebiedspromotie.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2022.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2022.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 5: Duurzaamheid en Water; Programma 8: Sport en Recreatie, Cultuur en Toerisme	
Taakvelden	2.4 Economische havens en waterwegen	
Deelnemende gemeenten	Alle gemeenten gelegen aan Gooi- en Eemmeer en Veluwerandmeren	
Doel/Openbaar belang	1. Het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren; 2. Het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren; 3. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren; 4. Het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren; 5. Recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren, streven naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en het gebied op de recreatieve kaart zetten via gebieds promotie.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 5 leden. De gemeente Gooise Meren heeft op basis van haar jaarlijkse bijdrage 4 stemmen in de algemene ledenvergadering.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2022 begroot op € 28.985. Leden zijn niet aansprakelijk voor de schulden van de coöperatie en zijn op geen enkele wijze verplicht om bij te dragen in een eventueel tekort bij de ontbinding van de coöperatie.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 2.370.000	€ 1.566.000
Vreemd vermogen	€ 8.971.000	€ 7.742.000
Solvabiliteit EV / VV	0,27	0,20
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is € 804.000.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve en reserve B&O Groot Onderhoud.	

Stichting Goois Natuurreservaat

Inhoudelijke ontwikkelingen

Het beleidsplan 2020 - 2023 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zijn opgesteld en vormen de basis voor de begroting 2022 (het bestuur heeft besloten dit plan en programma niet meer jaarlijks aan te passen). Het uitvoeringsprogramma beschrijft de projecten en initiatieven op het vlak het beheer en de doorontwikkeling daarvan, alsmede de nadere uitwerking van het beleid. Het projectenprogramma richt zich voornamelijk op gebiedsontwikkeling, het realiseren van natuurverbindingen voor versterking van de biodiversiteit, areaaluitbreiding, de uitvoering van de duurzaamheidsagenda en de versterking van het recreatieve aanbod.

Financiële ontwikkelingen

De participantenbijdrage 2022 van Gooise Meren komt uit op een bedrag van € 574.340 (dit is inclusief de bijdragen voor het beheer van de rijwielpaden) en is daarmee circa € 10.000 lager dan de bijdrage voor 2021.

Risico's

Uittreding participanten

Gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland willen beide uit het SOK van de GNR treden. De Gooise gemeenten moeten op (de langere) termijn de structurele financiële verplichtingen van de Provincie en Amsterdam opvangen. In 2021 is een uittredingsovereenkomst afgesloten, waarbij de participant Amsterdam een afkoopsom van € 5,2 miljoen beschikbaar stelt. Deze overeenkomst wordt definitief als alle participanten

de overeenkomst hebben ondertekend. Deze (formele) stap moet nog gezet worden. De overeenkomst voorziet erin dat jaarlijks ten laste van deze afkoopsom een vast bedrag van € 312.570 (gebaseerd op de bijdrage 2020 van Amsterdam) in de jaarexploitatie van het GNR wordt meegenomen. De begroting 2022 is aangepast aan de uittreding van Amsterdam. Zolang er geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) is afgesloten (die kan pas worden opgesteld als ook de uittreding met de Provincie is afgerond), is de verdeelsleutel in de gemeentelijke bijdragen aan het GNR nog gebaseerd op de oude verdeelsleutel maar zonder het aandeel van Amsterdam.

Eventueel Faillissement

Bij faillissement van het GNR zullen de participanten als eigenaren van de stichting de financiële gevolgen voor hun rekening krijgen. Het faillissement kan gevolgen hebben voor het beheer van de natuur en de recreatieve voorzieningen. De kans op faillissement is gering, aangezien tekorten worden aangevuld naar de procentuele verdeling van alle participanten.

Stichting Goois Natuurreservaat		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 3: Openbare ruimte en vervoer	
Taakvelden	5.7 Openbaar groen en (openlucht recreatie)	
Deelnemende gemeenten	Amsterdam, Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en provincie Noord-Holland.	
Doel/Openbaar belang	De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van aldaar gelegen terreinen, ten einde ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden. Aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon verzekeren.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft 17 leden. De gemeente Gooise Meren is met 3 leden vertegenwoordigd. De vertegenwoordiger van de Gooise Meren zit ook in het dagelijks bestuur.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is begroot voor het jaar 2022 op € 574.340	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 1.452.500	€ 1.438.700
Vreemd vermogen	€ 882.400	€ 777.900
Solvabiliteit EV / VV	1,65	1,85
Geraamd resultaat 2022	Het geraamde resultaat is € 13.765 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserves.	

Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)

Ontwikkelingen

Talent Primair heeft te maken met de volgende uitdagingen in 2021 en 2022:

- Nationaal Programma Onderwijs. De scholen zijn bezig met het ontwikkelen van de plannen voor de besteding van de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs. Uitvoering van deze plannen start in schooljaar 2021-2022.
- Hoog ziekteverzuim. In combinatie met het lerarentekort blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Voor een aantal scholen is dit een groter knelpunt dan voor andere scholen.

Op basis van de financiële rapportages van Talent Primair is het resultaat negatief, maar het eigen vermogen is voldoende om dit negatieve resultaat op te kunnen vangen.

Risico's

Een maatschappelijk risico is het toenemende lerarentekort. Talent Primair en de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek voeren hier regelmatig overleg over en onderzoeken hoe kwalitatief goede leraren willen (blijven) werken in onze regio. De Coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat het lerarentekort nog groter is geworden, onder andere door langdurig verzuim van leraren die Corona hebben gehad. Vanwege het Nationaal Programma Onderwijs is de arbeidsmarkt nog krapper geworden.

Er zijn geen bijzondere financiële risico's.

Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 7: Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd	
Taakvelden	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	
Deelnemende gemeenten	Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Weesp, Wijdmeren, Stichtse Vecht en Laren.	
Doel/Openbaar belang	De gemeenten zijn wettelijk verplicht openbaar onderwijs aan te bieden. De gemeenten hebben er dus groot belang bij dat de scholen met openbaar onderwijs goed worden bestuurd. Talent Primair oefent alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit inzake de openbare basisscholen in de deelnemende gemeenten. Om de regie op de werkzaamheden van de stichting te behouden is door de gemeenteraden binnen het werkgebied van Talent Primair een samenwerkingsovereenkomst aangegaan.	
Bestuurlijk belang	De gemeenten zien toe op de financiën en werkzaamheden van de stichting en op het functioneren van het bestuur. Daartoe bestaat een bestuurlijke Regiegroep op grond van een samenwerkingsovereenkomst tussen de voornoemde gemeenten. De bestuurlijke Regiegroep bestaat uit 7 leden. Het betreft de collegeleden met Onderwijs/Talent Primair in portefeuille vanuit de deelnemende gemeenten. De stichting heeft een College van Bestuur (CvB) van maximaal 3 leden en een Raad van Toezicht (RvT) van maximaal 7 natuurlijke personen. In de huidige praktijk bestaat het CvB uit één directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is belast met het besturen van de stichting. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in de onder de stichting ressorterende scholen. In de huidige statuten is opgenomen dat 3 leden van de RvT worden benoemd op voordracht vanuit de gemeenten waar de stichting scholen exploiteert.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeente Gooise Meren heeft een renteloze lening van € 274.413 (€ 132.913 Naarden /€ 96.500 Bussum/€ 45.000 Muiden) verstrekt aan de rechtsvoorganger van de huidige stichting.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen*	€ 4.902.660	€ 5.092.043
Vreemd vermogen*	€ 5.228.935	€ 5.581.625
Solvabiliteit EV / VV*	0,94	0,91
Geraamd resultaat 2022*	Het geraamde resultaat is ca. € 189.000 positief.	

* De begroting 2022 van Talent Primair is nog niet opgesteld. De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2021-2024 van Talent Primair.

GEM Crailo BV

Ontwikkelingen

Eind 2017 zijn de gronden van Crailo aangekocht door de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren. De gemeenten hebben op 19 december 2017 besloten tot het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsontwikkeling Crailo (hierna: SOK) en tot oprichting van GEM Crailo BV. De GEM Crailo B.V. is op 1 mei 2018 opgericht om de Gebiedsontwikkeling uit te voeren, er is op dat moment ook een projectdirecteur aangesteld.

In 2019 is een stedenbouwkundig plan voor Crailo opgesteld dat op 4 maart 2020 is vastgesteld door de raden van Laren, Hilversum en Gooise Meren. Vervolgens is door de GEM Crailo een ontwerp bestemmingsplan verbrede reikwijdte opgesteld dat in het najaar van 2020 is vrijgegeven voor zienswijzen. Het bestemmingsplan is door de drie betrokken gemeenten vastgesteld op 7 juli 2021.

In 2022 wordt verder gewerkt aan de uitgiftestrategie en het beheersconcept van de buurtschap Crailo. Verder wordt in 2022 een aantal van de bestaande opstallen circulair gesloopt.

De gemeenten nemen deel in het kapitaal van GEM Crailo BV in de verhouding: 45% gemeente Hilversum, 45% gemeente Gooise Meren, 10% gemeente Laren. Conform afspraken in de SOK hebben partijen gekozen om in de financieringsbehoefte van GEM Crailo B.V. te voorzien door middel van externe financiering. Op 18 december 2018 is een collegebesluit genomen om de akte van borgtocht voor de garantstelling voor deze externe financiering te ondertekenen, voor Gooise Meren is dat een bedrag van € 9 miljoen. Door de GEM wordt vanaf 2019 jaarlijks een jaarplan opgesteld. Deze wordt in de AVA behandeld. Hierin wordt ook de beheersmaatregel van monitoring en rapportage en risico- management opgenomen.

Risico's

Voor de herontwikkeling van Crailo is door de raad een Grondexploitatie vastgesteld. Op dit moment is het netto eindresultaat positief. Wanneer het netto eindresultaat negatief is, dan draaien de aandeelhoudende gemeenten op voor het verlies. De gemeenten nemen deel in het kapitaal van GEM Crailo BV in de verhouding: 45% gemeente Hilversum, 45% gemeente Gooise Meren, 10% gemeente Laren.

Beheersmaatregel is monitoring en rapportage en risico- management binnen de GEM Crailo BV. Daarnaast worden de gemeenteraden gevraagd garant te staan voor de externe financiering. De deelnemende gemeenten draaien op voor hun deel, voor Gooise Meren is dat een bedrag van € 9 miljoen.

EM Crailo BV		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 3: Openbare ruimte en verkeer	
Taakvelden	8.1 Ruimtelijke Ordening	
Deelnemende gemeenten	Gooise Meren, Hilversum en Laren	
Doel/Openbaar belang	Het doel van de Gebiedsontwikkeling is om een innovatieve en ambitieuze woonwijk te realiseren, waarbij duurzaamheid en de groene omgeving centraal staan, in combinatie met ruimte voor vormen van bedrijvigheid en natuur, zoals beschreven in het Ambitiedocument Buurtschap Crailo, waarvoor het Ruimtelijk kader het vertrekpunt is geweest.	
Bestuurlijk belang	Aan ieder der aandeelhouders van GEM Crailo BV komt in de aandeelhoudersvergadering van GEM Crailo BV stemrecht toe in de verhouding van deelname van kapitaal in GEM Crailo BV (45% gem. Hilversum, 45% gem. Gooise Meren, 10% gem. Laren.	
Financieel belang / bijdrage 2022	Gem. Hilversum neemt voor 45% deel in het kapitaal van GEM Crailo BV. Gem. Gooise Meren neemt voor 45% deel in het kapitaal van GEM Crailo BV. Gem. Laren neemt voor 10% deel in het kapitaal van GEM Crailo BV.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 1.000 aandelenkapitaal	€ 1.000 aandelenkapitaal
Vreemd vermogen	Zie toelichting	Zie toelichting
Toelichting	Het volgestorte aandeelekapitaal van Gem Crailo BV bedraagt (oprichting 1 mei 2018) € 1.000. Het aandeel van Gooise Meren daarin is 45% (€ 450). GEM Crailo BV heeft een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 mln., waarvan de maximale opnamelimit tot 1 juli 2020 is vastgesteld op € 10 mln. De gemeente Gooise Meren staat voor 45% borg (gemeente Hilversum voor 45% en gemeente Laren voor 10%).	
Solvabiliteit EV / VV	N.v.t.	N.v.t.
Geraamd resultaat 2022	Het saldo contante waarde per 1-1-2022, verdisconteerd met 2%, bedraagt € 1.581.000. Gebaseerd op een winstgevende eindwaarde per 31-12-2029 van € 1.851.000. Het financieel resultaat van de verbonden partij vloeit voort uit de intergemeentelijke grondexploitatie, die jaarlijks geactualiseerd zal worden.	

BNG Bank N.V.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2022.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2022.

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 9: Algemene baten en lasten	
Taakvelden	0.5 Treasury	
Deelnemende gemeenten	Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen	
Doel/Openbaar belang	BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het is de huisbankier van de gemeente.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Gooise Meren heeft 100.698 van de 55.690.720 aandelen in zijn bezit. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).	
Financieel belang / bijdrage 2022	De aandelen staan voor € 251.745 op de balans (= € 2,50 per aandeel)	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	N.n.b.	N.n.b.
Vreemd vermogen	N.n.b.	N.n.b.
Solvabiliteit EV / VV	N.n.b.	N.n.b.
Geraamd resultaat 2022	N.n.b.	

Metropoolregio Amsterdam

Ontwikkelingen

De MRA werkt met een 4 jaarlijks programma. In 2020 is de MRA Agenda 2020 - 2024 opgesteld, waarin de doelen en ambities voor de komende periode zijn opgenomen. Er is gekozen voor een compacte agenda bestaande uit vier opdrachten op het gebied van samenwerking, economie, wonen en mobiliteit. Iedere opdracht wordt nader vorm gegeven in een aantal uitvoeringslijnen (in totaal 19). Elke uitvoeringslijn kent een tweetal MRA partners die als trekker functioneren. De MRA begroting voor 2022 volgt de MRA agenda 2020 - 2024 qua indeling en uitvoeringslijnen. De regiogemeenten zijn trekker van 3 uitvoeringslijnen: landschap, vernieuwende mobiliteit en wonen (bereikbare steden).

In 2022 wordt de nieuwe governance van de MRA ingevoerd. Daarbij krijgen raden een grotere rol. Ze vormen de algemene vergadering die zich buigt over kader en financiën.

Financiële ontwikkelingen

Aan gemeenten wordt voor 2022 een bijdrage gevraagd van € 1,53 per inwoner. De bijdrage van de deelnemers worden ingezet voor de uitvoering van de programmalijnen (€ 6.569.000) en voor het MRA Bureau (€ 1.783.980).

Risico's

Deelname aan de MRA is voor Gooise Meren nauwelijks een risico te noemen. De bijdrage is relatief gering en het eventueel uittreden uit de MRA brengt geen kosten met zich mee. Het niet meedoen aan de MRA is eerder een risico, omdat de middelen die vanuit het rijk naar de MRA kunnen vloeien dan minder snel in het bereik van onze gemeente komen. Investeren in de MRA door deelname aan projecten of het nemen van een trekkersrol vraagt extra capaciteit en middelen. De gemeenten in de Gooi en Vechtstreek nemen als regio aan de MRA deel om meer invloed te hebben.

Metropoolregio Amsterdam		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 4: Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	
Taakvelden	3.1 Economische ontwikkelingen 8.1 Ruimtelijke Ordening 8.3 Wonen en bouwen	
Deelnemende gemeenten	33 gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam; provincie Noord-Holland, provincie Flevoland; Vervoersregio Amsterdam	
Doel/Openbaar belang	Doel van de MRA is het versterken van de regio, opdat zij een aantrekkelijk vestigingsgebied blijft om te wonen, werken en ontspannen, zowel voor huidige als toekomstige inwoners en bedrijven.	
Bestuurlijk belang	Gooise Meren heeft zitting in Regiegroep (functioneert als AB)	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2022 begroot op € 89.536.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.
Solvabiliteit EV / VV	N.v.t.	N.v.t.
Geraamd resultaat 2022	N.v.t.	

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2022.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2022.

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 5: Duurzaamheid, Water en Groen	
Taakvelden	5.7 Openbaar groen en (openlucht recreatie)	
Deelnemende gemeenten	Almere, Amsterdam, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Gooise Meren, Hoorn, Koggenland, Stede Broec en Waterland	
Doel/Openbaar belang	Het verankeren van de samenwerking tussen gemeenten voor het maaien van waterplanten in het IJmeer en Markermeer en het bindend vastleggen van de voorwaarden waaronder deze samenwerking plaatsvindt.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft tien leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Financieel belang / bijdrage 2022	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2022 begroot op € 10.590.	
	1-1-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	N.n.b.	N.n.b.
Vreemd vermogen	N.n.b.	N.n.b.
Solvabiliteit EV / VV	N.n.b.	N.n.b.
Geraamd resultaat 2022	N.n.b.	

Paragraaf Grondbeleid

Hoofdpijnen

Het grondbeleid omvat de activiteiten en calculaties voor de grondverwerving, toekomstige ontwikkelingen, beheer en uitgifte van de gronden. Het Grondbeleid Gooise Meren inclusief flankerend beleid zoals de compensatieregeling en snippergroenbeleid moet nog door de raad worden vastgesteld. Het Grondbeleid biedt instrumenten om binnen ruimtelijke ontwikkelingen gemeentelijke ambities uit diverse beleidsterreinen (economisch, ruimtelijk, volkshuisvestelijk, maatschappelijk en financieel) te realiseren en geeft inzicht in welke situaties welke instrumenten inzetbaar zijn. De raad treedt daarbij kaderstellend en controlerend op. Het college voert uit.

Bouwgronden in exploitatie

Bredius

In mei 2019 is de stedenbouwkundige opzet van de Bredius door de raad goedgekeurd met een programma van 90 woningen waarvan een groot deel sociaal. Het bestemmingsplan voor de 90 woningen is voor de zomer van 2021 vastgesteld door de raad en de beroepsperiode loopt.

Intussen worden de nog te ontwikkelen projectonderdelen verder uitgewerkt. Zo is de aanbesteding voor de sporthal afgerond en zal 2022 in het teken staan van de bouw.

De uitraag voor het onderdeel met de woningen komt in het najaar 2021 op de markt. Na de beoogde gunning in het voorjaar 2022 volgt de verdere uitwerking. De verwachting is dan dat 2023 en 2024 in het teken van de realisatie staan.

De grondexploitatie kent een verwacht verlies van ongeveer € 5,3 miljoen (netto contante waarde). Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen.

Doel grondexploitatie	Het realiseren van woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Zaaknr. 1221664
Jaar van start ontwikkeling	2018
Verwacht jaar van afsluiting	2023

Begrote financiële ontwikkeling 2022

Begrote boekwaarde per 1-1-2022	€ 7.336.564
Begrote lasten 2022	€ 795.935
Begrote baten 2022	€ 1.883.175
Begrote boekwaarde per 31-12-2022	€ 6.249.324
Begroot eindresultaat (NCW)	-/- € 5.336.753

Niet in exploitatie genomen gronden

Naast genoemde grondexploitatie Bredius is de gemeente vanuit haar publieke taak betrokken bij de ontwikkeling van drie locaties welke niet zijn aan te merken als grondexploitaties voor de gemeente: De Krijgsman (KNSF-terrein), De BOR-gronden en Crailo.

De Krijgsman (KNSF-terrein)

In 2022 worden, volgens de huidige planning, ongeveer 200 woningen gerealiseerd. De eerste deelgebieden zijn in beheer genomen door de gemeente. Voor de Krijgsman wordt jaarlijks een werkplan opgesteld en een meerjarenbegroting gemaakt. Dit geeft inzicht in de kosten/opbrengsten verbonden aan de inzet.

De BOR-gronden

Het ontwerp bestemmingsplan en concept Beeldkwaliteitsplan zijn na de zomer 2021 ter inzage gelegd. Eind 2021 is gewerkt aan het verwerken van de ingebrachte zienswijzen.

Aan de raad zullen beide documenten inclusief de nota's van zienswijzen eerste kwartaal 2022 ter vaststelling worden aangeboden. Het streven is dit voor de verkiezingen te hebben afgerond.

De anterieure overeenkomst is opgesteld. Hierin is een dekking voor de plankosten en kosten bovenwijkse voorzieningen vastgelegd.

Crailo

Eind 2017 zijn de gronden van Crailo aangekocht door de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren. De GEM Crailo B.V. is op 1 mei 2018 opgericht om de Gebiedsontwikkeling uit te voeren. Op 7 juli 2021 zijn het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan voor het buurtschap door de drie gemeentes vastgesteld. De GEM werkt nu aan het operationaliseren van de ontwikkelstrategie, het inrichtingsplan voor het openbaar gebied, het uitwerken van het energie- en mobiliteitsconcept en het opzetten van een beheerorganisatie.

Reserves en risico's grondexploitaties

De reserve Grondexploitatie (verwacht saldo 1 januari 2022: € 3,2 mln.) vormt een buffer voor de financiële fluctuaties en risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening gecreëerd die van de reserve Grondexploitatie wordt afgeschreven. De risico's vanuit de grondexploitaties worden per project in beeld gebracht. Voor een verdere uitleg van de risico's verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht Investerings

Overzicht investeringen

In deze bijlage worden de voorgenomen investeringen gepresenteerd voor de meerjarenbegroting 2022 – 2025. De investeringen welke bij het vaststellen van de begroting 2022 al worden gevoteerd zijn gepresenteerd bij de desbetreffende programma's.

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
1	3	GOMM Muiderberg, van der Helstpark	163.854		463.360	125.000				
2	3	GOMM Muiderberg, Dorpsstraat					180.552		510.505	100.000
3	3	GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan							94.114	
4	3	CB Wegen Herenstraat e.o. Pj 189			14.952		59.808	25.000		
5	3	Wegen Spiegelstr. e.o. Pj 194	162.573	50.000	162.573	50.000				
6	3	CB Veldweg Wegen			21.185		40.111			
7	3	CB Olmenlaan wegen			147.594	37.500	147.594	37.500		
8	3	CB Veerstraat/Veerplein wegen			350.069		350.069			
9	3	Wegen Graaf Wichmanlaan e.o.			369.314	100.000	369.314	100.000		
10	3	Wegen Slochterenlaan e.o.			199.546	75.000	199.546	75.000		
11	3	Aanpassing A'frts strweg/Godelindeweg	75.000		75.000					
12	3	Schootsvelden Zuidoost	2.410.000	1.920.000						
13	3	Overloop parkeerplaats/ijsbaan Muiden			80.000					
14	3	Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk			600.000	420.000				
15	3	Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk					600.000	420.000		

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
16	3	Autoluw Naarden-Vesting	125.000		125.000					
17		Subtotaal Wegen	2.936.427	1.970.000	2.608.593	807.500	1.946.994	657.500	604.619	100.000
18										
19	3	GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen							12.365	
20	3	CB Op.verl. Herenstraat e.o. Pj 189					53.718			
21	3	Op.verl. Nieuwe Spiegelstr. e.o. Pj 194	216.676		216.676					
22	3	CB Veldweg OV			4.265		40.000			
23	3	CB Olmenlaan OV			65.991		65.991			
24	3	CB Veerstraat/Veerplein OV			73.133		73.132			
25	3	OV Graaf Wichmanlaan e.o.			265.822		265.822			
26	3	OV Slochterenlaan e.o.			142.715		142.715			
27		Subtotaal Openbare verlichting	216.676	0	768.602	0	641.378	0	12.365	0
28										
29	3	Gebouw De Vonk	1.385.000							
30		Subtotaal Gebiedsontwikkeling	1.385.000	0	0	0	0	0	0	0
31										
32	3	Parkeergarage De Olmen					5.000.000		2.500.000	
33	3	Modernisering parkeervoorzieningen	225.000		225.000					
34		Subtotaal Parkeerautomaten	225.000	0	225.000	0	5.000.000	0	2.500.000	0
35										
36		Totaal programma 3	4.763.103	1.970.000	3.602.195	807.500	7.588.372	657.500	3.116.984	100.000
37										

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
38	5	GOMM Muiden, Vesting Oost			400.198		699.808			
39	5	GOMM Muiderberg, van der Helstpark	832.045		3.788.392					
40	5	GOMM Muiderberg, Dorpsstraat					987.942		4.228.688	
41	5	GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan							598.245	
42	5	CB Riolering Herenstraat e.o. Pj 189			107.167		479.904			
43	5	CB Riolering Olmenlaan			387.150		387.150			
44	5	VBK Riolering Olmenlaan	100.000							
45	5	CB Riolering Veerplein/Veerstraat			232.152		232.152			
46	5	VBK Riolering Veerplein/veerstraat	200.000							
47	5	Riolering Spiegelstr. E.o. Pj 194	806.394		1.098.894					
48	5	CB Veldweg riool			23.158		430.889			
49	5	Riolering Graaf Wichmanlaan e.o.			1.836.375		2.336.374			
50	5	Riolering Slochterenlaan e.o.			1.049.151		1.049.151			
51	5	VBK Slochterenlaan	350.000							
52	5	Riolering Oostereng deelplan 1	1.800.000							
53	5	Uitvoering maatregelen kwetsbare locaties wateroverlast	230.000							
54	5	Afkoppelen particuliere bij projecten openbare ruimte	230.000							
55	5	Waterbestendig herinrichten en (ver)bouwen	46.000							

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
56	5	Duurzaam ruimtelijk ontwikkelen (klimaatadaptatie)	115.000							
57	5	Vergroenen openbaar gebied en gebouwen	57.500							
58	5	Beschoeiingen 2022	90.000							
59		Subtotaal Riool	4.856.939	0	8.922.637	0	6.603.370	0	4.826.933	0
60										
61	5	GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan							20.074	
62	5	Plantsoen Spiegelstr. e.o. Pj 194	23.360		23.361					
63	5	CB Olmenlaan groen			20.212		20.213			
64	5	Groen Graaf Wichmanlaan e.o.			49.132		49.132			
65	5	Groen Slochterenlaan e.o.			40.024		40.025			
66	5	Herinrichting Keverdijk	97.920							
67	5	Vervangen populieren Gooimeer					100.000			
68	5	Vervangingsinvesteringen groen	234.383		234.383		234.383		234.383	
69		Subtotaal Groen	355.663	0	367.112	0	443.753	0	254.457	0
70										
71		Totaal programma 5	5.212.602	0	9.289.749	0	7.047.123	0	5.081.390	0
72										
73	7	Nieuwbouw ONS			1.860.082		1.860.082			
74	7	Renovatie Vondelschool			1.971.750		1.971.750			
75	7	Renovatie Julianaschool kwartln					156.439		1.349.282	
76	7	Nieuwbouw Tweemaster	2.440.188		548.788					
77	7	Renovatie W. de Zwijger					8.057.404		8.057.404	
78	7	St. Vitus Mavo					353.201		3.713.559	
79	7	Goois Lyceum			984.659					

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
80	7	Min. Calsschool							1.599.009	
81		Subtotaal Huisvesting onderwijs	2.440.188	0	5.365.279	0	12.398.876	0	14.719.254	0
82										
83		Totaal programma 7	2.440.188	0	5.365.279	0	12.398.876	0	14.719.254	0
84										
85	8	Renovatie velden 1, mini1, mini2 BFC Meerweg Bussum	295.240							
86	8	Renovatie veld 4 SDO De Kuil Bussum	275.880							
87	8	Renovatie veld 3 SDO De Kuil Bussum			275.880					
88	8	Renovatie velden 1,3 en 4 HC Naarden					854.260			
89	8	3e halve Hockeyveld Bredius	375.100							
90	8	Renovatie toplaag veld 2			290.400					
91	8	Subtotaal Sport	946.220	0	566.280	0	854.260	0	0	0
92										
93	8	Vervanging speeltoestellen	155.225		155.225		155.225		155.225	
94		Subtotaal Speelvoorzieningen	155.225	0	155.225	0	155.225	0	155.225	0
95										
96		Totaal programma 8	1.101.445	0	721.505	0	1.009.485	0	155.225	0
97										
98	9	Vw Caddy (93-VTX-3)	43.000							
99	9	Vw Caddy (14-BZ-TL)	43.000							
100	9	Volkswagen transporter (VD-518-S))	69.000							
101	9	Mega Worker (electrisch voertuig)	50.000							

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
102	9	Piaggio Porter (VJ-968-F)	39.000							
103	9	Piaggio Porter (VJ-969-F)	39.000							
104	9	volkswagen Caddy (28- HTD-4)	43.000							
105	9	Volkswagen Transporter (8 jr) VP-737-G			69.000					
106	9	VW Amarok (8 jr) VR- 340-K			69.000					
107	9	VW Transporter (8 r) VP- 485-K			69.000					
108	9	Volkswagen Transporter (8 jr) VP-738-G			69.000					
109	9	Volkswagen Amarok (8 jr) VR-827-N			69.000					
110	9	DAF vrachtwagen (8 jr) 86-BBL-5			187.000					
111	9	Volkswagen Transporter (8 jr) VP-736-G			69.000					
112	9	Nimos					45.000			
113	9	Isuzu TFS 86 D 5-VLD-09					60.000			
114	9	shovel					47.000			
115	9	Volkswagen Tarnsporter (VD-774-G)			69.000					
116		Subtotaal Tractie	326.000	0	670.000	0	152.000	0	0	0
117										
118	9	Vaste werkplekken schermen (5 jaar)					123.750			
119	9	Mobiele werkplekken/devices (3 jr)	139.500		139.500		139.500		139.500	
120	9	Firewall/reverse proxy (5 jaar)	50.000							
121	9	Devices & raandomgeving (3 jr)	71.500						71.500	

Regelnr.	Progr.	Activum	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025
122	9	Hardware voor opbouw raadsomgeving	35.000							
123	9	Programma digitalisering (5 jaar)	465.000		410.000		335.000		295.000	
124	9	Fysieke hosts, acces switches, wifi (5 jaar)	87.000		120.000		150.000		200.000	
125	9	Storage & backup/core switches 2025							210.000	
126	9	Taperobot / server dedicated							50.000	
127		Subtotaal Software	848.000	-	669.500	-	748.250	-	966.000	-
128										
129	9	Kantoormeubilair (bureaus)							50.000	
130	9	Kantoormeubilair (vergadertafels en -stoelen)							162.160	
131	9	Kantoormeubilair (AV apparatuur / toegangsbeveiliging)							400.000	
132		Subtotaal Faza	0	0	0	0	0	0	612.160	0
133										
134		Totaal programma 9	1.174.000	0	1.339.500	0	900.250	0	1.578.160	0
135										
136		Totaal	14.691.338	1.970.000	20.318.228	807.500	28.944.106	657.500	24.651.013	100.000

Bijlage 2 Taakvelden

Bedragen x €1.000

Taakveld	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten				
o.1 Bestuur	1.670	1.686	1.703	1.720
o.2 Burgerzaken	1.414	1.423	1.673	1.753
o.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.405	1.640	1.419	1.359
o.4 Overhead	23.470	23.582	23.566	23.471
o.5 Treasury	12.736	13.439	14.313	15.349
o.61 OZB woningen	634	625	625	625
o.8 Overige baten en lasten	244	152	290	377
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.928	4.994	4.991	4.988
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.060	1.045	1.045	1.045
2.1 Verkeer en vervoer	7.971	7.997	8.052	8.170
2.2 Parkeren	1.628	1.629	1.746	1.968
2.4 Economische havens en waterwegen	637	641	640	589
3.1 Economische ontwikkeling	887	887	887	887
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	36	36	36	36
3.4 Economische promotie	349	349	349	349
4.1 Openbaar basisonderwijs	58	58	58	58
4.2 Onderwijshuisvesting	4.532	4.549	4.808	5.247
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.930	1.930	1.929	1.929
5.1 Sportbeleid en activering	1.171	1.171	1.124	1.123
5.2 Sportaccommodaties	4.999	5.258	5.189	5.222
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.048	1.048	1.048	1.048
5.4 Musea	185	185	185	185
5.5 Cultureel erfgoed	409	408	406	405
5.6 Media	1.533	1.533	1.533	1.533
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.064	6.052	6.106	6.130
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.964	4.610	4.611	4.611
6.3 Inkomensregelingen	17.261	17.173	17.173	17.173
6.4 Begeleide participatie	1.655	1.573	1.503	1.394

Taakveld	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.5 Arbeidsparticipatie	1.643	1.714	1.707	1.700
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.714	1.714	1.714	1.714
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.861	8.706	8.671	8.621
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	11.316	10.999	10.894	10.834
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	5.300	5.300	5.300	5.300
7.1 Volksgezondheid	2.585	2.561	2.562	2.562
7.2 Riolering	4.362	4.477	4.873	5.310
7.3 Afval	6.505	6.437	6.509	6.440
7.4 Milieubeheer	1.718	1.443	1.462	1.474
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.136	1.139	1.128	1.124
8.1 Ruimtelijke ordening	1.755	1.569	1.496	1.494
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.719	2.757	1.676	963
8.3 Wonen en bouwen	1.762	1.765	1.769	1.768
Totaal Lasten	156.254	156.254	156.770	158.051
Baten				
o.2 Burgerzaken	-664	-551	-1.040	-1.115
o.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-971	-1.071	-1.071	-1.071
o.4 Overhead	-103	-181	-87	-87
o.5 Treasury	-14.112	-15.010	-16.398	-17.692
o.61 OZB woningen	-8.942	-9.100	-9.257	-9.257
o.62 OZB niet-woningen	-2.407	-2.407	-2.407	-2.407
o.63 Parkeerbelasting	-2.342	-2.717	-2.717	-2.717
o.64 Belastingen overig	-248	-248	-248	-248
o.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-82.009	-80.801	-80.688	-81.012
o.8 Overige baten en lasten	-38	-38	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-40	-40	-40	-40
2.1 Verkeer en vervoer	-206	-206	-206	-206
2.2 Parkeren	-405	-405	-405	-405
2.3 Recreatieve havens	-	-	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	-28	-28	-28	-28
3.1 Economische ontwikkeling	-359	-359	-359	-359

Taakveld	Prim. Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-101	-101	-101	-101
3.4 Economische promotie	-331	-355	-358	-369
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.080	-1.080	-1.080	-1.080
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-230	-230	-230	-230
5.1 Sportbeleid en activering	25	-201	-201	-201
5.2 Sportaccommodaties	-1.104	-1.104	-1.104	-1.104
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-23	-23	-23	-23
5.5 Cultureel erfgoed	-96	-96	-96	-96
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-329	-329	-329	-329
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-26	-26	-26	-26
6.3 Inkomensregelingen	-13.767	-13.767	-13.767	-13.767
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-450	-450	-450	-450
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-5.388	-5.388	-5.388	-5.388
7.2 Riolering	-6.018	-6.145	-6.587	-7.080
7.3 Afval	-8.002	-7.921	-7.924	-7.840
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-789	-789	-789	-789
8.1 Ruimtelijke ordening	-439	-439	-439	-439
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.735	-2.772	-1.565	-852
8.3 Wonen en bouwen	-1.477	-1.477	-1.477	-1.477
Totaal Baten	-155.233	-155.855	-156.883	-158.285
Totaal exclusief mutaties reserves	1.022	399	-113	-234
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-835	-503	-225	-230
Totaal mutaties reserves	-835	-503	-225	-230
Totaal	186	-104	-338	-464

Bijlage 3 Beleidsnota's

Hieronder geven we een overzicht van de beleidsnota's per programma.

Programma 1

- Visie Burgerparticipatie
- Visie op dienstverlening 2014
- Dienstverleningsnota 2015

Programma 2

- Integraal veiligheidsbeleid 2019-2022
- Uitvoeringsplan plan 2019/2020
- APV

Programma 3

- Verkeersstructuurplan Naarden
- Verkeersvisie Muiden
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan Bussum
- Parkeerbeleidsplan Naarden
- Gebiedsvisie Centrum Bussum
- Kaderplan verkeer centrum Bussum
- Paraplubestemmingsplan parkeernormen Gooise Meren
- Richtlijnen voor parkeernormen
- Harmonisatie parkeervergunningen
- Harmonisatie parkeertarieven
- Nota Structuurvisie Naarden en Bussum
- Ontwikkelplan Verder met de Vesting Muiden
- Visie Buitenruimte
- Geluidsituatie gemeente Gooise Meren 2016
- Visie Buitenruimte
- Actieplan Leefbaarheid

Programma 4

- Woonvisie (regionaal en lokaal)
- Strategisch Accommodatiebeleidsplan

Programma 5

- Visie Buitenruimte
- Samen Sneller Duurzaam

Programma 6

Beleidsnota's:

- Programma Inclusieve Arbeidsmarkt (PIAM)
- Werken aan Werk
- Perspectief op Werk

Wetgeving:

- Participatiewet
- Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (laow)
- Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen (laoz)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)
- Daaruit voortvloeiende verordeningen en beleidsregels (o.m. bijzondere bijstand, afstemming, fraudebestrijding, minimaregelingen, werk en participatie)

Programma 7

- Strategisch beleidsplan sociaal domein 2015-2018 Gooise Meren inclusief de volgende subnota's: Grip op het bestaan; Gemeentelijke dienstverlening; Passend Onderwijs en afstemming jeugdhulp; Toegankelijke samenleving; Basisvoorzieningen op orde; Inwoners aan zet.
- Verordening Jeugdhulp 2019 Gooise Meren en bijhorende beleidsregels en nadere regels
- Verordening leerlingenvervoer Gooise Meren 2019
- Verordening Wmo gemeente Gooise Meren 2020 en bijhorende nadere regels
- Algemene subsidieverordening Gooise Meren 2018 en bijhorend Beleidskader financiering zorg, welzijn, kunst, cultuur, toerisme
- Beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020
- Nota lokaal gezondheidsbeleid Naarden
- Nota lokaal gezondheidsbeleid Muiden
- Nota lokaal gezondheidsbeleid Bussum
- Integraal huisvestingsplan onderwijs 2018-2030
- Verordening voorziening onderwijshuisvesting Gooise Meren
- Dierenwelzijnsbeleid Gooise Meren 2019-2023

Programma 8

- Sportbeleid
- Welstandsnota voor erfgoed
- Visie Buitenruimte

Programma 9

- Financiële verordening
- Nota Reserves en Voorzieningen

Bijlage 4 Beleidsindicatoren

Verplichte indicatoren eigen gegevens

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	GM 2019	GM 2020	GM 2021	GM 2022
1	1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,75	6,79	6,88	6,95
1	2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,47	6,43	6,59	6,4
1	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 901	€ 629	€ 962	€ 672
1	4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	14,8%	12,0%	0,0%	0,0%
1	5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10,3%	10,9%	12,64%	14,58%

Verplichte indicatoren Waar staat je gemeente?

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	GM 2018	GM 2019	GM 2020	Gemeente 50.000 - 100.000 inwoners 2020
2	6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar	Bureau Halt	7	7	15	12
2	8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,8	2,2	2,2	2,1
2	9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,8	2,6	2,8	4,4
2	10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,1	2,9	2,9	3,1
2	11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,4	5,8	6,5	6,5
2	22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS / gemeentelijke monitor sociaal domein	niet bekend	niet bekend	0,2%	0,3%
4	14	Funcatiemenging	%	CBS BAG/LISA	44,5%	44,8%	45,1%	52,0%
4	16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	LISA	183,7	191,9	204,8	145,2
4	35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	€ 368	€ 410	€ 440	261
4	36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG	5,4	5,1	6,6	7,8
4	37	Demografische druk	%	CBS	88,0%	87,4%	87,0%	74,4%
4	38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 859	€ 689	€ 712	€ 717
4	39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 957	€ 790	€ 817	€ 779
5	33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	170	143	n.n.b.	n.n.b. (2019: 156)
5	34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2,1%	3,2%	n.n.b.	n.n.b.
6	21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS / LISA	617,5	622,6	627,7	768,2
6	23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3,0%	3,0%	n.n.b.	n.n.b. (2019: 6,0%)

6	24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	68,5%	70,3%	68,6%	68,2%
6	26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1,0%	1,0%	n.n.b.	n.n.b. (2019: 2,0%)
6	27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	254,3	249,6	399,9	436,8
6	28	Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15- 64 jaar	CBS	29,2	21,7	77,4	199,7
7	17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b. (2019: 1,9)
7	18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	20	21	n.n.b.	n.n.b. (2019: 26)
7	19	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,0%	1,3%	0,9%	1,8%
7	29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,5%	9,8%	9,7%	11,9%
7	30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,7%	0,7%	0,6%	1,3%
7	31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	0,2%	0,2%	0,4%
7	32	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	niet bekend	niet bekend	540	600
8	20	Niet-sporters	%	Gezondheids- enquête (CBS, RIVM)	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Toelichtingen verplichte indicatoren

Programma	Nummer indicator	Toelichting
1	1	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari en voor het realisatiejaar per 31 december.
1	2	Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers, voor het begrotingsjaar op 1 januari en realisatiejaar per 31 december.
1	3	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief bestuur. In 2019 waren de kosten van de samenwerkingsverbanden nog opgenomen, maar daar zaten ook uitvoeringskosten bij. Omdat dat niet uit te splitsen is, zijn in 2020 alleen de kosten van de eigen organisatie meegenomen.
1	4	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever. Begroting is 0%, omdat in de begroting de toegestane formatie leidend is voor de budgetbepaling.
1	5	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
2	6	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. De Halt-straft is een interventie voor jongeren van 12 - 17 jaar. Zij komen na het plegen van een licht strafbaar feit onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een Halt-straft. Jongeren komen bij Halt terecht via de politie (soms na expliciete toestemming door het OM), een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), of bijvoorbeeld een leerplichtambtenaar. De stijging t.o.v. 2019 wordt veroorzaakt doordat in het verleden niet alle cijfers van de politie correct in de registratie zijn beland.
2	8	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
2	9	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

2	10	Diefstallen uit woning. Het aantal diefstallen uit de woning dat door de politie is geregistreerd.
2	11	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte.
2	22	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
4	14	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De verwachting is dat er iets meer woningen (nieuwbouwprojecten) dan arbeidsplaatsen worden gerealiseerd. Toch blijven we inzetten op behoud en groei.
4	16	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Het streven is om het aantal vestigingen gelijkblijvend te houden.
4	35	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
4	36	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen.
4	37	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
4	38	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
4	39	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.

5	33	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
5	34	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Hernieuwbare elektriciteit komt uit bronnen die steeds opnieuw worden aangevuld. De berekening van het totaal aan hernieuwbare elektriciteit is voor een deel gebaseerd op modelmatige interpretaties. De cijfers uit 2019 zijn het meest recent.
6	21	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
6	23	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
6	24	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6	26	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
6	27	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
6	28	Het aantal lopende re-integratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
7	17	"Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen. We vinden het van belang dat jongeren onderwijs volgen om zo hun kansen in de maatschappij te vergroten. Daarom zetten we in op het verminderen van het verzuim, dat ieder jaar verder daalt. DUO heeft nog geen cijfers na schooljaar 2017-2018. Er zijn wel meer lokale en regionale gegevens beschikbaar: https://bestuur.gooisemeren.nl/fileadmin/user_upload/2170589_Bijlage_bij_RM_-_Jaarverslag_RBL_2019-2020.pdf "
7	18	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen. We vinden het van belang dat jongeren onderwijs volgen om hun kansen in de samenleving te vergroten. Daarom zetten we in op het verminderen van verzuim, dat ieder jaar verder daalt.
7	19	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Zonder startkwalificatie kunnen jongeren geen goede plek verwerven op de arbeidsmarkt, één van de voorwaarden om zelfredzaam te zijn. We zetten in op het verminderen van het aantal VSV'ers, dat ieder jaar verder daalt.

7	29	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. We zien een niet significante daling ten opzichte van de realisatie 2019. Wel is meer jeugdhulp verstrekt dan begroot voor 2020. In hoeverre corona een rol speelt is niet inzichtelijk maar wel aannemelijk. Overigens sluit meer inzet van jeugdhulp dan begroot aan bij de landelijke trend.
7	30	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een Jeugdbeschermings-maatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Er is sprake van een niet-significante daling.
7	31	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasserings-maatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). We zien een stabilisatie in het aantal jongeren met jeugdreclassering.
7	32	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
8	20	Het percentage inwoners dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Deze indicator wordt elke vier jaar onderzocht met behulp van de gezondheidsmonitor van de GGD. De meest recente cijfers dateren uit 2016. Op basis van die cijfers hebben we in Gooise Meren minder inwoners die niet wekelijks sporten (40,0%) ten opzichte van vergelijkbare gemeenten (50,9%).